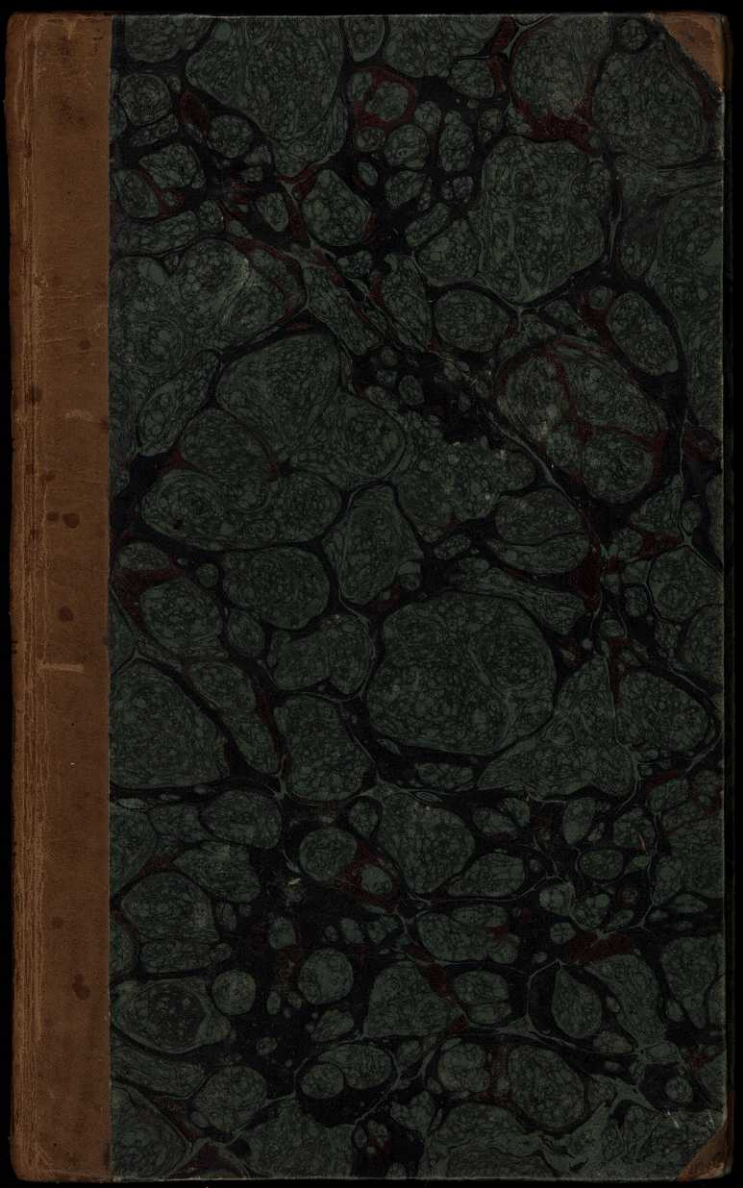
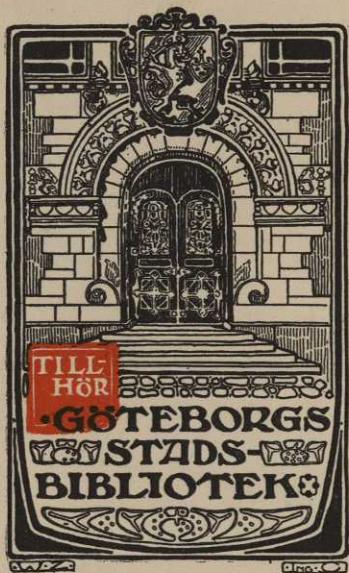

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

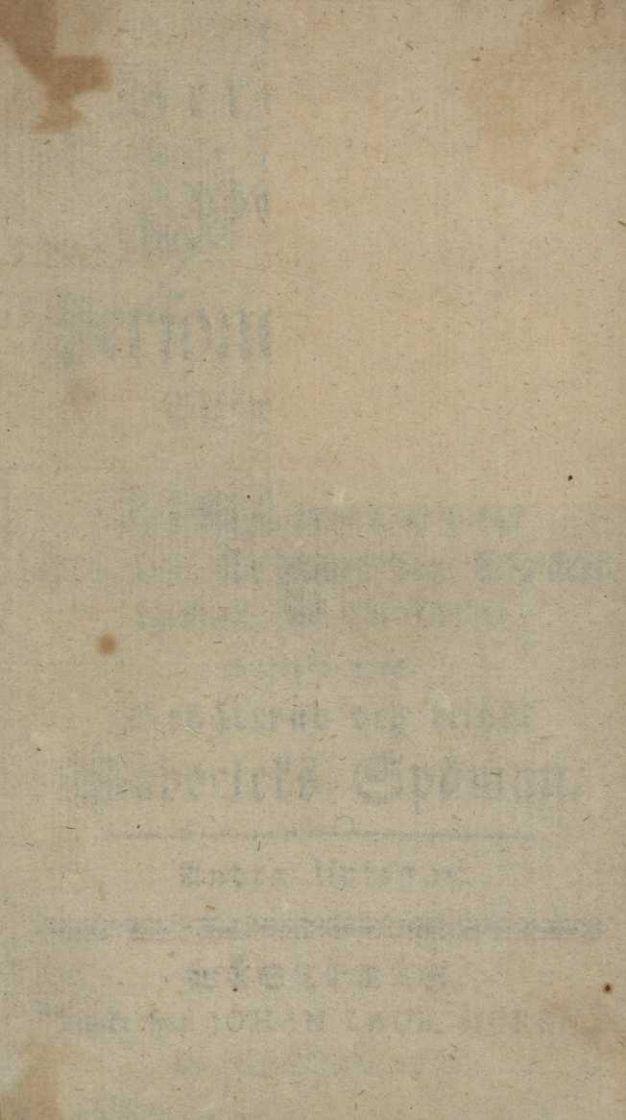

TILL
HÖR

GÖTEBORGS
STADS-
BIBLIOTEK

Biomedicinska biblioteket

Centralbiblioteket

~~Naturvet.~~

~~Astron.~~

α 15294

En kort

Berättelse,

av Burman & Utaf

Swad tilfälle

Personers Namn

Blifwit införde

uti

Almanachen/

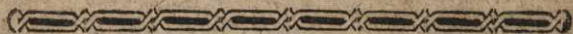
Som der, för hwarje dag, hela året
igenom, stå anmärknade.

Tillika med

Förbättrad och tillökkt

Wäderleks = Spåman.

Andra Uplagan.

W A S E R U S,

Tryckt hos JOHAN LAUR. HORRN,

På des bekostnad, 1768.

Anmärkning.

Medan denna Uplagan om Namnen, til
alla delar är gjord efter den första, så
äro de Swenska Kongl. Personers namn för-
bigångna; hwarföre den benägne Läsaren kan
hämta kundskap om dem uti de flere utkomne
Swenska Stats-Historier.

Företal.

AT hela vår Almanach igendom står för hwar och en dag något Mans eller Qwinnos namn, Kommer förnämligast utaf fordna Påswedömet, som har på det sättet welat i Christna Församlingen införa och i ewärdeliga tider bibehålla wiße Personers åminnelse, som denna besynnerliga åhran, framför alla andra, tycktes hafwa förtient. Sådane äro Patriarcher, Propheter, Apostlar, Keisare, Konungar, Biskopar, Lärare, samt andre Helige och Gudfruchtige Människor, i synnerhet Martyrer: Swilke alle antingen Jesu Christi Församling grundat, upbyggt, förswarat, eller med särdeles nit och trohet tjent hafwa; eller ock ändteligen för Jesu Namn och Trones bekännelse sitt lif friwilleligen upoffrat. För någre dagar finnas ock wäl andre besynnerlige ting anteknade: men de Påswiske hafwa också med dem syftat på samma de afledne Helgonens åhta.

Et sådant deras Register på alle de trogne och helige kallades Canon. Men Grekernas Calendarium, hwar uti åfwen de heligas Historier wid deras Fester woro införde, hette Menologium. Ty förutan det, at Helgonen (som i förstone intet woro så många) utaf bemålte Canon, under sielwa Mesan upräknades; bleswo ock sedermera Marty-

rologia gjorde; hwilka i början woro allenast Register på Martyrerna, samt med omständelig Beskrifning af deras utståndne marter och död; men sedan blefwo de ock derjämte, hos Munkarna, *Fasti Confessorum & aliorum Sanctorum*: det uti icke allenast *Necrologia*, *Calendaria* eller *Obitoria*, det är: alla Munkars och andra Heligas dödsdagar (som de kallade *Natales*) blefwo upförde; utan ock deras meriter, *Beneficia* och *Donationer*, samt med *Regula Ordinis*. Blifwande detta altsammans uti en Bok insatt, til den ändan, at derutas något skulle dageligen Munkarna föreläsas uti deras *Horis Can.*; samt at man kunde weta, icke allenast på hwad dag i året hwars och ens Heligs åminnelse inföll, utan ock huru, särskilt ifrån andra, den samma årligen skulle firas.

Doch woro *Martyrologia* allmänne och universelle; men hwar och en Kyrka eller församling, ja ock Klöster, hade sitt eget särskilda *Necrologium*, *Obitorium* eller *Calendarium*; ja, utaf desse, såsom äldre, äro *Martyrologia* försärdigade. Uter utaf dem är ändteligen et widlyftigt *Calendarium Sanctorum universale* ihopkommet. Men at Fomma in i sielfwa *Canon*, är åswen det samma som heter *Canonizeras*. Huru med detta *Canonizerandet* är bestaffadt, som först skedde i allmänne och solenne Möten eller *Conciliis*, men står nu för tiden hos Påswen allena, det wil man här oomrördt lemna. Se der om *Ceremoniale Romanum libr. 1. Sect. 6.* samt *Brouveri Antiqu. Fuld. libr. 3. c. 9.*

Utaf denne de Påswiskas *Canon* samt deras *Martyrologiis*, ehuruwäl de til en god del äro upfylde med widskepelser och fabelwärf, hafwe wi måst taget vårt *Calendarium Sanctorum*, som här i största Förtret nu beskrifwas skal, och är grundadt på de förnämste första församlingens Lärares och
Såders,

Såders, så wål som andre gångbare Kyrko-Scribenters berättelser. Swilket de Heligas Register år så wida sammanfogadt med wåre årlige *Calendaris* eller *Almanacher*, at, undantagandes Hög-tidsdagarna, på hwilke wi begå en wördsam åminnelse utaf GUDs största Nåde-wålgjeringar, så hafwe wi för hwar dag, hela året igenom, något namn insatt; ware det sig utaf en Patriarch, Prophet, Apostel, Kejsare, Konung, Kyrko-Lärare, Martyr, eller någon annan *Canonizerad* Person, Man eller Qwinna; blifwandes ock någras, såsom i synnerhet Apostlarnas ihogkommelse med allmän Gudstjenst begången. Swilket alt wi dock ingalunda på de Påswiskas sätt och wis gjöre, til de afledne Helgons tjenst och åro; utan endast och allena of sielfwe i wår kallsinna Gudaktighet och dageligen förfallande Christendom til påminnelse och upmuntring, at efterfölja deras saliga och högst-berömliga Exempel i Trone, Hoppet och Kärlekenom.

Eljest bör man weta, at ehuruwål wi uti detta wårt *Calendario Sanctorum* intet hålle of så strängt wid ofwanberörde de Påswiskas *Canon*, *Helgonaslångd*, eller alla deras *Obitoria* och *Martyrologia*, at icke wi många *canonizerade*, (det år, för Helgon utropade) Personer, besynnerligen derest flere komma på en och samma dag, uteslutit och någre andre i stället intagit, hållande of alltid wid det wisast och anständigast pröfwat; så måste wi likwål något behålla, som i sig sielft of intet särdeles behaga skulle; om icke sådane namn alltid betecknade och utmärkte wisa dagar, som eljest intet kunde igenkännas uti gamla bref och handlingar: Såsom til exempel: en dylik skrift wore daterad dagen för Korsmeßo dagen: Huru skulle man weta, hwad dag i året detta år, om icke

i wår Almanach för den 14 Septemher stode Kors-
 mesa? De dagar, hwar S. i denna Bestrifnin-
 gen står framföre sielwa namnet, de äro uti Pås-
 wedomet fullkomlige Helgedagar, warandes här
 ock de dertil hörige och då brukelige Ewangelier
 och Epistlar merendels citerade; äfwenledes de da-
 gar besynnerligen nämnde, som fordom i wårt
 Swerige blifwit med ordentelig Kyrkogång hel-
 gade. Men hwilke Helgedagar hos de Påswiske
 ännu äro behåldne, kan synas uti det bifogade
 Calendario Gregoriano eller Reformato, som gemen-
 ligen kallas Nya Stylen: ty der äro inga andra
 namn insatte, än desse, som ock dersföre alla
 stå med et Kors utmärkte.

Uti JANUARIO.

Den 1 dagen begå wi wår HERRas och Frälsares Jesu Christi Omstårelses Hdg:tid.

2. Ur Abels dag / som plågar räknas för den första Martyr i gamla Testamentet. Han wardt af sin egen Broder Cain ihjålslagen. Se i Mose Boks 4 Cap.

3. Den rättferdige Enoch / siunde Patriarchen ifrån Adam / blef af GUDI lefwande uptagen. i Mos. B. 5: 24.

4. Patriarchen Mathusalem / som lefde uti 969 år. Se i Mose Boks 5: 25, 26 / 27.

5. S. Telesphorus / den siunde Biskopen i Rom / hwilken först har i Församlingen infördt den 7 weckors långa Fastan för Påst / som wi kalle Fastlagen / äfwen och förordnat trenne Jul-mesor / den första om midnatten / då wår HERRe Kristus skal hafwa blifwit födder; den andra wid morgon-rådnan / då Barnes Kristus besöktes af Herdarna; och den tredje om ljusa dagen / til åminnelse utaf wår hårliga Förlofnings-dag / som då war upgången. Denne helige Mannen blef år efter Christi börd 131 den 5 Januarii under Kejser Hadriano dräpen för Christna Trons skul, och blef således en Martyr / sedan han varit Biskop i 11 år / 3 månader och 22 dagar. De Påswiskas Ewangellum på denna dagen är af Matth. 2 Cap. ifrån den 19 v. til ändan, och Epistelen Gal. 4 ifrån 1 til 8 versen.

6. Denne dagen heter hos de Påswiske de Zelige tre Konungars dag; men hos oss Epiphania, det är / en uppenbarelse och upplysnings-dag; alldenstund den

nyfödde werldenes U. erbjäre sig på denna dagen genom en beshynnerlig stjerna för de wise Mån af Österlanden (som någre mena hafwa varit tre Konungar) uppenbarat / och så medelst begynt at låta sin salighet lysa äfwenwål utöfwer Hedninaarna.

7. Isidorus, en Gudfruktig och Lård Biskop uti Sewille i Spanien wid år 627 / som har många härlika saker skrifwit öfwer den helga Bibelen / och öfwer 70. Rättersta Secter förlagt. Han skal om Mahomet (hwilken i hans tid kom en gång til Spanien / men före än han hade begynt sit galna wäsende) utaf des ausigte och upsyn (physiognomie) hafwa kunnat se och säga / at han skulle både GUDS Församling och det werldsliga Regementet mycket ondt tillfoga. Under Heraclio blef han dödd.

8. Erhardus / en Skotte / wid år 750 / eller som andre förmåla / en Biskop uti Trier eller i Friesingen / som gjordt blinda seende, förutan många andra underwark. Denne skal af Påfwen Leo IX år 1050 blifwit canonizerad, någre hundrade år efter sin dödd.

9. Julianus / en Biskop i Toledo, under den Gid-thista Konungen Erigio / har skrifwit tre Böcker emot Judarna, och bewist / at Messias war sansfärdeliga kommen / och at hans ankomst just träffade in med gamla Testamentets Prophetier i alla mål.

10. Nicanor / en af första Församlingens sju Syftlo-mån / (som ontolas i Apostla. Gjerning. 6 Cap.) har haft en särdeles GUDS Nåd och en undergjörande Tro, samt drifwit sit Prediko-åmbete med stor nit; men år omsider på denne 10 Januarii worden en Martyr uti Cypern.

11. S. Syginus / den tjonde Biskopen i Rom / han har först inrättat Faddrar / hwilke skulle witna om Barnets Dop och Christendom / der de uti försölielserna blefwo af daga tagne. Under Kejsar Antonino Pio år 142 fick han Martyr-kronan, och blef på denna dagen begrafs-

begrafwen uti Vaticano. Hans åminnelse är ock hos de Påfwiske alltid begången på denne 11 Januarii.

12. Arcadius / en Martyr / är uti den Africaniska förföljelsen under Konung Genserico tillika med andra froma Christina, som på Konungens befallning icke wille antaga Arii Kätteriska Läro / förwist i Landsflygtighet, på många sätt marterad / och ändteligen dräpen.

13. Canutus eller S. Knut / en Kong i Danemarf, som der först inrättat Christiendomen, blef ock dertföre af det Hedniska folket dräpen. Han är ibland Martyrerna uppförd och canonizerad wid år 1120. Men at han som andra Helgon öfwen blifwit ärad och tilbeden här i Sverige / stönjes derutas / at Ejugonde dagen också warit helig eller en Helgedag.

14. S. Selix / sedan han i 44 år warit Biskop uti Abdirita / blef han uti den siora Wändiska förföljelsen / i sin höga ålder / och då han genom slag hede mist både mål och känsl, tillika med 4966 andra Christna i landsflygtighet fördrefwen / och fördes bort fastbunden twärf öfwer en Muldsna.

S. Hilarii Fäst är ock på denna samma dagen firad blefwen. Denne har warit Biskop i Poictou, en förträffelig Man emot det Arjaniska Kätteriet.

15. Maurus / en Abbot, blef af sin Läro-mästare / Abboten Benedicto / uppå några Fransöskä Legaters begjåran / sänd til Frankrike, der at instiäta Munkorden och Klöster:leswerne / det han ock med god framgång gjorde / samt införde i alla Städerna Munk-ceremonier uti deras Kyrkor; han skal hafwa gått på watern / samt gjort andra underwark; blef ändteligen på denna dagen dödd af Sido-sting, uppå sit 73 ålders år.

16. S. Marcellus den 29 Biskop i Rom / på det 20 Keiser Diocletiani Regerings år. Han loo at den Tyrannens Maxentii befallning / at han skulle försaka sit Biskops-åmbete och offra at de Afgudiska Beläten; hwartföre han ock blef med elak stank utaf Bostap och annan

orenthghet til döds plågad. Dock äro de som med andra omständigheter skrifwa / at han blifwit marterad under Kejsar Maximino / sedan han varit en trogen och slitig Lärare i 9 år, 6 månader och 1 dag. Han skal hafwa inrättat 25 Biskops-stifter, at så mycket lättare både de skulle kunna bli döpte / som bekände sig til Christna Lärnan / och Martyrerna äfwen bli begrafne. På denna dagen brukas ännu uti Påfwerddomet Ewangelium af Luc. 12: 35 - 40 och Epistelen af Hebr. 13: 7 - 17.

17. S. Anthonius war alt ifrån sit tjugonde ålders år en af de Gudfruktigste och äldste Eremiter uti Egypten; hålles för wara den förste, som har kommit up med Klöster-wäsendet; han har skrifwit tre Epistlar eller Cändebref / uti det Egyptiska språket, af Apostoliskt innehåll; propheterat förut om det Arianiska Kätteriet / och sedan äfwenwål lagt sig hårdt deremot / gått igenom hela Staden Alexandria / och offentligent utropat Athanasium för den Gudomeliga sanningens Predikant / men Arium för des fiende och motståndare; dödde 109 år gammal, på det 21 Kejsar Constantii Regerings år, eller efter Christi börd 358 / eller som andre wilja 361 på denna 17 Januarii.

18. Prisca / en Romersk Jungfru / wardt på Kejsar Claudii befallning förder i den Hedniska Afgudens Apollus Tempel / honom at titbedja / men wille det intet gjöra, utan tillbad den lefwande GUD troligen / alt trug och hot oaktadt; utträttade ock med sina böner så mycket, at Afguda-belåtet igenom en Jordbåfning wardt omkullkastadt tillika med fierde delen af Ryrkan, hwarigenom många Afguda-Prestes omkommo. Men hon blef derpå uti en sann Christi bekännelse och stort tolamod jämmerliga marterad och af daga tagen år 273.

19. Henricus / eller St. Hendrik / en föbber Angelsman / war först Biskop i Upsala: men sedan förde Konung Erik IX (eller den Helige) honom öfwer til Finland / der at omwända folket ifrån deras Hedniska mörker

indiker til Christendomen, och fick Mendamechs Socken til sit Biskops-säte (hvilket ändteligen 100 år der-efter flyttades til Ubo) wid år 1150. Han blef sidst af det ogndaktiga folket dräpen / och skal ligga begrafwen uti Roufis Kyrka wid Ubo; wardt ock ibland Martyrer och Helgon räknad / så at denne hans döds-dag seder-mera utwaldes och påbdds til hans äminnelses årliga bestående, som är kallad Hinders-messa.

20. Fabianus wardt den 21 Biskop i Rom / som berättas / på des sättet / at när han med någre sine wänner reste dit / til at se på en ny Biskops wahl efter Aimerum år 238, kom en Dufwa inslygandes / och satte sig på hans hufwud; och derpå wardt han straxt satter på Biskops-sätet och ordenteligen wigder; men blef ock sidst denne 20 Januarii en Martyr år 251 / wid begynnelsen af Decii Regering / för det at Kejsar Philippus / som utaf honom war döptur blefwen / hade gifwit honom hela sin Skatt-kammare. Denne Fabianus skal hafwa bygt så kallade Oratoria eller Bøne-hus, lika som små Capell / öfwer Martyrernas grafwar. Han war / som sades / Romersk Biskop i 14 år och 11 månader.

Sebastianus skal äfwen på denna dagen hafwa be-
kommit Martyr-kronan år 285 under Kejsar Diocletiano. Han war födder i Narbonna uti Frankrike / och under bemalte Kejsare en Krigs-Öfwerste; blef utaf Martyrernas beständighet bewektet til at bekänna sig til Christendomen; och derföre uppå Kejsarens befallning förder ut på marken, bunden wid en stubbe / och med pilar til döds stuten.

21. Agnes, en helig Ubellig Jungfru uti Rom / 12 år gammal, kunde ej twingas til at tjena Gudinnan Besta / (utan bespottade alla de Hedniska Afgudar) icke eller at låta gifta sig med den Hedningen Öfwersta Stads-foadens Son, som henne för hennes Rönhet kär hade; och thy blef hon först för alt folket naken ställd; då en Guds Angel henne med en sådan klarhet omgaf,

at ingen kunde se uppå henne; hon ock strart / i sin ifri-
ga bön-hörd, fick se en hwit klädning för sig liggande,
der hon sig pådrog; men som hon äfwen derifrån kom
underligen bort ostadder / så blef hon dock ändteligen
med en knif ihållstucken på denne 21 Januarii år 306,
under Keisarne Diocletiano och Maximino.

22. Vincentius / en Spanior och helig Lewit,
wardt ock för sin sanna Christendoms skul under Diocle-
tiano igenså Höfdingen Dacianum uti Balentia gruf-
weligen pinter. Först lades han på en sträck-bänk, och
blef til hela sin kropp ömkeliga sargad och sönder iswen
med jern-spitsar eller taggar / samt af Bödels-knektarna
med klubbor slagen; sedan lades han på et halster / sären
refwos åter up med jern-håflor / deruti insuckos glöddande
jern-blecksstycken / med brinnande swafwel; den usla
kroppen besprängdes sedan med hett salt / och kastades
om sidet uti et orent / mörkt och älsför ohyggaeligt fän-
gelse, med bundna fötter wid en stor klabb, der han ock
ändteligen blef död (ehuruwäl någre berätta, at han är
halsbuggen) på denne 22 Januarii 289 eller år 300 /
hwilket allt han ganska todeligen uthållt. Hans döda le-
kamen skal ock blifwit för foglarna på marken utlagd,
sedan i hafwet kastad / men ändteligen wid stranden igen-
funnen och af Gudfruktiga menniskior uti Balentia be-
grafwen.

23. Emerentiana / äfwen en Gudålskande Udelig
Jungfrul: Kom / som fölgde Agnes i döden / och fick
Martyr-kronan på samma dag. En när Hedningarna
kastade stenar på de Christna, som skulle begrafwa Ag-
nes, så at desse med plats kommo undan / blef Emeren-
tiana oförskräkt wid grafwen qwarstående, och bannaade
dem, at de så förfölade de ostyldiga och froma Guds
Menniskior; wardt altså der strart til döds stenad / ock
dagar derefter på denne 23 Januarii begrafwen.

24. På denne dagen är uti Upsala årligen firad den
helige Konung Eriks den IX Bens öfwerförelse eller
in.

insyttande ifrån gamla Upsala til den nya Staden / der de ännu ligga och wisas uti en Siltwer-kista förghylder / som står fram wid Altaret i Domkyrkan. Uti samma Translation blefwo jänwål några Archie-Biskopars Lifsk reliquier eller ben uptagne och öfwerförde: som skedde år 1273 under Konung Waldemar, med stor proces, uti hwilken gingo Konungen sielf / Archie-Biskopen Folco / Ridderskapet och Adelen samt menige Allmoget.

25. Den helige Apstelens Pauli Omwändelses Fest / som skedde år 33, han har ock ibland Hedningarna många förföljelser och plågor utslätt för sina trogna Predkningar skull; blifwandes han sist i Rom halshuggen under Kejsar Nero år 70. Om hans öfria Historia kan läsas utaf vår heliga Bibel / Ap. G. 9 och 23 Cap. Item 18: v. 3. 1 Theß. 2: v. 9. 2 Theß. 2: v. 7, 8.

26. Polycarpus / den helige Ewangelistens Johannis Lärjunge / har wäldeligen kämpat med Rättarena; skal ock hafwa skrifwit en Epistel eller et bref til de Philipper / blef år 170 på denne 26 Januarii lagder uppå bål och brand; men (som elden intet skadde honom) det swart ihjälstucken; och rann utaf honom så mycket blod / at all elden derutas släcktes. Detta skedde under K. Antonino och Lucio Vero / på denne 26 Januarii år 167 / och på Polycarpi 86 ålders år / då han varit Biskop i Smyrnen uti den mindre Asien i 70 års tid.

27. Johannes Chrysostomus, en helig och stor Kyrkones Lärare / är fodder i Antiochia / studerade först i den wärldsliga wisheten, tänkte sedan at bli en Advocat; men betraktandes det Ambetets besvär och orolighet / lade han sig på den heliga Skrifte; blef Biskop i Caesarea Cappadociae och sedan i Constantinopel; war förträffelig wältalande man både i lärande och straffande, (hwarföre ock hans tilnamn betyder en anllende mun) så at de andra Presterna utaf asrund började hata honom / i synnehet / som han ock så höll på med et

Reformationens väsende i Församlingen. Han har skrifwit en bok emot Judarna / en om Preste-ståndet / så ock eljest åtskilliga andra; blef igenom Rätteriskt Hof-folks och i synnerhet Kejsarinnans Eudorias anklagande af Kejsar Arcadio i landsfångriighet förwist / och dog deruti. Men hans Lik wardt efter Theodosii den yngres befallning af Biskopen Proclus til Constantinopel tillbaka fördt / och der begrafwet på denne 27 Januarii.

28. Carolus Magnus / den Frankiska Konungens Pipini Son, sedan han i ungdomen uti Språk och andra Wetenskaper studerat / men besynnerliga uti Propheeternas, Apostlarnas och Augustini Skrifter sökt den Gudomeliga sauningen / och alla Christeliga dygder efter jagat; förde han många stora krig med lycko och äro. Swarpå han den 25 December år 800 offentligan för Kejsare i Rom utropades och förklarades. Det Occidentaliska eller Rómerska Riket / som då war grufweligen förstördt och föga bättre än öde, brakte han uti godt stånd, omwände Saxerna til GUDs sanna kännedom; in- och op-rättade Biskops-dömen, Academier / Scholor (nämligen i Paris / Pavia och Bononia) och Klöster / ja / nästan hela Religions-wäsendet: ty som han war en rätt sanferdig Christen och Gudälskande Regent / så gaf ock GUD honom seger / wälsignelse och framgång i all hans wärk / och regerade GUD honom så / som han wisferligen af GUDI war upwåkt at regera til hans Församlingis nytto. Med et ord: han räknas för en af de aldrastörste och dyraste Monarcher / som warit i werlden. Han blef denne 28 Januarii år 814 ödd utaf hetlig Feber och Sidu-stygn, på sit ålders år det 72 / sedan han i 14 år warit Kejsare. Påfwen Hadrianus uppå Kejsar Friderici Barbarosæ förbön canonizerade honom år 1166.

29. Valerius / en af de två och siuttijo Jesu Christi lärjungar, blef med två andra / nämligen Maternus och Eucharis af Apostelen Petrus utstickad til Frankrike /

Edun

Eöln och Trier / til at predika Ewangelium; omsider wardt han ock Biskop uti Trier: der han som en helig och Christen Lärare saligen affomnade.

30. Adalgunda / en Gudfruktig Winiacensisk Jungfru utaf Kongligt blod / wedersakade de åtskillige hederlige ågtenskaps tilbod / som hon hade / och blef en Runna / upbygde med sina egna medel det Malbodiensiska Klöstrer i Frankrike / och war der Abbotissa; blef ändteligen dersammastådes död utaf Kräfwetan i högra bröstet / på denna dagen.

31. Vigilius / födder i Rom / studerade i Athen / men förnämligast läste han den heliga Skrift samt de heliga Lärares / Nazianzeni / Basili / Athanasii / Augustini och Hieronymi böcker / wardt så på sit 20 år Biskop uti Trident. hwilket ämbete han troligen och med Församlingens stora upbyggelse förestod äfwen i 20 år; han brakte många Hedningar både när och fierran til GUDS Nåde-hus; har skrifwit (förutan mycket annat) 5 böcker emot Nestorit och Eutychis Swärmerie; ändteligen när han en gång kom til Ravenna / som ock hörde til hans Stift / med två sine Bröder / predkade der / och nederflog den Afgudens Saturni beläte / stenade Bönderna honom ihjäl / år 470.

Uti FEBRUARIO.

1. Brigida eller Brigitta, en Skön Jungfru ifrån Skottland. Hennes Fader Dubtarus sålde henne bort / tillika med hennes Moder / som war hans Wiga / (ty medan hon war oågtad / fick han intet ha henne i huset för sin Hustru) åt en Trull-karl, som lärde henne Swart-konsten; så at när hon war Man-wuxen / wille hon intet gifwa sig; utan for til den Sobrenjiska Biskopen Maxilla / blef hos honom på Ven Mona uti Munka-klåder / och gjorde med sin Konst åtskilliga underwärt / såsom wacn til win (när folk begärde öl utaf en

henne) de som af naturen varit blinde / gjorde hon seende / åfwen igenom wig-watnet stenar til salt / förutan mycket annat. Hon blef död år 518; och denna Trullkonan hafwa likwäl de Påfswiste råknat for et Helgon.

2. Jungfru Mariae Kyrko-gång eller Kenseles-Fest / efter Mose Låg; Levit. 12; är eljest i Sverige fordom kallad Kynders / Kyndil / Qwinds / Qwinder / Kyndel, Kynder-messa / utan twiswel of Latinerne's candelæ, hwilket, åfwen som Finnarnas kyntilä / och våra Wer-meländingars kyndell / betyder ljus; ja / de ha ock sagt Ljus-messa-dagen: dels af de många och store wax-ljus / som Jungfru Maria til ård då / mer än på andra Helgedagar / brunno uti Kyrkor / Klöster och Helgons-hus, dels ock emedan på denna dagen alle de ljus blefwo inwigde / som hela året igenom skulle brukas: Hafwandes ock de gamle Romare på denna årsens tid gåte omkring sina framledna wanners grifter med brinnande ljus och blöf. Detta är åfwen til någon del hos oss Christina blifwit bibehållit / på det wi skulle / genom en sådan Ljus-högtig / påminna oss det sanskyldiga Ljuset / som hela werlden uplyser / GUDS och Marie Son / HERAN Jesum Christum.

3. Blasius / en Biskop uti Sebastia i Cappadocia / kunde intet bringas ifrån den lefwande GUDS dyrkan; utan stack sig undan wid Diocletiani och Maximiani förföljelse / kröp in uti berget Argelus / gömde sig der / och blef en Eremit; under hwilken tid han många sin-domar både på menniskjor och få botade. Men ändteligen wårds han utaf Lands-fogdens Agricolaris Soldater gripen och i swårt häktelse kastad / sedan hängder i et trå / (emedan han ändå intet wille offra Afgudomen) illa slagen, med jern-hålidt refwen / och ändteligen den 2 Februarii år 283 halshugaen. Hans dag war hos oss fordom en Lätt-helig-dag; och predikades här ännu wid år 1526 på denna dagen det Ewangelium utaf Joh. 12 Cap. 24 / 25 / 26. vers.

4. Ansgarius / först en Corbeyensist Munt / och sedan Biskop i Brehmen / blef på begäran af Keisaren Ludowico II:do eller Balbo hit til Swerige til Konung Björn sänder år 831. (Någre säja / at han ock haft Withmar Nimbert och Gauibert med sig.) Som han war en mycket iärd och nitälskande Man / företrädde han ock sitt anförtrödde Ambete så, medelst den Christina Lärans idkessamma predikande / uti halft annat års tid / at han skaffade stor frukt, och omwände wårt Swenska folk hopetals ifrån Hedendomen til Guds sanna Kännedom; bygde ock en Kyrka uti Hufwudstaden Björkö. Der på reste han för sitt Ambetes skul hem igen / och blef då af Påwen Gregorio IV. sätter til Archi-Biskop uti Hamburg samt Apostolisk Legat til de Nordiske Konungarikken / Swerige och Dannemark / (ty han war äfwen den som omwände Danstarna) eller deras andeliga förman. När han reste bort, bestälte han fuller en annan stickelig man, Gautbertum / som ock kallades Simon / i sitt ställe: men denne med all sin åhoga och nit blef ändreligen af Hedningarna utur Landet förjagad. Då kom Ansgarius andra gången hit / och fick åter stort arbete med de ofgudssta syggelfernas utrotande. Omfider för han tillbaka igen / och blef död i Brehmen år 869.

5. S. Agatha / en Gudfruktig Jungfru uti Catania i Sicilien. Hon wille hwarken med goda eller onda samtycka til Qwintini (en Borgmästares) otuktiga begäran, ej eller förneka sin HERRA Christum: ty lät han henne binda och slå / affstära båda hennes byst, samt riswa köttet bort undan fot-bladen / och så stulle hon gå uppå hwassa glas-stårswor / under hwilket p. n. g. och marterande hon icke en gång suckade / utan hade alltid et toligt och frimodigt hjerta / gladt ansigte / lustiga miner / samt oförsträkte ord i munnen. Derpå kastades hon i fångelse (der hon underligen blef belad) och lades sedan på glödande kol: men som då just en jordbäfning inföll / wardt hon åter insatt, och blef så död i en lefwande tro /

under Kejser Decio, år 252. den 5. Febr. hwilken dag ock hos oss fordom warit hellig.

6. Dorothea / en skön Christen Jungfru uti Alexandria / (Fadren har hett Dorus och Modren Thea) af Adeltigt och förmöget hus / wardt åfwan så för sin GUDS Dyrlkan fasttagen. När hon fördes ut til sitt lidande / hade hon sig på wackraste maneret utstofferat / så at Kejsaren Maximinus fick behag til henne / gaf henne ock hemligen sin wilja tillåna; men hon swarade honom: hon kunde intet besläcka sin Kropps tempel / som redan war GUDI upoffrat och helgat / hwarken med afguderi eller skör lefnad begärandes hon ingen nåd eller ynnest hos en sådan; utan skulle han fördeusful fara fort i sin grymhet emot henne; hon war beredd at dö. — Någre wilja, at det warit Landshöfdingen öfwer Cappadocien Fabricius / som henne sålunda anmodat / låtit slå och hudflånga henne / sökt (men det förgåfwes) at afbränna hennes bröst / och sidst låtit halshugga henne den 6. Febr. under Diocletiano / år 287.

7. Richardus / en Konung i England, öfwerlät regeringen til sin Dotter Walburg samt sina två Söner Willibald och Winnibald / och begaf sig frimilligt utt Landsflyktighet. Sedan han först warit hos Archie Biskopen i Mainz, Bonifacius / (som war en född Engelsman) och sedan åtskilliga Länder i största elände och många farligheter genom farit / kom han ock öfwer de Alpiske bergen in uti Italien; deråst han länge uppehölt sig uti Idemarker. Nadtelligen blef han på sin resa til Jerusalem dödd uti Lucoa i Hetrurien / och der begrafwen år 750. Någre skrifwa om en Kong Richard i England uti det tolfte Seculo at när han af en helig man förmantes til at gifta bort de trenne Döttrarna / Girtigheten, Högfården och Öfwerhöddigheten / skal han hafwa gifwit den första åt Munkarna / den andra åt et flags Soldater, Templarii kallade / (hwilke höllo wagt på Landswägarna och bewarade de resande för Rofsware) och den sidsta åt Praelaterna.

8. Malachias / den sidste af Propheterna uti det gamla Testamentet eller för Christi tid.

Syrus, som af andre på denna Dagen införes / har varit en Martyr wid Alexandria uti Egypten / och lidit uti Kejsar Decii förföljelse; han kunde hwarken loftas eller trugas til at tjena afgudar: ty blef han spertad på en påle, och sålunda dödd.

9. Apollonia / en Jungfru i Alexandria / kunde med inga hotelser bringas ifrån den Christna Trons bekännelse och at tilbedja de Afgudiska belåten: ty blefwo henne tänderna ur munnen slagne / och hon sedan uisförder at lefwande brännas. Men hon practicerade sig ur Bødels-~~in~~ektarnes händer, och spæng sielswilligt i elden; så at desse förändrade sig / det et Qwintfolck war willigare til at gå i döden / än som de til at aflifwa henne. Och så afled hon denne 9. Febr. år 252. under Decio.

10. Scholastica / en Christen och Gud-älskande Jungfru / gick med sin Broder Benedieto Nursino, (som kommer at beskrifwas wid den 21 Martii) i Klostet / uppå berget Capino uti Welstland / derest hon efter Brodrens regior förestod Nunorna in til sin död år 535. den 10 Febr. der sammastädes blef hon och begrafwen.

11. Euphrasia eller Euphrosina Panutii / en Alexandrinisk Borgares Dotter. När Fadren wille gie henne en ogudaktig ung Abelsman til ägta / lemnade hon Fadrens hus / gaf sig ut för en Mans person / kallade sig Smaragdus / och gick i Klostet: derest hon fö. st lefde tillsammans med de andra Munkarna; men sedan / efter Abbotens inrådande / uti et besynnerligt och iärskildt rum för sig / dock okänder / uti 38 års tid / til des hon ändtelig wardt illa siuker / kallade Fadren til sig / bekände sig för hans Dotter / och sidst under hans händer gaf up ondän på denne 11 Febr.

12. Gulalía / en helig Jungfru i Barcelona uti Hispanien / som på sitt tryggande ålders år / under Kejsaren

eleotiano / i den ttonde Förföljelsen / med oförlifknelig
 ståndagtighet årskillige de grufweligaste Marteringar lidit /
 och blifwit sidst på denne dagen wid år 300. forskäst :
 emedan hon med alfwarsame och hårde ord straffat Höf-
 dingen Datium för det myckna Christina Blodets utgju-
 tande / samt de Hedniska Afgudarna Isis / Apollo och
 Venus försmådat. Hennes Sjal berättas hafwa syntis
 i Duswo liknelse ur kroppen til Himla upfara.

13. Agabus uti Antiochia en af de 70 Christi Lär-
 jungar och en Prophete i Nya Testamentsens tid. Om
 honom kan läsas hwad den Helige Lucas skrifwit uti A-
 postla Gjerningarnas 11. cap. 28. v. 10. samt 21. cap. v.
 10. 12. och skal han wara genom en stilla död afgången
 äfwen på denna dagen.

14. Valentinus. Af detta namnet äro tre Marty-
 rer och Helgon : men wi nämne allenast den som warit
 en Romersk Prest eller Biskop uti Interumna ; blifwit
 för Christina Trons skul grufweliga slagen / i fängelse lagd /
 och der ifrån om uattetid utkastad / samt uppå Ståthäl-
 larens Placidi befallning halsbuggen under Keiser Julia-
 no Apostata / den 14 Febr. år 362.

15. Sigfridus en Engelsman och förste Biskopen
 uti Werio i Småland wid år 980. utaf Konungen i
 Engeland Alfred hit insänder. Han döpte Olof Skott-
 Konung uti en källa wid Husaby i Wester. Göthland ;
 år ändteligen död den 15 Febr. år 1072.

16. Juliana uti Nicomedien en förträffelig skön
 Jungfru / wardt utaf Höfdingen Evilesio anmodad at
 wedersaka den Christina Låran ; så wille han taga henne
 til ägta. Men som hon alt detta afflog ; wardt hon
 först af sin Fader Africano hårdeliga slagen / sedan ock
 af Evilesio på allabanda sätt pinter / i håttelle kastad (der-
 est hon skjenbarligen med djefwuler kämpat) och der up-
 på i eld och panno lagd : (Se Maccab. 7. cap) men
 sidst halsbuggen den 16. Febr. år 390. under Diocletia-
 no och Maximiano.

17. Polychronius uti Persien / Biskop i Babylon / som i den siunde förödelhelsen under Kejsaren Decio varit stenad / har med utsträkte händer och uplyste ögon till Himmelen upgivit sin anda på denna dagen / år 251.

18. Concordia / en Gudfrugtig och helig Matrona under samma Hedniska Tyrannen Decio / har varit den heliga Hippolyti (Se den 13. Aug.) Amma / och tillika med honom utaf Rómerska Urtmännan Valeriano / för det at de intet wille gjöra Afgudenom offer / blifwit hals-huggen / sedan hon med plumbatis (det är piskor utaf rep med blykulor i ändarna) war jämmerliga slagen. Hennes lik kastades i et hemligt rum; men togs dock sedermera up utaf en fromer Christen / och fördes till Presten Justinus / som det samma ändteligen begrof.

19. Gabinus i Rom / Påfwens Cajl Broder / en helig Lärare och Martyr / blef under Kejsaren Diocletiano hårdeliga fångslad.

20. Eucherius / den trettioende och tredje Biskopen uti Lydia / en helig och af sina undertwärt wida berömd Man / lesde wid år 723. under Frankiska Regenten Carolo Magno, utaf hwilken han ganska mycket ondt lidit och toligt utstått hafwer / och hwars döde lekamen äfwen GUD på sidstone en särdeles swår dom öfwergå låtit.

21. Hilarius, den 48. Påfwen i Rom / en särdeles mild och fromer man / har varit ganska nitisk i sitt Embete / flitigt arbetat och skrifwit på den Christna Tron: otroligen mycket Guld och Silfwer till Kyrkans byggnad och prydnigar använt / samt rundeligen Allmosor utdelt; regerade i 7. år / 3. månader och 10. dagar.

22. Petrus Cathedratus, Påf i Stolen af wåre Förfäder kallad. På denna dagen hafwa de Påfwiske en åminnelse utaf Apostelens Petri Biskops-säte och ämbete / som han aldrast först / och innan han blef Påfwe i Rom / skal hafwa beklädt uti Antiochien / derest Lärjungarna först begynte kallas Christne. Läs derom uti A-

postila, Gjerning. cap. II. v. 26. Skolandes Fursten i Antiochia (sedan Petrus af döda upväkt des Son / samt Inwånarena omvändt) honom således uphögt / at der bygdes et Tempel / och der mitt uti sattes en hög Catheder eller Stol / på hwilken Petrus kunde öfwer alt både synas och höras / til at fordrifwa Hedningarnas widskelpelse / som denna dagen uppå deras Föräldrars och Anförwänters grafwar för de helvetes- eller underjordiske Gudarna ollahonda win och käftelig spis offerade.

23. Tertullianus / en höglård Man och förträffelig Lärare af Carthago / studerade först den werldsliga wisbeten: men sedan han kom til Christna Tron; lade han sig endast och allenast på Theologien eller GUDS och den andeliga kundskapen; har ock en tid warit i Rom; lefwat under Sewero och Carawalla wid år 211. många härliga skrifter utarbetat; samt med en besynnerlig iswer satt sig up emot Rättarena Montanum / Martianum / Valentinianos / Hermogenem och Praxeum / jämte de Kejsrerliga Befälningss-Männerna / som uppå de Christna så grusweligt dödade och mord föröttrade:

24. S. Matthias war först en af de 70. Christli Lärjungar / men kom sedermera til det heliga Apostla-Umbetet efter Förrådaren Judas / som kan ses och läsas i Apostla-Gjerning. I. cap. När Apostlarna / efter Pingst (då de hade fådt den Heliga Andan) til följe af Herrens Christi besalning / delte sig til at utgå i alla werldens delar; fick Matthias äfwen med lott Juda-landet: derest han också med all nit och ståndagtighet det Heliga GUDS Evangelium uti 33. års tid predikat: men wart omsider fången / framhafder för Öfwersta Presten Ananus eller Ankauma (med hwilken han frimodigt dispute-rade) der på stenad och sidst halshuggen; men utaf sina Lärjungar begrafwen. Någre wilja, at han äfwen warit i Macedonien; ja / ock i Nethiopien de wilda Blåman omvändt, samt där fådt Martyr: cronan den 24 Febr.

25. Victorinus, en Martyr uti Egypten / har un-

der

der Kejsaren Numeriano / för Christi Namns och Låros skull / tillika med flera sina Stallbröder / de aldrastvårasta plågor med ståndagtighet lidit / och sist blifwit på denna dagen halshuggen.

26. Nestor / en Gudelig Biskop uti Perga i Pamphylien / bad dag och natt, at H:Erren GUD wille Christi Hjord bestjärma: Men wart under Decio af en Rådsherra Hyrenarchus grepen / och Landshöfdingen Polioni öfwerlefwererad: hwilken honom grufweliga pinte / och ändteligen försfästade.

27. Leander / en Christen Biskop uti Hispali eller Sewilla i Hispanien / som med sitt oförtrutna predikande och förmedelst Konungens N:aredo til hjelp har omwändt Wästgötherna ifrån det Arianiska kätteriet (hwilket Wahlnerna hade ur Africa med sig i Spanien infördt / då de af Beliario blefwo fördrefne) til den rena Catholiska tron och sanningen; har ock biwistat det Hispalensiska Mötet år 590 samt många Gudeliga Skrifter utfärdat.

28. Macarius / (hvars åminnelse tillika med tre andra Märtyrers / Rufini / Justi och Theophylli warder på denna dagen i Rom begången) en Gudälskande helig Eremit / och St. Anthonii Lärjunge / har lefwat wid år 400.

Uti MARTIO.

1. **M**elbinus / war först Munk / så Abbot / och ändteligen Biskop uti Anjou; har lefwat i Kejsar Justiniani tid / wid år 1540. då han war med uti det tredje Aurelianiska mötet / som hölts på Frankiska Konungens Childeberti tjugunde och siette regerings år. Har sist affomnat på denna dagen.

2. Simplicius Tiburtinus / i Rom den 49:de Påfwe / som har den Romerska Kyrkan icke allenast med Fdrordningar, utan ock med Inkomster förbättrat; har ändteligen fådt en stilla och salig död, och på denna dagen i St. Peters Domkyrka blifwit begrafwen.

3. Kunegunda / Kejsar Henric den andras Gemåhl / är beynnerligen för sin kyskhet och til döden bewarade Jungfrudom / samt igenom glöddande järn / der hon bar / sotad gått öfwer ostadd / nogsamte bewista ostyldighet och ära / så högt ansedder bieswen; at sedan hon den 3. Mart. år 1005. war dödd / har den 183. Påfwen Innocentius III. henne canonizerat och ibland Helgonen infördt. Hennes så wål som Kejsarens graf wises än i dag uti Bamberges Dom Kyrkio i Frankenland.

4. Adrianus / en Gudfruktig Officerare, som tillika med tiugu tre andra Christina lidit och Martyrcronan sig förwårft under Kejsaren Maximiano den 4. Martii år 302. har / efter Hofdingens Firmiliani befallning / blifwit kastad för et Leijon och der på halsbuggen. Hans lik fördes sedan öfwer, genom Constantinopel / til Rom och begrofs där den 8. September.

5. Conon / en helig Martyr i Cypren / men födder i Nazareth / har mycket arbetat för den sanna Tron / och blef åndteligen under Kejsaren Decio med hofspikade fötter twungen til at springa framför en wagn: Hwar wid han på sina knän släpades / så länge at han måste gifwa up andan: Hwilket han under en stadig och trogen Örn til sin GUD gjorde.

6. Sullgentius / en helig Kyrkones Lärare uti Africa, war en Rådman's Son af Carthago, hölts strax i barndomen til tukt / äro och dygd / samt underwistes i Latina och Grefiska språken; blef så åndteligen af Biskopen Fausto til Munke-orden brakter: men när han det öfwer gaf / wardt han Episcopus Ruspensis; har åtskilliga wackra Gudeliga och lärda saker skrifwit: men beynnerligen emot Arianerna och deras kätteri häftigt arbetat och i strid warit: hwarföre han ock utaf Thrasymund, Wenedernas Konung, tillika med 220. andra Biskopar til Sardinten i Landsflyktighet och elände förwistes; men fallades tillbaka; förjagades andra gången, och kom åter hem igen folket i Carthago til stor hugnad och glädje. Sidst blef

blef han efter 70. dagars fränkhet dödd år 528. som war hans 65. ålders / men 25. Embetes år / under Kejsar Anastasio.

7. Perpetua och Felicitas / tvåanne Gudfruktiga och hederliga Matroner uti Mauritanien i Africa, som för Christi skull hafwa med gladt mod lidit och Martyrcronan förwårswat. Den förra war hafwande / den andra hade Barn wid bröstet; bägge wordo under Kejsar Severo med bakbundna händer genom staden utförde och för willöjur kastade / som dem sönderrefwo och upåto den 7. Martii år 200.

8. Philemon / war först en Wacktmästare öfwer den heliga Prestens Apollonii fångelse / som blifwit tagen och insätter för det, at han de Christna i deras förföljelse under Diocletiano tröstat; och har äfwen Philemon samma Apollonium mycket försmädt / hädat och bespottat. Men när han såg dennes stora tolamod / lät han ock omvända sig / blifwandes offentliga för en Christen utropad. Domaren märckte / at han af Apollonio blifwit förförd: En lät han dem båda tillsammans kastas i eld. Men som elden genom regn af himmelen utsläcktes / at de kommo osskade derifrån; lät han dräncka dem i hafwet. Dock kommo sedan kropparna til lands / och blefwo af de Christna i Alexandria begrafne.

9. Syratijo Martyrer, som woro Soldater ifrån Cappadocia. Dese angoswo sig sielfwa frivilligen hos en Syster / som ifrån Kejsaren Licinio war ankonnen med order och befallning, at genom swärd, galga, pitstör / stegel och hjul förgjöra alla / som Christi namn bekände. Han wille genom allahanda föreställningar och löften öfwertala dem / at de intet så skulle förspilla deras unga lif och lycko i werldene: men de acktate alt detta för intet / utan wille fast håldre med den swäraste döds suttro bekräfta. En wardt Systeren wred / lade dem i werversiggeliga fångelsen / lät slå dem i deras ansikten med stenar, och sedan lägga dem nakna under hvar himme-

len uti en tillfrusen sid / som mitt i Staden Sebastia war, en kall Winternatt öfwer. En af dem blef affälling / sprang bort til warmt wain, som dit satt war til den ändan / at de / som wille Christendomen försaka, måtte der uti strax kunna upweka sina förkylda och stela Lemmar: men han wardt plössligen dödd: och Backaren / som såg at Anglar kommo utaf himmelen, och satte på Martyrerna hwar sin Crona / lemnade alt sitt wäsende, lopp til och tog in den förnyandes plats / ställandes sig med i raden, så at talet ändå blef fullt. När de andra dagen med litet lif skulle föras ut til bål och brand / war ännu en wid tämmeliga goda krafter; och honom wille Skarp rättaren af mistundiamhet lifwet stänka / bringande honom til hans Moder. Men hon tog honom sielf wid handen / lade honom til sina Stallbröder u. på wagnen, och förmante honom til at fortfara på sin begynta salighets wäg. Blifwande de således alle 40. förbrände och deras aska i en flod lastad: som stedde den 9. Martii år 320.

10. Apollonius / en förnäm Borgare och Råds Herre i Rom / blef i Keiser Commodi M. Antonii Veri Söns tid / genom arat folks stämplande / och utaf sin egen Dräng Severo för deß Christeliga läro och lefwerne anlagad. Nu war fuller denna tiden Christi församling uti tämmelig god ro för Tyranner och förföljelser: Hafwande Kejsaren lättit utgå et bod / det skulle de straffas til lifwet / som de arna Christina förrådde: Swarsöre ock denna förrådaren Severus med rätta blef rådbråkad. Men icke desto mindre pålades Apollonius utof den elaka Domaren Peremni (som nästan hela riket förestod) at antingen med sitt wäsende affstå / eller ock in för Rådet göra besked och Råkenkap för sin tro. Han lade för sig skrifteligen in en hårlig och wälgrundad Bekännelse eller Förswars Skrifte: Men dömdes likwål på slutet utaf hela Rådet til döden / och blef halshuggen år 190. som war den odyg diga Commodi ottonde regerings år.

11. *Windicianus* / en helig Biskop hos det folket, som fordom kallades *Atrebatii* uti *Britanien* eller *Engeland*. Han afled år 695.

12. *St. Gregorius I.* den 65. Påfve i Rom; til hwilken åbro han mot sin wilja uphögdes: kallandes han sig sielf *Servum Servorum*; det år: Tjenarens Tjenare; har ganska berömligen regerat, och sitt Ambete förestått, så at han / för sina många härliga förrättningar och bedrifter / har fått det ti'-namnet *Magnus* eller *den Store* / såsom ock *Engeländarnes* Apostel / derföre at såsom han på åtskilliga orter / til Hedningarnas omvändelse / och af en besynnerlig nitist omwårdnad för *Christendomens* utwidgande, *Predikanter* och *Lärare* utsände; want han ock derigenom så mycket / at uti *Engeland* på en *Sulledag* blefwo tjugotusende *Menniskior* döpte. Han hålles för en så förträffelig *Kyrkones* Lärare, at han skal hafwa öfvergått *Antonium* uti helighet / *Cyprianum* i wältalighet, *Augustinum* i wisshet / och alla *Kyrko-Lärare* uti *Sedo-Läran*. *Scholar* hor han äfwen så förbåttrat / jirat och i god ordning stått / at han räknas för alla *Schole-Piltars* Patron och Föreståndare; och är hans dag fordom uti *Scholar* med åtskilliga ceremonier firad. Uti *Predikande* och öfriga *Substienstens* förrättande har han varit aldeles oförtruten, samt först gjordt och inrättat de i *Romerst-Catholiska* *Kyrkian* öfliga *Ceremonier* tillika med sielfwa *Sångerna* / *Mekorna* / *Litanien* &c. Denne 12. *Martii* år til hans åminnelse utaf Påfwen *Gregorio IV.* anordnad.

13. *Nicephorus* / en *Patriarch* eller *Biskop* i *Constantinopel*, är ock räknad ibland *Helaonen* derföre / at han varit en stor förswarare utaf *Fädernas* *Stadgar* och *Lärosaor* eller *Traditioner*, samt uphof sig emot *Kejsaren* *Leo. V.* eller *Armenus*, som i *Kyrkjorna* borttog och sönder slog alla de *Heligas* belåten; blifwandes ock derföre i *Landsflykthet* förwistret: Hwar uti han lefde i 14. års tid; och blef död år 827.

14. Mathildes, (Mechild) en qanska Gudfruktig och Hella Drottning / var Keiser Henrici Aucupis Gemål, och den förträffliga Hjeltens samt Gudfruktiga Eyska Regentens Keiser Otto den I. Moder / blef död på denna dagen år 973.

15. Christophorus / en född Cananeer / och Martyr uti Lycia, har under Keiser Decio tillika med flera andra lidit; blifwit först med järn-ris pistader / der på i eld kastad / och som han der ifrån ostadder undkom / sedan med pilar skuten / och ändteligen med swård halshuggen. Swad eljes om hans understore gestalt och mera dylligt berättas plågar / är af söga wårde.

16. Heribertus, en mycket Helig Man och berömlig Archie-Bisshop uti Eöln / som årskilliga underwerck skal hafwa gjordt / är wigder til Bisshop år 977, och död år 1021.

Men en annan Heribertus är den / som utaf Keiser Carl Magnus hitsänder / warit den förste och förnämste / ja / ensam Bisshop uti Göttha Riket / samt med sine underhafwande eller medbröder i några års tid brukat stor nit wid den Christeliga Lärans förkofring och framsteg / har ock under Konung Björns den Tredjes tid begynt at bygga på Linköpings Domkyrkie (der hans säte war) år 813.

17. Gertrudis eller Gerdraut / en Adelig Jungfru uti Nivelles i Brabant / har warit öfvermåttan Gudfruktig / hñt och barmhertig mot de fattiga. Andre förmåla, at hon warit Konungens Pipini Dotter af Frankenland / och at hennes Moder Drottningen Jtha / efter den Heliga Amandi (Se den 26. Octobr.) ingifwande / uti Nivelles et Kldster upbyggt / och satt henne der inne; Hwarest hon i 14. år warit Abbotissa / samt et Gudeligit och tucktigt umgänge med andra årbara Fruentimber plågat; Har ändteligen i Christi Sanna kundskap och en fast tro affomnat den 17. Martii år 664; och blef uti Helgonens tal införder utaf Påfwen Honorio den Tredie några hundrade år der efter.

18. Edwardus den Andre med det namnet / en Gudfruktig Konung i Engeland / som på sitt tredje eller fjerde Regements år igenom Stius Modrens Alfredas list / når han en gång ifrån jacht hemkom / den 18. Mart. år 981. mördades / blef ock ändteligen canonizerad.

19. Joseph / Jungfru Marie trolofswade Gåstmar och Brudgumme / och wår Frälsares JESU CHR. SJ Fosterfader ; om hwilken kan läsas hwad de Helige Evangelisterna skrifwit. Hans grift har warit i Josephats Dal wid den Hel. Simeons graf ; och har Påstwen Sixtus IX. satt hans äminnelles Fäst på denna dagen år 1408.

20. Joachim, den Heliga Jungfru Marias Fader / som af Kyrko Skribenterna i synnerhet Epiphanio föreföres.

21. Benedictus med tilnamnet Nursinus / föddet i Nursia Sabinorum uti Italien, en wida namnkunnig Abbot, lefde i Kesser Justiniani tid / gick i Schola uti Rom / war en tid Eremit / nödgades (såsom en Jude låter truga sig at ta emot 100 gylde till sländs) at blifwa Abbot i et närbelägit Klöster / dereft han höll de låra Bröderna något hårdt / så at de årnade med litet förgift komma ihog honom för omakel ; den gode Mannen märkte oråd / och tänckte : Vårtre i sin förra öken och wildemar / än ibland folkska Bröder. Där fick han strax tilllopp af Adels och Dadel : Ty bygde han tolf Klöster / och satte sina 12 Lärjungar der uti til Abbotar / ja en Lärjunge uti hwart Klöster / förestfwondes dem wisa reglor (som allwarsama woro) uti alt deras wäsende ; och der utaf är den så kallade Benedictiner Orden kommen. Ändteligen har likwäl han ock blifwit ledse wid det enslighets lefwernet, gått på berget Cassinus, brutit ned Afgudens Apollinis Altare / satt up åter et Klöster / dragit dit kringströdda Munkar, samt den i hela Westre Landen nästan förfallna Klöster. Ordningen hederligen uprättat.

rättat och märckeligen utspridt wid år 530. Hans strån-
ga lefwerne märckwärdiga Historia / samt förmenta un-
derwärcfs eftertänkeliga Sansaga har Påfwen Gregorius
gjordt så wäl och beskriwit.

22. Victor en Soldat / födder uti Egypten / har lidit
och Martyr-cronan wunnit under Kejser Antonio.

23. Sides en helig Jungfru i Rom, som tillika
med sina wärne Systrar Spes och Charitas / under
Kejser Adriano, skal hafwa blifwit marterad.

En annor Jungfru Sides har varit uti Staden A-
genno i Franckrike / som Höfdingen Dacianus hwarken
med godo eller ondo fick til at offra de Hedniska gudar:
Hwarföre hon blef på et halster utsträckt och öfwer en kol-
eld stekter: Men war så tolig och beständig / at hon der
igenom många til Christendomeu omwände (kommandes
hon dock ostadd derifrån) och ibland dem en som hette
Caprasius (Vide infra d. 20. October.) Men sedan må-
ste hon räcka fram halsen / och sättia hufwudet til.

24. Gabriel Hfwer-Angelen, som tre resor finnes
hafwa sig för mennistor uppenbarat, och se låtit, nemli-
gen / för Propheten Daniel / läs Dan. 8: 15. cap. 9:
21. för Presten Zacharia / Luc. 1: 11 / 19. och ändteli-
gen för Jungfru Maria / Luc. 1: 26.

25. Jungfru Mariae Behodelses-Dag.

26. Imanuel / wärs Herros och Frälsares JESU
CHRISTI Til-namn, som ses af Prophetens Esa. 7:
14 samt cap. 8: 10.

Eljes har en Martyr utaf Smyrna varit / som bu-
rit det namnet Emanuel.

27. Rupertus en Biskop i Franckrike / utaf en för-
näm släkt der i landet födder / har varit en trogen E-
vangellii Lärare; kom til den tredie Hertigen i Belgern
Theodor, som hade den Gudfruktiga Fransyska Ro-
nungens Theodoreti Dotter Reginodrudam, blef utaf
honom wänliga emottagen uti Regensburg / derest han i-
genom både hemliga och uppenbarliga Predikningar fol-
ket

Let ifrån Hedendomens mörker til Christi lius omwände / och Konungen sielf med des Son Theodeberto döpte: Swar före han och Bajersta Apostelen fallas. Han skal hafwa varit Archie-Biskop i Saltzburg wid år 730.

28. Malchus / Priscus och Alexander / tre Ynglingar / hwilka uti Casarea i Palæstina eller Judalandet på et gods utan för Staden bodde / uti Valeriani och des förföljelses tid; När de hörde at Himmelsta Martyr-kronan utdeltes / gingo de utaf sig sielfwa frivilligt åstad / stälte sig för Domaren, och straffade honom, at han så grusweliga med de Christna framför. Swar uppå han strax tog och kastade dem för wiidjur at sönderrivas och upåtas.

29. Jonas och Barachisus, två Martyrer uti Persien under Konungen Sapor. Den förre sönderbråkades mitt uppå och trycktes ihjäl uti en präß med skrufwar. Den andre slystes i munnan med brinnande beck och tjära / så at han förqwafdes. Hwilket på denne 29. Martii är 343. skedde.

30. Quirinus uti Rom en Kriags Öfwerste / blef utaf Påfwen Alexander (den han under sin wackthade) med hela sitt hus döpter; och der på för Domaren Aurelianus framhafder. Han war i sin Tros bekännelse ståndaktig; och ihy blef honom först tungan ur halsen sturen, så lades han på en strålbänk / der på afhögges honom Armar och Ben / och ändteligen wardt han halsbuggen / under Kejser Hadriano år 131.

31. Amos en af de Heliga GUDS Propheter i gamla Testamentet (Se den Heliga Bibel) hwilken Presten Amasias ofta och illa hudslängt / samt hans Son O-fias wid Tinningarna genomstuckit: Dock är han halfdöd til sitt Gådernestånd förder / där affomnad och med sina Gåder begrafwen.

Uti APRILIS.

1. **Sago** / en mycket Helig Biskop i Gratiopolis; det är Grenoble uti Dauphine i Frankrike / den Hel. Bernardi synnerliga wån, skal hafwa sitt Ambete försakat / utan Påsweligit tillstånd och affstied / och gifwit sig til Eremit i Bildmarken / derest han många underwerck sedan gjorde; år elies affsonnad den 1. April. 1132 / på sitt 52. tjenste- och 30. ålders år, samt utaf Påswen Innocentius II. canonizerad

2. **Theodosia** / en Gudelig Jungfru från Tyrus om 18. år, hwilken uti Caesarea eller Laïs i Palästina / som uti den Hel. Bibel kallas Dan / under Maximini förföljelse / in för Domstolen hållsade god dag på de Heliga JESU bekännare / och bad dem / at när de kommo til Herran och Frälsaren, de wille då tänckta på henne; Wardt derföre utaf knektarna fasttagen / och til Prästidenten Urbanum framhafd / på des besalning pistad / i bröstet och sidobenen ymkeltiga sönderreswen / omsider uti hafwet kastad och fördränckt.

3. **Ferdinandus** / Archie. Hertig och Keiser Carl. V. Broder, bles / sedan Kon. Ludowicus af Ungern war år 1526. i en strid med Turkarna slagen / år 1527. uti Prag krönt til Konung i Böhmen / samt til Konung i Ungern / uti Staden Bretsch Weissenburg; sedan och / som Kejsaren ej sielf kunde wara stadigt tillstådes i Tyskland / der sådant buller och stor oreda war / utaf Religions-stridigheten / Turkarnas mækt och wäld / thet nyliga uproret och Bonde-kriget / med mera; Föreställandes han derföre på Riksdagen i Cölln / år 1531, at man borde utwälja til Romersk Konung och Rikens andra Hufwud någon förständig / wakande / tiltagsen / mächtig / fridålstande / och uti de allmänna saker wäl försaren Herre: Utså gingo Churfurstarna til råds / och utwalde Ferdinandum til Romersk Konung den 5. Jan. och bles han den 25. dito uti Wien krönt. Andteligen /

når Brodern satte ifrån sig / och gick hem til Spanien i Kldster, wardt han utaf Churfurstarna enhälligen för Romersk Kejsare förklarad uti Franckfurt 1558; förde et fast berömeligit och fridsamt regemente til 1564; då han genom en stilla död afled på sitt 61. ålders år. Han stiftade Neligjons freden uti Passau; den han 1555. uti Augsburg stadfastade; och ändock han för sin Person war den Påfwiske Låran tilbunden / tilfogade han likwäl den Lutheriska Bekännelsens Förwanter ingen öfwerlast.

4. Ambrosius / en namnkunnig Kyrkones Lärare / en Kejsarlig Landshöfdinges Son uti Frankrike / studerade / besynnerligen Eloquentiam (som då i swang gick) uti Rom / så at han begynte drifwa saker och advocera; Wardt der på strax utaf öfwerste Domaren Probo til Rådsherre satter / sedan högsta Lagman eller Ståthållare öfwer Liguria och Emilia; men ändteligen när ester Aurentium; som en Arrian war / ny Biskop i Meyland skulle utwålljas, och för Lårans skiljaktighet Församlingen derutöfwer blef fins emellan så oense och uprorisk / at Ambrosius måste med sitt Guardie til Kyrkan / der de woro inne; Förmanandes han dem, så godt han kunde / til enighet och stikhet uti sådant ärende: Si! så wardt det i ögnablicket tyst / och föllo alla rösterna på Ambrosius til Biskop. Han wågrade / och drog sig länge undan på mångahanda sätt; men Folcket woro gansta entrågne: ty måste den Gudfruktige Kejsaren Valentinianus / sedan han bedt GUD om bästa rådet / befalla honom / han skulle låta sig först döpa / (ty han war en Cathechumenus) och sedan til Biskop wiga år 378. Hwar på Församlingen ifrån des farliga kättersta buller strax kom i god ro och hela Wålstland til rätta Catholiska Låran / tackandes Kejsaren innerligen GUDI / som welat sättia sin Församling den Mannen til Siåla. Ödrjare / den han tilförene allena deras lekamliga wålfärd hade om händer lemnat.

Men hurulunda han sedermera detta sitt Ambete med tro / ähoga / slit / och alfwarsambhet förestått / huru han intet gjort HERRANS verk försumeliga, utan talat redeliga in för Herrar och Furstar / in för Kejsare och Kejsarinnor; huru ock de, som gingo ester honom på argesta / kommit sielfwe på fall; sadant wore här för widlyftigt at beskriwa.

Når Keiser Theodosius befalte / at en Synagoga eller Schola / som de Chrifne på et ställe uti Orienten hade för Judarna upbrant / skulle åter upbyggas; satte sig Ambrosius up der emot / så at det måste bli contramanderat.

Når samme Kejsare år 391. uti uproret i Thefalonica lät slå ihjäl 7000. Menniskior / oskyldiga med de skyldiga / stängde han (Biskopen) honom ut ifrån GUDS Hus / och satte honom i bann 8. månaders tid / til des han med bittra tårar hade ångrat sin synd / den samma offenteligen i Kyrkan bekändt / och lätit hos sig en oskyldig bot och bättring förmärka. Hvilket alt han frivilligen undergick; lät sig ock eljes många gånger utaf honom hårdeligen tilltalas och straffas: ty han war en Gudfruktig Herre / och lemnade honom sedermera det berömet, at han hwarken i Occidenten eller Orienten sedt en så ärlig Biskop: ty han hade en ogemen sorgfällighet om GUDS Åhro och Församlingarnas wålfärd. Når Valentinianus / Sonen, Kejsarinnan den arga Justina til wiljes, befalte och med Krigsfolck wille twinga honom til at inrymma sina Kyrkor åt Arianerna / tilböd han sig at fast håldre gå i Landsflyktighet och i sielfwa döden / än så lemna Fåra-Huset til Ulfwarne / och GUDS Tempel til dem som ohelga Hans Namn. Om hans Låro och Lärdom witna de härliga Böcker han skrifwit / så til Christna Trons förswar / som i synnerhet om den Helga Anda / til Keiser Gratianum år 384. Uti lefwer-net har han warit ganska måttelig / samt brukat mycken wako med fastande och bedjande / til at spåka sig och

Korsfästa köttet med des lustar och begärelser. Fattiga och fångar hölt han för sina stammästare; och när han trädde i Presteståndet / gaf han alt det Silfver och Guld han kunde åga til armt Folk och Kyrkor; åfwen ock til Kyrkorna all sin fasta Ägendom / lemnandes likväl sin Syster inkomsterna; har eljes varit glad med de glada och bedröfwad med de bedröfwada. När någor för hans bickstol bekände en synd / brakte han syndaren med sig til tårar; åfwen gret han bitterligen / när honom berättades / at någor from och nit-ålskande Prestuan blifwit död. Den Helige Augustinus blef utaf honom döpt år 391; och när det war förrättadt / söng han dessa orden: O GUD wi loswe dig; O HERRE wi tacke dig. Hwar på Augustinus strax tillade: Tig Ewige Fader wördar hela werlden: och så vidare vers om vers: så at der utaf blef den förträffelige Lofsången: Te Deum laudamus. Sidst utwalde han Simplicianum en gammal from Man til efterträdare / på sin sot-sång; affomnade år 401. den 4. Apr. och wardt i Meilands Kyrko / som sedan Ambrosiana hette, begrafwen.

5. Irenes, en helig Jungfru uti Thesalonica / beröföre at hon emot Keiser Diocletiani förbod hade gjömt undan några Christeliga Böcker / wardt hon i fångelse kastad / sedan med pilar genomskuten / och sidst förbränd / efter Dulcetii befallning / under hwilken ock hennes Syster Agape och Chionia näst förut den 3. April hade lidit.

6. Wilhelmus eller Gulielmus i Dannemark / en Abbot af et heligt lefwerne och sina underverk bekant, död 1202 / och 1224. canonicerad af Påfwen Honorio III. sedan han igenom Gregorium Crescent. som war Legatus a latere uti Sverige / Danmark och Böhmen / närmare inhämtat hans Historia. En Biskop af samma namn har ock varit i Roschild uti Konung Swens tid / som blef död 1074. Se Messenii Scand. Tom. I. & IX.

7. Segesippus uti Rom / som har lefwat strax efter Apostlarnas tid / kom til Romerska Biskopen, Unicetus /

och blef der in til Eleutherius (se den 26. Maji) och bestref Kyrkones handlingar ifrån Christi lidande in til sin tid, och det med enfaldig syl / det är sådan skrif-art / som sig bäst der til stickade. Hwille skrifter dock äro / de tiders Historia til intet ringa men, förkomne.

8. Perpetuus Turonensist Biskop, den siette i ordningen, en fast helig man / har där upbygdt en Domkyrko / som han sin företrädare Martino (se den 11. Nov.) tillågnade / samt varit med 482. i första Turenstisa Mötet; han satt uti 30. års tid.

9. Prochorus i Antiochia / en af de 7. Diaconis eller första Församlingens Synlomån / som omtalas i Apostla Gjerningarnas 6: 5. stal hafwa varit den förste Biskop uti Nicomedia och en märkelig man uti tro och underverk / samt ytterst blifwit Martyr i Antiochia, den 9. April.

10. Zesekiel Propheten. Om honom läs Förspråket til hans Prophetia uti den Heliga Bibelen. Men efter han straffade Juda folkets domare för deras afguderier / blef han wid Babel af daga tagen / och begrafwen uti Sems och Urpharads Noe Sons och Sonesons graf / dit folket sedan alltid lupo i stora hopar til at bedia.

11. Antipas, Martyr uti Pergamus i Asien / om hwilken Johannes wtnar i Bppenbarels. 2: 13. har under Domitiano blifwit inkastad i en glödhets koppar-ore.

12. Julius, uti Rom en helig Biskop ifrån år 336. den 36. i ordningen / en Bonde-Son / hwilken utaf S. Athanasius kallas en rätt Apostolisk Man; ty när det Arianiska kätteriet i Österlanden wille taga öfverhanden / emedan Kejsaren Constantius hölt med det partiet / så at många Biskopar afföllo / hade de andre deras tilflykt och uppehålle hos honom / allthenstund han blef beständandes i den rena Niceniska Låran / förswarade den samnia på det högsta / och straffade affällingarna; så war han ock uphofsman til det Sardicensista Mötet / igenom Västerländska Kejsaren Constans / som war orthodox; då de för

fördrefne Biskopar fingo komma til sitt igen. Han förordnade, at Clericiet skulle hålla sig till deras egen särstilla Domstol/ med mera dylikt: samt bygde i Rom två Kyrkor och några Kyrkogårdar; fick ändteligen en stilla död den 12. April 351, sedan han näst förut i December hade med några Präster, Synflomån och Biskopar hållit trenne Ordinationer.

13. Justinus, i Rom en stor Hednisk Philosophus/ född uti Palästina i Neapoli/ har studerat både hos Sticos, Peripateticos, Pythagoricos och Platonicos. Han såg/ at de Christnas lefwerne war ostraffeligit, deras Religion kunde ej eller på något sätt wara skadelig; to förstod han, at de andre/ som dem endast för namnet skul hatade/ förföljde/ pinte och dräpo, måtte drifwas utaf de onda andar/ och desse wara den gode och sanne GUDS tilbediare/ utaf hwilkom de ock hade under lidandet deras beständiga tolamod och frimodighet: fick alltså kärlek til deras och leda til de andras wäsende/ så at han lemnade sin werldsliga wishet/ begynte flitigt läsa och betrakta GUDS Heliga Ord uti Propheterna/ och wardt så Christen. Sedermera har han icke allenast i sin Philosophiska dragt predikat Jesu Evangelium, utan ock med en otrolig nit/ dristighet och iswer den Christna Religionen in för sielfwa Kejsarne Anton. Pius och Verus/ samt Romerska Senaten både skrifteligen och munteligen förfäktat; samt dem deras orättwisa/ arga och oförnuftiga förfarande klarligen föreställt; besynnerligen har han nymcket disputerat med en skamlös och odugelig Cynico, eller Hunnisk Philosoph/ benämnd Crescens: hwilken honom ändteligen förrådde och angaf/ så at han under Domaren Rustico/ såsom Christen/ måtte bli först hudstruken och sedan halshuggen/ det han och oförskräkt med gladt hjerta undergick den 13. April 156. på sitt 30. ålders år. Han har många härliga Böcker framqifwit/ i synnerhet till de Christnas och Christiendomens förswar både emot Hedning och Jude.

14. Tiburtius, Valerianus och Maximus, i Rom; de två förste woro Bröder / och blefwo af Tiburtii Gåstemö Cæcilia (se den 22. Novemb.) til Christendomen förde / samt utaf Påfwen Urbanus döpte; men måste bägge under Kesser Alexander och Högdingen Amachius bli med störra slagne / och sidst genom swärd aflifwade. Men Maximus, som wor bemälte Högdinges Kammartienare / bewelt af desas ståndaktighet / samt i genom Anglasya styrcker / begynte således at ock tro på Christum / och wardt med blypistor ihjäl slagen.

15. Olympias, en Martyr uti Corduba i Persien, som tillika med Maximus / år 253. under Tyrannen Decio / fått först utaf bly-pistorna och sedan med påkar öfwer hufwudet / til des de bägge gåfwo up andan.

16. Calixtus, den 15. Biskop i Rom / wid år 222. Han inrättade de fyra Faste- och Bönnetiderna / Angaria, Quatember, och Himberdagar kallade / uti Martio, Junio, September och December, nämligen Onsdagarna näst efter Quadragesima, Pingstsdagen / Korsmeja och Lucia. Eljes hafwa Munkarna öfwer honom Crättare öfwer Calixtus II. wid år 1120.) gjordt des sa verser:

O bone Calixte, nunc omnis Clerus odit te.

Olim presbyteri poterant uxoribus uti;

Hoc destruxisti, tu quando Papa fuisti &c.

17. Elias Propheten, om hwilkens stora bedrifter och härliga ändalykt kan läsas uti första och andra Konunga Boken.

Eljes kommer också hit Anicetus den XII. Biskopen i Rom wid år 156. barnfödd i Syrien / som har befalt Clerkerne raka sig / och på sitt 11. Embetes år under M. Aurelii Antonini och Lucii Veri förföljelse Martyrkrönan bekommit.

18. Valerianus, i Africa en Biskop, uti Wendeska förföljelsen under Arianiske Konungen Genserico. När denne kom och wille ha utaf honom Kyrkostruden eller

eller det som Ministerium tillhörde, kunde han ej begifwa sig der til: blef derföre, då han redo war öfwer sina 80. år gammal / utdrefwen ur Staden, och allom förbudet at låta honom någorstådes komma under tak / så at han i lång tid måste ensam ute på marken ligga under bar himmel, til deß han ändteligen således för sanna Catholiska Lärans ståndaktiga bekännelse och försvar fick upoffra lifwet den 15. Decembr.

19. Timon en af de Siu Synlomån uti Apostla Gieru. 6:te cap. hwilken först satte Lärare uti Beroca; men sedan utspridde han widare HERRANS ord, kom til Corinthum, wardt där af Judar och Greker (som berättas) uti eld kastad / och som den intet skadde honom / sist korsfästad.

Så föres ock af någrom til denna dagen Bernhardus, född uti Burgundien år 1091, för sin lärdom och Gudsfruktan en namnkunnig Abbot i Clarawalla / som ock til Biskop blef kallad / men wågrade; har Predikat uti Frankrike / Italten / Tyskland och Spanien / samt ättilliga underwerk gjort. Sedan han i 36 år sitt Embete förestått / och 160. Klöster upbyggt, wardt han utaf elak mage och der på wattusot år 1153. död den 20. Augusti / samt utaf Påfwen Alexander den III. sedermera canoniserad.

20. Sulpitius och Serwilianus, som igenom den Hel. Jungfruns Flavia Domitilla Predikan och underwerk til Christi tro omwände / wille intet offra afgudomen; blefwo derföre under Trajani förförljelse utaf Ståthållaren Aniano på denne dagen halshuggne.

21. S. Anselmus, en helig man utaf Adelig härkomst, war i det Beceniska Klöstret en tid Munk, der på år 1080. Abbot, sidst uti Cantuaria, eller Canterbury i Engeland / Arche-Biskop / och dödde år 1109. den 21. April.

22. Soter, i Rom den 12. Biskopen / wld år 170 / har förnyat Evaristi förordning / at alla Åktenstap ges

nom Prästernas wälsignelse fullbordas skulle / samt påbudit, at intet Giftermål måtte ske, utan med Föräldranas goda ja och samtycke.

23. Georgius, en Riddare ifrån Cappadocia, och Gudfruktig Krigs-Swerver / ja en utaf de förnämsta Martyrer / med tilnamnet Tropelophorus, han for håstigt ut på deras afgudar / och wardt derföre tagen / fångad / på alla de grusweligaste sätt plågad / och ändteligen under en ståndaktig tro / samt Christelig frimodighet i flykten sönderhuggen / som stedde denne 23. April. år 295. under Diocletiano.

Swad eljes denne Ridder St. Görans Bild, som uti Skölderna står / har at innebära / derest han uti harness sätter til häst och ränner spjutet i en Drake, ståendes der också en Jungfru / som med utsträckt armar beder om hans hjälp och förlofning: så föregifwes / at han fått weta, det uti hans Fädernesland, eller ock uti Sybien / låge en gruswelig drake för en Stad / som förgiftade och utödde landet / skulle ock nu ändteligen ha i sig sielfwa Kongs-Dottren / kunnandes hwarlen Konungen sielf eller någor annan Hednist magt här något uträtta; ty rustade han sig / for dit / wägade lifwet; drap drakan / friade Printsekan &c. Men detta är en blott fabel eller dikt. Dock som sielfwa Devisen är efter de tiders bruk en Christelig Sinne-Bild (om sådana de Christnas Symboliska målningar eller Hieroglyphiska typis witnar Eusebius nogsamnt uti Kejser Constantini Leswernes beskrifning. L. 3. c. 3.) altså kan och bör man här under förstå Christum / som har frälst sin Sköld ifrån satan och döden. Andre utthda detta på Råds-Herrar och Krigs-Heltar / som på en Regent / den faderlig ömhet har om landet / wid hwarjehanda allmän nöd eller angelägenhet, med trogen tjenst tilhanda. Ehuruwäl det är troligt / at uti Påfweddmet någon wijs församling tagit sig denna stora Martyren til Patron och förebedjare wid påstående eller

eller tilkommande farligheter / och derföre först gjort sig sådant beläte,

24. Sabas i Rom / en Officerare uti Keiser Aurelii tid / bles angifwen / at han gått til några Christna i deras fångelse / bekände in för Domaren strax frivilligt sin HERRA Christum / wardt med saklor bränd och sedan i en kokande tiarupanna kastad. Men som han kom o skadd der istån / omwändes derigenom 70. Man af hans fo'ck; hwilke alle bleswo i trone fast ståndande och derföre halshuggne. Sidst sänktes han neder i sirdmen / och wardt således uphögd til härlighet i Himmelen.

En annan Sabas, en Gøthe, har ock warit i Capadocia, som under Keiser Valente, när Gøthiske Konungen Athanaricus jagade efter de Christna / efter mångfaldig pine kastades i en flod. På hwilken tid ganska många utaf de rätt trogne Gøther bleswo marterade.

25. Marcus Evangelisten / hwilken ock hette Johannes Marie Son / som nämnes uti Apostls Gjerning. 12 : 12 / 15. utaf Lewi slägt / och uti den Hel. Skrift samt Mose Lag wäl lård / skal hafwa warit en utaf de 70 Lärjungarna / som fölgde / och til en del (Joh. 6 : 66.) öfwergåfwo HERAN Jesum, men sedan wardt han Apostelens Petri Discipel och Tolk / hwilken ock kallar honom sin Son uti 1. Petri 5 : 13. Uppå Brödernas begäran i Rom skref han sitt Evangelium; for der på til Egypten / war den förste / som i Alexandria Christum förlunnade / och bestälte der en wacker Församling. Men när det / igenom hans Predikande / så här som på andra orter / kom så wida / at de Christne togo på bespotta Afgudarna / wardt han utaf Hedningarna grepen / wid fötterna bunden / på stenar och gator igenom Staden släpad / och ymkeligen marterad : åter instuten i fångelse / deresi honom en Angel uppenbarades / och en salig förlöfning tillsades. Hwar på de andra dagen igen honom sammalanda drogo / rykte och släpade, tilldes han gaf up andan. Som stedde under Keiser Nero / år 64. den 25. April.

26. Cletus / som skal wara den samme / som andre kalla Anacletus, den andre Biskopen i Rom / hwilket han emot sin wilja blef; en lärdd / from och beställsam Man / blef under Domitiani förföljelse Martyr.

27. Anthimus, uti Nicodemia Biskop / wardt för Christi bekännelses skul halshuggen under Diocletiani förföljelse; och fölade honom nästan hela hans Församling efter: låtandes Domaren somliga mista hufwudet, somliga brännas / somliga sättias på båtar och dränkas i hafwet.

28. Theodora, en Jungfru uti Alexandria / wille intet offra åt Afgudarna; ty blef hon inleswererad på et Sköko-hus. Men der kom sirax en utaf hennes Christendoms Bröder / Didymus benämd / som förklädde / och genom synnerlig Guds nåd / halp henne der ut: Hwilken ock på sidstone tillika med henne wardt under Diocletiano och Hösdingen Eustratio aflifwad den 28. April.

Vitalis, som uti Cifio Janus står på denna dagen / hörer til den 27. Novemb.

29. Tychicus, en Christ-trogen i Asien, som bar Epistlarna til de Epheser och Philippenser / Pauli Lärjunge och Stallbroder (Apostla Gjern. 20: 4.) den han sielf kallade sin älskeliga Broder, samt trogna Tjenare och Medtjenare i HERranom (Eph. 6: 21. och Colos. 4: 7.) skal hafwa warit den förste Biskop i Chalcedon / samt lidit döden wid Paphus i Cypern.

Petrus har man eljes den 29. Junii, som ock den 4. Augusti.

30. Marianus, uti Lambese i Numidien / en Föreläsare / wardt / sedan han uti Christi bekännelse en gång öfwerwunnit den Decianiska förföljelsen / åter jämte sin Embetes Broder / Cappellanen Jacobo / grepen; och så hånge jämmerligen marterade / samt tillika med många andra dödade den 30. April.

Uti MAJO.

1. **P**hilippus och Jacobus, bägge HERRANS JE-
SU Lärjungar och Apostlar (Matth. 10: 3.)
samt sedermera Martyrer. Philippus war istrån Beth-
saida; blef kallad under wägen til Gallileen (Joh. 1: 43.)
den samme / som twistade, om bröd för 200. Penningar
wore nog / at folket fingo hwar sitt stycke (Joh. 6: 7.)
begjarte och at se Fadren, (Joh. 14: 8.) Han hafwer
till Christi Tro omwändt nästan hela Scythien; och ända
religen blifwit wid Hierapolis korsfäst och stenad.

Jacobus, eljest kallad then Mindre / then Rättferdige /
samt Oblias, en Mur / och Nazareus / en afföndrad
Helig: Alphei Son, Jungfru Mariå Syster-Son / Jo-
seph, Simonis och Judå Broder: kallas och derföre HER-
rans Broder i Galat. 1: 19. Han förde ordet uti Mö-
tet i Jerusalem (Ap. Gjern. 15: 13.) skal hafwa blif-
wit af de andra Apostlarna sätter til ordentelig Lärare
der sammastådes år 34. (derest och Paulus honom besö-
te / Ap. Gjern. 21: 1.) och således den förste Biskop wa-
rit: samt skrifwit den Bibliste så kallade St. Jacobs
Epistel; och räknas som en Församlingenes Pelare /
(Galat. 2: 9.) Men sidst satte sig Phariseerna up emot
honom; bodo honom sliga up på tinnarna af Templet,
at der inför Menigheten förneka Christum; och som
han ån tå offentliga betygade / at Jesus war Messias;
störte the honom hufvudstupa ned / at all hans ben sen-
derslogs; togo der på stenar up / til at stena honom; och
ytterst kom en Färgare eller Balkare med sin stång / och
slog honom i hufvudet / at han der med gaf up andan /
under trogen bön til GUD om deras synds förlåtelse.
Som skedde på denne 1. Maji, uti Kejsar Neros tid.

Eljes heter och denne dagen Walborgmeffa, utaf
Walburga / Walpurgis eller Walborg, en Jungfru i
frå Engeland. (Hennes så wäl som många andra Hel-
gons åminnelse har igenom våra första Lärare / som En-
gelste

gelste woro / hit i Sverige inkommit;) skal hafwa warit
Abbotisa uti et Benedictiner-Klöster / som hennes Broder /
Biskopen Willibaldus / Konung Richardi Son / wid Eich-
stadt i Bavern upbygd hade.

2. Athanasius, en förträffelig Kyrkones Lärare / up-
fostrad / samt i bokeliga Wetenskaper lård och öfwad / ut-
af Alexandro / Biskopen i Alexandria; wardt der samma-
städes först Medhjelpare (följandes han sin Förmän til
det Necæniska Mötet / derest han god tjenst gjorde;) och
sedermere / för sitt stora förstånd, samt andra härliga
gäfwor / efter Alexanders död / Biskop i hans ställe. Hwil-
ket ämbete han troligen förestod / ifrån Keiser Constanti-
ni til Valentis tid, i 46. år. Han led en otrolig för-
följelse utaf Rättaren Arrio och dess anhang: hwilken med
margfaldig list och tilfundighet emot honom stämplade;
sökandes de på allahanda sätt / aenom lögnaktiga besyll-
ningar och falska wittenen / at afståra honom både lif och
åhra; så at det såg ut / såsom hade snart alla menniskior
i werldene sammanswurit sig til hans förderf och under-
gång. Men han förswarade sig alltid så behändigt / at
hans anlagare gingo / den ene efter den andra / med
lång rása der ifrån: förfäktandes han manligen den rät-
ta Tron och rena Låran / emot alla Keisare / Högdingar
och Biskopar. Och ehuruwäl han igenom deras arga
försät i mycken wedervärdighet råkade: ja / blef i lands-
flyktighet drestwen; åter tillbaka kallad; strax igen förwi-
ster; och så den ena gången förr / den andra efter; kun-
de ei eller på någon ort få gjöma sig undan för dem: så
öfwerwant han likwäl / igenom ståndaktighet och tolamod /
sina fiender och all motgång; kom til Församlingen i-
gen; och affomnade der i frid / den andra Maji, år 372.
Hans Wen äro sedermera förde til Benedic; och i Rom
har Påfwen Gregorius 13. bygt en Kyrko til hans ä-
minnelse / samt et Collegium Græcorum med samma
namn inrättat. Under sin flykt / uti Trier / har han / e-
mot Arianernas falska läro om den Heliga Trealdighet /
för-

författat den härliga Tros-Bekännelse / som kallas Symbolum Athanasianum, och af gemene man hos oss Lång-Tron: Hvilken som wil salig warda &c.

3. Korsmessa. På denna dagen har man äfwen i Sverige fordom begått en åminnelse utaf wårs HERAS JESU Christi Kors / hwilket Helena / den första Christina Kejsarens Constantini Magni Moder / uti jorden igenfunnit. Det stedde år 325. (som den Hel. Ambrosius uti sin Lik-predikan öfwer Kejsaren Theodosius berättar;) då bemålte Kejsarinna kom ifrån Rom til Jerusalem, at bese den ort och plats / hwarest Frälsaren för henne lidit hade / samt död och begrafwen blifwit. Ty, som hon då äfwen fick en särdeles åtrå / at låta i galga berget Golgatha grafwa och söka efter sielfwa Korset / eller det Tråd / som wår Herre har hängt uppå: så ägde hon ock den lyckan, at hon det fann; lade så et stycke der qwar i en Silfwerkista, och sände det andra til Sonen / Kejsaren; hwilken det uti Constantinopel på en stor purpur-färgad pelare uppsatte. Men det håller man för wist / at den Kyrko / som de Christne af ollahanda Nationer, Francker / Greker / Armenianer / Kopter &c. för tiden uti den nu stående Jerusalems Stad äga / den samma har utaf detta tilfället Kejsarinnan Helena der på stället upslätt / neml. omkring och utöfwer Huswudskalle plassen Golgatha, derest Josephs Orttagård varit / och hon Christi Graf träffade: hwilken i hårda Sten-berget utbuggen / och med kostbar Marmor prydelligen öfwerbygd / i form af et litet Capell / ännu i dag midt inuti samma Kyrko wises; och är nyligen utaf så wäl Sal. Propheffor Michael Eneman / som Herr Propheffor Henrick Benzelius / samt flera Swenska / wåra Landsmän / som der ute varit / besedder. För öfrigt heter denne Helge-Dagen Korsmessa om Wåren, aldenstund om Hösten infaller er annor Korsmessa / den 14. Septembr.

4. Monica, den Hel. Kyrko-Lärarens / Fadrens och Bistopens Augustini (se den 28. Augusti) Moder; som
sall

saligen afled wid utloppet af Tiber Strömen / då hon tillika med honom wille afsegla til Africa / år 389. den 4. Maji, på hennes 56. ålders år; och år hennes Gudeligen förda exemplariska lefwerne utaf honom / *Sonen* / beskrifwit.

5. *Gothardus*, en Man utaf hög Furstelig stamma / och med Kejsaren *Henrico* befründad; war först Munk uti *Altach* i *Bayern*; sedan Abbot i *Furstendömet Hirschfeld* / som nu ligger under *Hessen-Cassel*; och ändteligen *Biskop öfwer Stiftet Hildesheim*: har haft et flitigt och noga upseende öfwer sina *Kyrkor* och *Scholar*; samt byggt två *Klöster* / det ena *Bartholomäus* / och det andra *Mauricio* til ähro. Och som han enkannerliga war bekymrad om de fattiga / och deras uppehälle; så satte han der up et *Hospital* / samt det med nödtorftigt underhåld försörjde. Den frome Keiser *Henric* hade honom mycket kär; och gjorde, för hans skul / många *Kyrkor* och *Klöster* godt.

6. *Johannes ante portam Latinam*. På denna dagen är en äminnelse stiktad utaf den *H. Apostelens* och *Evangelistens Johannis* utsländna torturer i *Rom*: då han för sitt *Predikande* om *Christo* / och emot *Hedningarnas Afguderi* / uti *Epheso* / grepen / insätter / för Kejsaren *Domitianus* angifwen / och efter des befallning til *Rom* försänd / blef der sammastädes *Anno 96. den 6. Maji*, utan för den *Stadsporten* / som *Porta Latina* kallades / derest *Rådet* satt och höll rätt öfwer honom / strax på stunden / först med *asturet* här utaf folcket begabhad, och sedan uti et fat med *siudande het oljo* kastad. *Swar* ifrån han dock *osladder* utkom; ja / renare och friskare än han för war. Och på samma ställe hafwa sedermera de *Christna* byggt en *Kyrka*. Men som *Johannes* äntå intet wände igen / at drifwa *Läran* om *Jesus Christo* / blef han der efter förwiser til ön *Pathmus*. *Swar* om vidare den 27. *Decembris*.

7. Stanislaus, en from dock nitållskande Biskop uti Cracau i Pohlen: hwilken hade at gjöra med den o-gudaktiga Konungen Boleslao den II. förmanandes han honom / med all god lampa / til Gudsfruktan. Men denne wille intet låta råtta sig / eller afstå med sitt onda wäsende / i synnerhet sin otukt och störläfnad; hade Fril-lor; förgjorde deras Barn; lade sedan walpar til bröstien, och brukade dem til Hunde-ammor: alt det öfriga hans wäld och tyranni här at förbi gå. Biskopen å Ambe-tes wägnar arbetade med allo slit på hans omwändelse och bättring / igenom trogna och alfwarsamma föreställnin-gar: men förgäfwes: fick hat och förfödelise uppå sig för omaket, samt hotelser at bli affatt; dock blef han intet förstråkt; utan försökte det yttersta / och banlyste Konun-gen. Hwilken åter låt stänga honom ut ifrån hans Kyr-kor: så at han måste med de få sina Prestes / som bestån-digt med honom höllo, gå bort uti en liten Kyrka, St. Michael / at gjöra sitt Ambete. Men då blir Konungen så förbittrad, at han far åstad med några Knektar, id-per såsom rasande in i GUDS Hus / och klyfwer honom / med egen hand och swärd / hufwudskålen i tu; så at / när han omkull stalp / hjernen flög up på wäggarna: hwar uppå Knektarna togo kroppen / och honom i små stycken sönderhackade. Som skedde A:o 1080. Kon. Boleslaus wardt derföre utaf Påfwen Gregorio den VII. derchro-nizerad, samt med hela Pohlska Riket excommunicerad och i Bann satter: men Stanislaus utaf Påfwen Inno-centio den IV. uti Helgonens tal införd / Anno 1250.

8. Achatius, Åke, en Höfwiitsman eller Capitain / som under Diocletiani och Maximiani förföljelser utaf Öfwersten Firmus angifwen / at han war en Christen / blef af Domaren Bibianus uti Perintho grufweligen marterad, och ändteligen i Byzantio / det nu Constanti-nopel heter / af Vice Borgmästaren Flaccinus til döden dömd.

9. Timotheus, Apostelens Pauli Lärjunge / följeslagare och under tiden Sändningebod: hwilken ock honom nu Broder / nu Son kallar; hafwandes skrifwit honom til tvänne Epistlar eller Bref / som finnas i den Heliga Bibel.

10. Epimachus och Gordianus. Den senare war Kejsarens Juliani Apostata Stottsfogde; och skulle twinga en Christen man / Januarium / til at försaka Trona / och offra Afgudom; men blef igenom dennes ståndaktiga bekännelse samt anderika Predikan / tillika med sin Hustru och flera andra / til Christum ömvänd. Hwarföre han äfwen sedan med blypistor jämmerliga slagen / och halsbuggen wardt / samt hans kropp för hundar kastad: hwilken dock blef orörd liggandes i 8. dagars tid; der på utaf Christina menniskior borttagen, och lagder på via Latina i Rom / en mil ifrån Staden, uti samma graf eller hål / som Epimachus låg: hvars lik tit fördt war ifrån Alexandria; derrest han i lika måtto för Christ bekännelse skul blifwit afslwad. Och detta förrättade / i Kejsarens frånvaro / den der til satte Ståthallaren Apronianus: som war en utaf de hättfästa de Christnas fiender; ansåg och hölt dem för intet annat / än Trullpactor; beskyllandes dem för sitt ena öga han ungefehr mistade, såsom ock för Appollinis Tempel / som utaf wäld eld i asto lades.

11. Mamertus, Biskop uti Bienne i Frankrike, har wid år 452. under Keiser Valentiniano / åter uprättat Litaniar; i synnerhet de trenne Litaniar och Rogationes / eller Bot- och Bönedagar / näst för Christi Himmelsfärds dag: hwar emot hos oss swarar Söndagen Rogate med Gängedagarne, som ännu äro i bruk / och så kallas / utan twiswel der af / at dessa Litaniar eller Supplicationes / äfwen här i Sverige, efter de Påstas sätt / med Processions-gång förrättade blifwit.

12. Pancratius, en Adelig Yngling / Fader och Moderlös, fölgde sin Faders Broder Dionysium til Rom; och
lät

låt sig tillika med honom döpa utaf Biskopen Cornelio / som der låg wid berget Calius med några andra trogna / under förföljelsen / fördold. Men när Far-Brodren kort der på wardt död / gaf denne / på sitt 14 ålders år / sig sielf frivilligt an; blef nödgad at offra Afgudom; men gjorde det icke; utan wille fast håldre låta hugga hufwudet af sig / och således Martyr-Kronan erhålla. Som ock skedde Anno 30. den 12. Maji, uppå via Aurelia, under Kejsar Diocletiano.

13. Serwatus, Församlingens Biskop uti Torgern i Spaniska Nederländerna och Stiftet Rüttich; har lefwat wid den tiden / då Götherna kommo in i Frankrike och de då der til hörande Landskaper; warit med uti det Cardicensiska Mötet Anno 344. åswen i det Agrippensiska år 346. och affomnade i HEMranom Anno 370. Men igenom fabler / at han warit hundra år, gamlare än andre plåga bli / är han canoniserad.

14. Corona, en Priasman's Hustru ifrån Meyland uti Italien / som tillika med en Victor / under Kejsar Antonio har lidit. Hon wardt först utaf Domaren Sebastiano på många faseliga sätt pinter. Och som hon wid det tilfället prissade honom saligan för hans ståndaktighet under torturerna; fick ock se twänne Kronor nederkomma utaf Himmelen; den ena til honom / och den andra til henne; hwilket hon för de omkring stående berättade och påstod: så blef wäl han halsduagen; men hon emellan två trån söndersttten. Hwilken Execution Kejsaren Aurelianus aldrast först skal hafwa låtit öfwergå en Ingwarterings-Soldat / som låg hos sin Wårds Hustru: bindandes man honom wid Benen fast uti topparna utaf två nederbögd och ihophunda trån; som sedan släples lösa / at Karlen wardt styckewis hänader.

15. Sophia, en Gud-ålskande Adelta Fru / Modren til tre Sångfruer och Martyreinnor / Rides / Spes och Charitas / som skola lidit döden under Kejsaren Adriano / berättas wara affomnad wid det samma hon sina Döttrar

trar begrof/ några mil utan för Staden Rom; Anno 130. den 15. Maji, eller som andre wilja/ den 30. Sept.

16. Peregrinus, den förste Biskop uti Staden Antiochodoro (det är Auxerre i Bourgogne) på Frantsosernas egen begäran/ tit sänder utaf Påfwen Sixtus/ tillika med några andra Römiska Präster. När han den förfallna och igenom Persecutionerna förskingrade Christendomen der igen uprättat, och i godt stånd satt hade: tänkte han, med wäl förrättadt ärende, få komma hem igen: men blef på wägen gripen: och fick Martyr-Kronan til lön, under Kejsar Hadriano.

17. Torpes eller Torperus, födder i Staden Pisa uti Tuscia/ Toskana eller Florents, war en hederlig man uti Kejsar Neronis Hof-tjenst/ och en utaf dem/ om hwilka den Hel. Paulus ifrån Rom skrifwer til sina Christendoms Bröder uti Staden Philipps i Bregeland och Macedonien/ wid Brevwets slut, Cap. 4: 22. sålunda: Eder hälsa all Zelgon, enkannerliga the som äro utaf Kejsarens hus. Denne wardt ock sedermera för Christi namns skul antastad/ uppå en Satellici befallning/ med kindpustar/ hugg och slag/ hårdeligen handterad, för wäldig fastad, at således bli massacererad; men/ som desse icke rörde honom/ omsider halshuggen/ den 29. April. dock hans lik til Spanien fördt/ och hederligen begrafwet på denna 17. Maji.

18. St. Ericus, med det namnet den IX. Sweriges och Göthes Konung, eljes Erik hin Zelge kallad/ en förnäm Swensk Herres Fadwardi eller Edwardi Bondes Son/ för sina höga gåfwor och dygder, friwilleligen och enhålleligen/ utaf bägge dessa Rikens Ständer utkorad/ wald och krönter Anno 1156. efter Kon. Swercker/ framsför des Son Carl. Han regerade ganska berömmeligen/ med Omsorg/ Gudsfruktan och Rättwiso: warandes han/ efter de Hel. Konungars exempel i gamla Testamentet/ förnämligast bekymrad om try ting: först/ om Församlingarnas uppbyggelse och Religionens fortleplan.

plantande / der nåst, om Lag och Rätts befrämjande / och sedan / om Trones så wäl som Rikens Fienders utrotande. Han red Eriks gatu sina (eller hela sitt Land igenom / til at bese och nödtorfteligen råtta des tillstånd) så / at han hwarcken til höger eller wänster afwel; hållandes så medelwägen och jämnan uti rättwiso och nåd / at han hwarcken ofskälilig grymhet eller otidig fromhet föröfswade. Särdeles war han hos Menigheten i ynnest der med / at han tagit sig en så Gudfruktig och dygdig Drottning / som war Christina / Konung Ingos den IV. eller hin Godas Dotter; samt at han brukade til sin närmaste Rådgifware Arche-Bisshopen i Upsala Henricum (se den 19. Januar.) en så rättstfaffens Lård och Gudelig man. Under den tiden han ägde frid / arbetade han / med all makt och otrolig åhoga / på Fäderneslandets inwärtens wäsende och allmänna bästa; upbyggde många Kyrkor / och dem wackra inkomster förlänte. I synnerhet / gjorde han tillbyggning wid det fordom Hedniska Templet i gamla Upsala, at der utaf skulle bli detta HERANS GUDS Hus. Han utfärdade ock en hoper nya och hälsosamma Förordningar / samt förde alla den gamla Lagens Stadgar tillsammans uti en Bol / som St. Eriks Lag kallades; uteslutandes han de Artiklar / som med någon widskiepelse besmittade woro; afstossade ock många onda seder i Landet / hårdeligen straffandes alla Riksgjerningsmän / utan anseende til Personen. Sedan nu sådant allt war hema i Riket uti god ordning att / for han Anno 1157. öfwer til Finland / med sin Arche-Bisshop Henric / samt en nödig Krigsmakt / til at underkufwa Finnarna / som den tiden woro Afgudadyrkare och Rådsware / och gjorde som ofkast insall och öfvertwäld här på Swenska stranden: ja, förnämligast / til at omwända dem ifrån dödsens mörker til lifsens Ljus. Samma Fält-tåg lyckades wäl / och gick aldeles efter wäskan. Men när han uti sina Böner tackade GUDI för den härliga Segren utöfwer sådana sina så wäl som Christit Fiender / gref han

Der jemte fast bitterligen / at så många tusende de slags nas Själar skulle uti helfvetes afgrund stadna. Der efter gaf sig hela landet / frid gjordes / St. Henric lemnades der / at döpa folket och underwisa dem i Christi Tro, Kyrkor anlades / Gudstiensten föranskaltades, och Konungen gick med sin Flåtta hem igen.

Han förde et strängt Gudeligt och heligt lefwerne, hatade all wällust, äfwen den som tillätelig är / brukade stadigt bönen / samt mycket fastande: skal ock hafwa burit näst in til Kroppen et hårklåde / eller en stiorta utaf hwasfa hår / samt ofta badat sig uti is-kalt watern / til at späka sin syndiga lekamen / och underkufwa deß begärelser: det han för större segerwinning åttat, än all werldenes Landskaper och Konungariket sig at underlägga: för öffrig, barmhertig och mild emot fattiga / förtrykta och nödliðande: emot alla råttträdig / och de nedrigares förswarare emot de mäktigas öfwerwäld.

Men likwäl kunde hans wäsende ej twara allom behageligit / utan bleswo honom hans goda gjerningar mycket illa belönte. Någre Riksens Män, som mer woro begifne uppå laster / än dygd / hatade denna Gudfruktiga och rättwisa Konungens regering: upäggiade fördenskul hemligen Magnum / Henric Skattelers eller Skadelåbers Son utaf Danmark / den han hade med Ingegerd / Swenska Konungens Ragwalds Dotter och öfwanämnda Kon. Ingos Sona-Dotter (hwarföre Drottningen Christina war denna Magni Moders Faders, Eysster) til at wilja bemäktiga sig Riket: en liderlig Fogel / han så wäl som Fadren: hafwandes han äfwen tilförene igenom en drängs hand mördat Kon. Svercher / på det han skulle komma til Cronan / som han på sitt Möderne wille wara arfwinge til. Denne / med Fadrens tilhjelp / skaffade sig en Krigsmakt; satte den om wären öfwer på Swerige; gjorde der et med de uproriska; och tågade til hufwudsstaden Upsala: alt så listeligen, at Kon. Erik ej fick råttwisa weta hwad å färde, war, förr än fienden war

war hardt wid Staden; och kunde han i sådan hast gån-
 sta litet manskap få tilhopa. Dock låt han modet icke
 falla: utan / sedan han hade afbidat Gudstienstens slut /
 som han då just i Hel. Trefaldighets Kyrkan bivitade,
 enår Tidningarna ankommo / gick han dem emot på ån-
 gen, fäcktade der tappert / och / som berättas / han fielf
 allena mot tio Danstar: så de ändteligen blefwo honom
 öfvermächtige / togo och halshöggo honom strax nedan-
 före Dom-Kyrkan i detta nya Upsala / den 18. Maji år
 1161.

Magnus röfwade til sig Regalierna / och uphof sig
 til Konung: men blef ej längre der wid / än Adam be-
 höll Paradiset. Ty en så ständelig sin goda Konungs
 död hämnade de Swenske gjenast / som ifrån alla orter
 sig til den åndan församlade. Särdeles är Lagmannen
 Fahle Bure eller Fahle af Byrestad namnkunnig / som
 Helsingarna och Nordlänningarna / emot detta Röstware
 och Dråpare-följet, anförde / samt en half mil ifrån Sta-
 den dem nedergjorde och fördref. Upvå hwilket ställe se-
 dermera / GUDI til åbro, och til åminnelse för efter-werl-
 den / utaf de Danstas qwarlemnade rof en Kyrka uppbyg-
 des / och kallades Dannemark / som hon heter än i dag.
 Ur ock i neigden en Bro, som wid detta tillfället utaf
 Fahle gjordes / och nämndes Fahlebro. Henric Skatbe-
 ler blef slagen: men Magnus, som denna gången und-
 slapp / fick sin del under flykten / wid Drebrow / samt alla
 de som med honom woro / der de mötte Hertig Carl i
 från Östergötland / som då war närmast til Riket.

Konungens lik wardt uti gamla Upsala begrafwet /
 men hundrade år der efter, så Arche-Biskops-Sätet flyt-
 tades / infördt uti nya Upsala Dom-Kyrko (Se den 24.
 Januarii,) och der lagdt i en Graf-Chor af Alabaster
 samt en förgylt Silfwerkista / med en förgylt der up öf-
 wer hängiande Silfwerkrona / wid höggra sidan om Alta-
 ret: derest ock Benen ännu balsamerade liggia. Uti nå-
 gra hundrade års tid wardt årligen på denna dagen hans

Rista och Lit med stor Solennite buret af och an emellan gamla och nya Staden. Hafwer ock denne St. Erik varit i den wördnad och högaktning / at han blifwit häll-
 len för Swea och Gdtha Rikens så wäl som Finlands Patron: hwarföre äfwen Stockholm brukar ännu St. Eriks hufwud uti Stadsens Sigill. Canonizerad är han derföre / at han så mycket afguderit utrotat / och ifrån Hedendomen omwändt Fimmarna / icke utan mångfaldig lifsfara; samt at han Presternas och Munkarnas willkor i hela Riket mäçhta förbättrat. Eriksmesan har fordom varit en stor Helgedag; men firas nu allenast med en Märknad.

19. Potentiana eller Pudentiana / en Romersk A-
 helsmans Pudentis Dotter, och Jungfru Praxedis (Se den 21. Julii) Syster: hwilken efter mångfaldig förföl-
 jelse och dödsångest / sedan hon många Martyrer Gude-
 ligen och hederligen begrafwit / samt til de fattiga i Chrt-
 sti namn alla sina ågodelar utdelt hade / omsider på den-
 na dagen uti Kejsar Antonini tid afstodt.

20. Basilia, uti Rom en Jungfru utaf Kongeligit
 blod; hade ock en Högådel Fästman: men som hon ho-
 nom öfwer gaf / blef hon utaf honom angifwen och för-
 plagad / at hon war en Christen. Kejsar Gallienus döma-
 de, at hon antingen skulle blifwa fast wid honom, eller
 ock med swärd förgifwas. Men hon swarade, at hon ha-
 de Konungarnas Konung til Brudgumme; och wardt
 derföre ihjälstucken.

21. Constantinus Magnus, en Christen Kejsare
 och högt berömelig Regent. När han war begrepen uti
 friget med Maxentio (en Tyrann och de Christnas arga
 förföljare) fick han en gång wid middagstid / tillika med
 hela sin håhr / se et eldstinande Kors, med öfwerkrift:
 Uti detta winner tu. Äfwen / så han här utöfwer
 tanckefull natten der på insomnat, skal HERRN Chri-
 stus sig för honom med samma Korsteckn uppenbarat ha-
 wa / och budit honom det för sitt Segerteckn i fält at bru-
 ka.

ka. Hvar uppå han Christeliga Lärare och Predikanter til sig kallat; som honom uti GUDS Ord och Evangelii Lära undertwiste: Han förde ock i sin högra hand et gyldene Kors / samt ett Kors i Baneret / då han Marientium angrep och på flykten dref: hwilken uti Syberströmen / med sitt Rytteri förgifs på samma Bro / som han til Kejsarens undergång utaf Partyg listeligen beredt hade. Den Tyrannen och föröjaren / Orientaliska Kejsaren Licinium / har han likaledes två resor slagit / och sist nederlagt. Ifrån hwilken tid han allena war rådvande både i Öster- och Västerlanden; fick också det tilnamnet Magnus / then Store.

Han war den, som ändteligen skaffade de Christna ro och frid för alla deras fiender och förföljare; tilhållandes han icke allenast sina undersätare / igenom allmänna Påbud, at bortkasta all afgudadyrkan / och wedertaga Christna Religionen; utan förmante ock / igenom Bref och Sändningebud, andra Konungar och Nationer til at gjöra det samma; alla de som för Christi bekännelses skul något ledd / gaf han deras förre frihet, heder och förmoner igen; besatte alla Ämbeten med Christna Personer; förbödd at draga Lärare uti Scholar för rätta; men besalte / at dem deras riktiga löner och goda underhåld skulle redeligen utbetalas; upbygde / prydde, och med inkomster försedde Kyrkorna; kom ock det Nicæniska Mötet til wåga emot Rättaren Arium / och war sielf der wid tilstådes. Han lät altid bära framsføre sig Evangelii Bok eller Nya Testamentet; lät ock på sin omkostnad afskrifwa hela den Heliga Bibel / och stickade den ut till alla sina Länder.

Allt Kors förskaffade han stor ährowördning där med / at han korsfästandet aflade och förbödd. Uti Jerusalem upbygde han Celler Modren Helena. Se den 3. Maji) utöfwer den heliga Grafwen en härlig Kyrko, den han kallade Templum Salvatoris, Salig-gjörarens Tempel; äfwen satte han up en Kyrko i Bethlehem, GUDS Sons

Moder til åminnelse; såsom ock en på berget / der ifrån
 wår HERR Christus til Himla upfor. Han förordna-
 de / at HERANS upståndelses Dag skulle hwar wecka /
 åfwen så wål som Sabbathen / hållas helig: hwarföre
 dese dagar blefwo som Systrar råknade / in til dese at
 Fäderna uti Laodiceniska Mötet den ena afdömde / och
 tillade Söndagen förträdet; förordnandes dock der hos /
 at åfwen om Løgerdagen Evangelierne, med mera ut-
 taf den Hel. Skrift låsas skulle. Och är der utaf kom-
 men den Gudstienst / som Vesperæ kallas, och på några
 orter ännu om Løgerdags aftorna hålles.

Omfrider afkomnade han saligen uti Nicomedia för-
 stad Anno 342. den 21. Maji, på sitt 66. ålders / och
 30. regements år / och wardt begrafwen uti Apostla. Kyr-
 kan i Byzantio: hwilken Stad / som af Sewero öde lagd
 war / han emot Barbarernas infall åter bygd och wå
 präktigaste sättet upförde hade; (consecrerandes han ho-
 nom til den heliga Jungfru Maria;) samt honom det
 nya Rom kallat / ehuruwål han än rå genom långlig
 wana fick sebermera heta, efter honom sielf / Constanti-
 nopel.

22. St. Gemmingus, den XII. Biskop i Ubo,
 född år 1291. uti Bålinge Sockn wid Upsala / wiste i
 ungdomen sådana prof utaf bygd och förstånd / at alle
 sade / han skulle med tiden bli en stor Man. Ej heller
 slog sådant felt: ty sedan han med stort beröm / så hema
 som utom lands / sina studier idkat / wardt han först i
 Upsala och sedan i Ubo Prest och Canonicus; uti hwilket
 Arbete han sig så wål stekade / at när Biskopen i Ubo
 Benedictus år 1340. war död / fick han det lediga Ska-
 tet; fastt der uti 27. år, och uträttade der wid mera godt /
 än någon af hans företrädare; ja / hos honom lyfte så
 flera gåfwor och förmoner / at han redan i lifstiden utaf
 bygdens och rättwisans ålfkare wardt hellig kallad; fastt
 mera efter sin saliga död den 22. Maji 1367 / på sitt 77.
 ålders år. 1341. den 8. Sept. förestref han folket i S-
 fter

sterbotn deras ärliga Lijonde / som Konungen Magnus stadfästade; och 1342. lät han påbiuda öfwer hela sitt Stift / at eh; som trestades med Lijondens utbetalning, han skulle bannlysas; men år 1348. blef han för några förmaningars skul / som han gaf Konungen / i fångelse kastad; och efter Påfwens befalning måste bli Måsfall / och allmänna Gudstiensien i Finland uphöra / in til des han kom ut igen. 1352. påböd han / at ingen Prest måtte taga sig före at flytta bort i annat Stift / wid Ambetes och lägenhets förlust; til at här förbigå mycket annat godt / som han åstadkommit.

Med Påfwens Alexandri den Siettes tilstådjelse wardt 1498. hans lik uptagit ur jorden / och satt på ett ansenligare ställe i Kyrkan; men året derefter skrefwe Riksens Ständer til Påfwen om hans och fleras canonizerande; och 1513. wardt han igenom Biskoparna ifrån Up'ala och Strengnås / som tit reste / med Påfwens tilstånd lagd i en Silfverkista och högtideligen canonizerad.

23. Desiderius, Lingonensernas Biskop i Frankrike / der nu Langres är i Champagne / när Wenderna Staden belägrat hade / och ändteligen intogo / grufweligen emot de Christna framfarande / gick han til deras Konung Croscus / at bedja för sina Får om nåd och förskoning; men fick til swars / han skulle sielf lägga sig på slapstocken; och det gjorde han gjerna / framhårdandes i sina böner både til GUD om förlåtelse för solckens synder / så som ock til den blodgiriga Konungen / at han måtte uphålla med sitt blodiga swärd / der han wille GUDS hämind undsky; wardt således halshuggen / och med många andra wid Staden begrafwen / år 411.

24. Rogatianus, en Martyr / som tillika med Brodern Donatiano uti Nannes i Engeland, under Kejser Diocletiano / för sin Beständighet i Christna Tron / lastades i fångelse / på Sträckebäncken marterades / med ett Soldat-spiut igenomrändes / och ändteligen på denna dagen halshöggs.

25. Urbanus, den XVIII. Biskop i Rom / så man skref 232. hafwer många menniskior / i synnerhet Lärda Män / ibland hwilka woro Tiburtius och Valerianus / til Christna Tro omvändt / hwilka sedermera Martyrer blifwit; har ock sielf för Christi Församlings skul mycket lidit / samt på sidstone blifwit halsbuggen, och fått Mar tyreronan til lön den 25. Maji, under Kejser Sewero. Han förordnade / at de gods och gårdar, som af Gud fruktiga menniskior til Kyrkan skänckte bleswo / skulle es mottagas; men inkomsterna der utaf til alla Presterna från man til man jämnt utdelas ärligen / så at ingenthera måtte hafwa något för sig afbytt, eller såsom sitt eget.

Men Urbanus den fjerde är den, som skal hafwa förordnat Christi Lekamens Högtid / den de Catholiske ännu fira / på Torsdagen efter Hel. Trefaldighets Söndag; såsom ock de fyra Fastetiderna / Qvatember (det är qvatuor tempora) samt Tamperdagar eller Vättrings-dagarna kallade / som äfwen i Påsmedömet ännu i ackt tagas / neml. Onsdagen efter första Söndagen i Fastan, efter fjerde dag Pingest / Onsdagen efter Korsmeßan om Hösten / eller den 14. Septemb. och Onsdagen efter den 13. Decemb. eller Lucimeßan.

26. Eleutherius, den XIII. Biskop i Rom / wid år 180. har dragit många Fornäma och Aldingar af de Romare til Christi Tro / samt skickat Damianum och Susgatum til Engeland / de der Konungen Lucium tillika med Drottningen och nästan hela Menigheten döpte; har ock stadgat emot Judarna / at man skulle ingen slags mat förkasta, som folk woro wane at äta. Andteligen blef han ock en Martyr under Kejser Commodo.

27. Beda, en förträffelig Lärare i Engeland / född i Neder-Sachsen, utaf ringa härkomst; men blef dock til Bokliga öfningar och wetskaper hällen, kom ock der uti så wida, at han i synnerhet för sin fullkomliga kundskap uti språken, Latinet, Grefiskan och Hebräiskan / såsom ock för sin stora behagelighet i skrifwande som talan-

de /

de, igenom de efter sig lemnade härliga Böcker / i hela werldene namnkunnig blifwit. På sitt nittonde år wardt han Prest; men har i yngre åren varit Munk eller Scholemästare; sina Lärjungar slitigt och troligen underwist; äfwen ock sedermera alltid i sitt Ambete varit gansta oförtruten; har mycket skrifwit utöfwer den Hel. Skrift / och der wid de gamla Christeliga Lärates witnessböcker wackert bifogat; berömes ock, ja / är kallad (venerabilis, det är) Åhrwärdig / för sitt Gudeliga och kyska lefwerne; skal igenom sin myckna mödo och arbetsamhet / samt en idkelig fasto / ändteligen dragit sig sjukdom utaf matleda och tungt bröst uppå, wid sitt 72. ålders år / nåst för Påsk; men äntå hela Helgen hållit ut med predikande / messande och siungande; och der med Gudeligen afidit på Christi Himmelsfärds dag år 780. Men Baronius wil wisa / at han lefwat i 94. år / och varit i samfalte 87. år uti St. Petri och Pauli Klöster i Engeland / tit han til Abboten Benedictus insattes / när han war 7. år gammal. Hans grafskrift / som en Ängel ömtalas hafwa gjordt eller förfärdigat / lyder så:

Hac sunt in fossa Bedæ venerabilis ossa;

förswånstadt:

Uti denna grop månde wara

Åhrwärdige Bedå ben rara.

28. Germanus i Paris / en Biskop och Christi namns bekännare / en helig och högt förtienter. Man / Eleutherii och Eusebia Son / född i Autun eller Augustoduno i Bourgogne / wiste / igenom uppenbarelse i sömnen / fyra år förut / at han skulle bli Biskop i Paris / der til han ock blef under Konungen Childeberto wälber och förordnad; han har med stor iswer och nit dragit solkret i Frankrike til Christina Tron och Gudsfruktan / samt gjordt de fattiga mycket godt. Uti predikande har han haft det anseende och sådana gäfwor / at hwar man tyckt honom wara en Ängel / och ej annat kunnat / än honom med största andackt åhöra / samt gierna lyda. Han

Han dödde på denna dagen år 578. wid 80. års ålder.

29. Maximinus, uti Trier den XXVI. Biskop / och den saliggjörande Trons förswarare under Kejsaren Constantio; som den Helige Athanasium (Se den 2. Maji:) under des flykt hederligen emottog och undfagna- de i 2. år och 4. månader. Han war med i det Agrip- niensiska Mötet år 346 / äfwen ock i det Sardiniska; har mycket lidit för det han hölt med den allmänneliga och sanna Låran / Rättarena på det högsta förföljandes; år död år 350.

30. Basilius, med tilnamnet den Store: Arche- Biskop uti Cäsarea i Cappadocien / en berömlig Kyrkones Lärare / som / genom sin lärdom / wishet och andra höga gåfwor, under Kejsar Valentis tid / den rena Låran och GUDS Församling emot Arianerna och Macedonianer- na förfäktade / öfwerwinnandes genom försiktighet och ståndaktighet de hwarjehanda swårigheter, som honom der wid mötte. Han blef på denna dagen inwigder år 369: men hans dödsdag är den 1. Januarii år 378; så at han ej satt Biskop längre än på nionde året.

31. Petronella, skal hafwa varit Apostelens Petri Dotter / en skön / dock kyst och Gudfruktig Jungfru / har aldrig welat begifwa sig i Aektenskap: utan när Flac- cus / en Grefwe eller Adelsman i Rom / henne begära- de / tog hon tre dagar til at betäncka sig; utmärglade sig i medlertid med böner och fasto / så at hon der uppå strax ofled / efter undfångit HERRANS Sacramente / den sidsta Maji år 35.

Uti JUNIO.

I. Nicodemus, i Rom en Christen Prestman / skal wara den / som communicerat Petronellam / samt hennes lik hederligen begrafwit. Swarföre ock Flaccus / til at få sak med honom / befalte houom at offra afgw-

domen; men som han det icke gjöra wille / ej eller låt
 truga sig der til / utan swarade hwem honom tilcalte:
 Jag offerar åt ingen annan / än den Allsmåktiga GUD,
 som i Himmelen sitt rike hafwer; så wardt han med bly-
 pistor ihjäl slagen / och i Liberströmen kastad. Men Cler-
 kerna togo hemliga hans Lekamen up utaf ålfwen / och be-
 grofwö den, som anständigt war.

2. Marcellinus och Petrus, i Rom tvenne Mar-
 tyrer / den förre en Prest / och den senare en Man / som
 utdref de orena andar; bågge under Kejsar Diocletians
 håstade och insatte; men underwiste många uti fångelse
 til Christendomen. Och låt derföre Domaren Sewerus
 dem / efter utståndna bojor och allehanda marteringar, år
 300. halshuggas på ett ställe / som då hette swarte / men
 wardt sedermera, dessom til heder / kalladt hwite wallen.

3. Erasmus, i Campania en helig Biskop och Mar-
 tyr; utaf fruktan för Diocletians försträckeliga påbud uti
 Antiochia / at cho som icke wille röka eller offra för Af-
 gudarna / den skulle på det grusweligaste sättet plågad och
 pinter warda / så gick han bort i en ökn / och blef der 6
 siu år / öfwandades sig uti Gudeliga böner; skal sedan på
 en Ängels förmaning åter i Staden inkommit / några
 besatta menniskior hulpit / samt eljes många til Christum
 omwändt; wardt derföre grepen, och för Kejsaren fram-
 hafder / först med blytenar eller pistor / och sedan med
 störrar slagen / der på med het låda / swafwel / bly / beck /
 wax och oljo / det ena efter det andra, beguten; men
 blef dock ostadder: igenom hwilket järntekn och GUDS
 underwerck många til omwändelse braktas. Sedermera
 skal han åter / under Maximinians, blifwit i ett hårdt
 fångelse kastad / och belastad med en stor järnbördo; der
 efter i en med bly och tjärn siudande gryto satter, samt
 på åtskilliga andra sätt marterad / til des han ändteliga i
 Heranom aflidit år 303.

4. Optatus, uti Milewio i Numidien Biskop / en
 Kyrkones Lärare och helig Man; gjorde allena med sina
 Skrif-

Skrifter Donatisternas swärmeri / som hela Africam öfverflöda wille / motstånd.

5. Bonifacius, Biskop i Mayntz / född i Engeland / samt der uti språk och wetenskaper wäl underwisi / kom til påfwen Gregorium den andra; hwilken så mycket tyckte om hans Lärdom och lefwerne / at han sände honom in i Tyskland / til at predika Jesu Christi Evangelium; och brackte han genom sin nit och sitt oförtrutna arbete Frankenland / Thüringen / Hessen / Ballachiet / Slawonien och Friesland til den Christeliga Religionen: så at han förtjente sig namn utaf Tyskarnas Apostel. Men på sidstone år han likwäl utaf rasande Hedningar i Friesland / tillika med 50. andra GUDS tjenare och sina besynnerliga wänner, med swärd af daga tagen / på den 5. Junii år 755.

6. Candida, som med sin Man Artemio / Dottren Paulina och hela deras Hus / utaf den Hel. Presten Marcellino (se den 2. Maji) lät sig döpa / kommandes i anledning utaf samma Prästs underwerck at tro på Christum. Artemius wardt derföre utaf Domaren Sereno med blypistor (som bestå utaf många remar med blypistor i ändarna) slagen, och sidst halsbuggen. Men Candida och Paulina blefwo inkörde uti en Jordkula (sådana hade de Christne under förföljelserna, til at gjöma sig / och hålla sina böner uti,) samt der med stenar nedpackade.

7. Rebertus, i Engeland en Wollsmensist Abbot / som der förste uphofsman och insiäktare warit utaf den så kallade Cisterciensista orden år 1138 / död år 1159. den 7. Junii.

8. Medardus, Biskop uti Soissons i Frankrike och sedan uti Nonium i Spanien / wid år 530 / har haft en Broder / Gildardum / som på en och samma dag med honom blifwit både födder / Biskop och död. Det skal på denna Medardi dödedag den 8. Junii 537. hafwa rågnat warmt wättn: hwar utaf denne dagen, blifwit och ännu år hos

widsepeligt soick en Bemärkelse-dag / så at om det regnar Medardi dag / skal några weckor der efter följa reanwäder: som ock på Mariå Besökelses dag ic. Uti Romerska Kyrkan hålles denne Medardus gemenligen för Winbergens Patron: emedan han uti sitt eget Winberg skal en gång med särdeles kraftiga ord så bundit en tiuf fast / som der siultt drufwor / at han utan hans tilstodjelse ej kunde komma utur stället.

9. Primus och Felicianus, i Rom tvåanne Bröder och Martyrer / under Keisaren Diocletiano och Maximiano; hwilke, sedan de i Hercrans fruktan hunnit til en hög ålder / hafwa dels tillsammans / dels hwar för sig / allahanda tjofte torturer lidit för Christi namns skul / hwilket de icke förneka kunde; blefwo kastade för leijon och björnar / som dock ej rörde dem; blefwo brände med ljus, samt hett bly i halsen slaget / också förgäwes: men sidst wordo de under Promoto / Höfvingen i Romento / halsbuggne den 9. Junii år 257. samt kropparna för hundar och korpar utkastade, som dem likwål ej rörde.

10. Basilides i Rom / som tillika med några och tingu andra Martyrer under Kejser Aureliano och Stadsfogden Platone lidit. Någre skrifa / at han varit en Skarprättare / som utaf en Christen Junofru Potamiona / den han ock afrättade / blef omwänder, och äfwen sielf på slutet halsbuggen.

11. Barnabas, en af de 72. Jesu Christi Lärjungar / födder i Cypern: blef tillika med Paulus kallad til Hedningarnas Lärare: men när han ändteltaeu kom til Salamina / togo Judarna honom fast / släpade honom med ett rep utom Stadsporten / och förbrände honom. Läs mera uti Apostla Sierningarna.

12. St. Schillus, utaf St. Sigfrid (se den 15. Febr.) hwars frände han ock war / ifrån Engeland hit inkallad, blef satter öfwer Församlingarna / som fordom kallades Nordanstogen / och war den förste Biskop uti Södermanland / i Konung Ingos tid / wid år 1040.
Han

Han omwände ganska många til Christendomen ifrån deras hedniska afguder. Men efter denna Gudfruktiga Konungen kom åter en Hekninge / som fordrefwen blef / och heter Blod-Swen, emedan han tillät folcket dricka blodet af de offrade Creaturen; och denne kom med Menigheten tillsammans i Strengnäs / til at gjöra sina Afguda-offer. Hvilket när St. Eschill födnam / som då satt wid Fors Kyrka, för han med sina Prestes tit / och straffade hårdeligen Konungen så wäl som folcket, at de ifrån den sanna siora Guden åter så affalla wille; skall ock igenom sina trogna böner hafwa förmått tordön / hagel och regn / som deras offrande försörjde. Men så blefwo de ock förbittrade / skoro tänderna öfwer honom / och stenade honom til döds der strax uppå platsen / Konungberget kallad / den 12. Junii år 1080. Hans lefamen skulle föras til Fors Kyrka: men när de kommo der med til byn Tunna, inföll sådan mörk töckn / eller (som andre säja) blef kket så tungt / at de ej kunde längre komma / utan förstodo / at det borde der begrafwas: som ock skedde; och byggdes der sedan til äminnelse en Kyrka: hwar utaf samma ort heter Eschillstuna in til denna dag.

13. Antonius, en Christi namns bekännare och Lärare uti Italien / barnfödd i Portugall; har först warit en Barfötter Munk; men sedan bodt och predikat Christum i Padua; äfwen blifwit af Påfwen kallad til Rom / at der för de främmande Pelegrimer predika / emedan han förutan andra sina härliga gåfwor, war uti Tungomålen så wäl lård / at han för Greker, Fransoser / Tyskar / Latiner och Engelsmän kunde predika / så at alle honom klarligen förstodo; blef dödd år 1231. i Padua / der en stor Kyrka år 1267. honom til ähro upbyggdes: men Påfwen Gregorius IX. canonizerade honom strax år 1232.

14. Elizäus eller Elisa, en gamla Testamentsens Prophete / som först war den stora och dyra GUDS Mannens Eliä tienare. (Om hwilka båda kan läsas i den Hel. Skrifte särdeles uti första och andra Konungaböckerna.)

na.) Hans äminnelse är förnämligast uti Samarien i Palestina, der ock hans graf är.

15. Vitus eller Veit, en tolf års Gofe / som med sin Scholemästare Modestus (som honom / Fadren omwittterligen / i Christendomen underwist /) samt med Modren Crescentia / under Kejser Dioclesiano ifrån Sicilien til Luceriam fördes / pistades / uti tiåro / sedan ock uti hett bli kolades / kastades för willdiur / på sträckebänckar marterades; men de gingo alt sådant igenom ostadde; blefwo i JESU Namns bekännelse fast ståndande, och afledwo i HErranom.

16. Justina, en Gudelig Jungfru / som tillika med sin Broder Aureo och många flera / blefwo under sielfwa den Hel. Nattwardens begående i Kyrkan dräpne, uti Maynts / när Hunnerne i Tyskland graferade.

17. Botolphus, skal hafwa warit en Konungs Son i Skottland / som för bättre läglighets skul / til at öfwa sin Gudsfruktan / både rike och fädernesland öfwerqifwit / gått in i ett Klostet i Engeland / och der blifwit Abbot / wid år 650.

18. Leontius, uti Tripoli i Phönicien en Kriagsman / som under Höfdingen Hadriano / tillika med Höfswitsmannen Eypatio / och Theodulo / den han til Christen tro omwändt hade / igenom swära marteringar Martyr Cronan erhöit; och skal honom til äminnelse Kejser Justinianus en härlig Dom-Kyrko hafwa upbygd.

19. Gervasius, uti Meyland / en Martyr / som tillika med Brodren Protasius (de tworo twillingar och Vitalis Söner) utskifte sina ågodelar åt de fattiga Christna / och öfswade sig uti alla goda gjerningar; hwarföre de ock utaf de Hedniska Presterna hatade blefwo. Och på en tid / då Stadsens Höfswitsman Aftasius skulle dragga i strid / inbillade dese Prester honom, at der han wille twinga de båda Bröderna til at bära afgudomen offer / skulle det wäl lyckas honom / annars icke. Men som desse ej låto sig der til twinga; så låt han med blypistor

Servasium ihjälslå / samt Protasium först med stafrear sönderbulta och sedan halshugga år 169. den 19. Junii.

20. Florentia, uti Hispali eller Sewilla i Spanien, en Christen och helig Jungfru, Biskoparnas Leandri och Isidori Enster, wid år 630.

21. Albanus, en Gudelig Biskop uti Maynts hwilken utaf Frankerna / när de gingo öfwer Rheinströmen / Maynts intogo / och många tusende menniskior jämmerligen mördade / ändteligen ock sielf i sin Kyrko dräpen blef år 425. den 21. Junii, sedan han mycket arbete och många förföljelser för Christi Församlings Skul utstått hade.

22. Paulinus / uti Nola i Campania / en Biskop och Jesu bekännare / Kyrko-Lärarens St. Hieronymi och St. Augustini synnerlige wän / har för Christi skul / utaf en mächtig rik och förnäm man / blifwit en ganska fattig och ringa tienare; til at utlösa en Enkies Son / som Wennerne til Africa bortfördt, gaf han sig sielf i tråldom; war ock eljes en lärde Man, förde ett heligt lefwerne / samt hade en särdeles nåd och gåfwo emot de onda andor; fick ändteligen en stilla och salig död den 22. Junii år 433. och ligger i Rom uti Bartholomäi Kyrko / bredt wid samma Apostel begrafwen.

23. Ediltrud, en Drottning uti Engeland / och en Drottning Annas Dotter / blef först gifwen Fursten Cunitecto til ähta; men de hade bägge satt sig före at lefwa i kyskhet; sedermera / efter hans död / wardt hon af sin Fader trugad til at åter ingå ähtenskap med Konungen Cephordo, med den hon äfwen i tolf år på lika sätt lefde; och han lät henne omsider gå i Jungfru-Klöster / der hon ock år död blefwen den 23. Junii 685.

24. Johannes Öbparen; hwars lefwernes Historie är utaf den Hel. Skrift noggsamt bekandt. Denne dagen kallas eljes Midsommar, aldenstund fordomdags Solståndet eller Stadbraket / och war längste dag samt kortaste natt / wid den tiden warit; men sådant är nu 4.

dagur förut / nämligen / wid den 20. eller 21. Junii; så som och likaledes Winter, Solståndet s rdom varit wid Jul-dagen / som sedermera gått tillbaka utöfwer Thome dag. Ty som wi räkne ett år 365. dagar och 6. timar långt / men Solen werkeligen sin krets på Himmelen utlöper på 11. minuters kortare tid: så måste hon nödvändigt i hwarje 131. års omgång flykta sitt rum i wår Almanach en hel dag tillbaka; och så unda Solståndet så wäl som Dag-jämningarna alltid förr och blittidare igenkomma / än de borde.

25. St. David / Abbot och den förste Biskop i Wefmanland / född i Engeland utaf förnämt och Gudfruktigt folck / blef hållen til bokeliga ösningar / och förkofrade sig der uti / så wäl som i sedighet och alla Christeliga dygder märkeligen; anwände sedermera all sin ägendom til de fattigas tjenst / gick i Klöster / och der / til at döda sitt kött med des lustar och begärelser, ett mächtigt strängt leswerne förde; kom in i Sverige til St. Sigfrid i Werid, wid Olof Skott-Konungs tid, endast af längtan och hopp / at här få bli en Martyr; wigdes utaf St. Sigfrid; predikade i Småland och Wärudshärads GUDS Hel. Ord / med stor framgång / i några års tid; for efter samma Sigfrids råd och willja up til Wäpmanland / och satte sig med sitta Munkar i Swanwinge eller Snafwinge Församling / bodde först på Däson, bygde ett Capell, och predikade der / såsom Capellan; men begaf sig sedan til Sansta by / satte der up ett Klöster med Schola och Kyrko / hwilken än i dag St. Sigfrids Kyrka heter / såsom hela Socknen sedermera blifwit Munk-Torp kallad.

Det skrives / at när denne David war gammal och skum-dagd worden / och satt en gång uti sina böner i Kyrkan allena / har han Solkietet / som utur fenstret stod för honom (Solen lår då intet varit högt uppe / och Kyrko-förstret tämmeliga småswert i Snafwinge) onsedt för en fång / och lagdt sina handskar der på: men när

Han sedan sticlade tit efter dem, funnos de i fria luften hängande. För hwilken orsak äfwen på Kunstaſtuen St. Dawids dag står med en hanſte utmärkt.

Utur denna Sveriges förſta Klöſter-Schola utſände St. Dawid alt jämt Lärare / och öfwer hela Riket. Eljes brukade han ock en dråplig ſitt / iſwer och frimodighet i ſitt ämbete; gick om dagarna kring i Byar och Städer / omwände folcket med ſitt förträffliga predikande ifrån deras afguder / och otro / ſamt döpte dem; men om nätterna låg han uti helig wako / med böner / ſuckningar och tårar in för HERran ſin GUD / för den Hjord / ſom han förſamlat och til at ſkiöta hade.

Han ſtal ock många underwerck haſwa gjordt / ſärdeles med blindas och andra frackas helande; ſamt förſta grunden lagt til Weſteråhs Dom-Kyrko: blef ändteligen utaf ålder och ſjukdom ſaltigen dödd under Konung Ingos den Tredies tid; och begrafwen i Munko-Torps Kyrko, der hans graf ännu ſynes, och til ſedermera Pelegrimer ej allenast ifrån alla orter i Sverige / utan ock ifrån Engeland och Skottland ſina reſor gjorde. Men när Påfwens Sändebud kommo / til at löpa St. Dawids Ben / woro de redo för widſtepelſens ſkul i benhuſet bortkaſtade; de ſingo några andra i ſtället, och gifwo derſöre wackra penninaar (der iaenom Munko-Torps Kyrka blef 33. alnar tillbyggt på öſtra ändan / ſå at hon nu har 113. alnars längd;) warande öfwer hela Riket alla de Helias qwarlefwor förſkingrade / undantagande St. Eriks Ben i Uſala. Se den 18. Maji och den 24. Jan. Ut ock denne Dawid är canonizerad / eller för ett Helgon förklarod / ſynes af den gamla här i Sverige brukada Påfwiska Litanien / der han står ibland de andra förebediare ihogkommen.

26. Jeremias, gamla Teſtaments ſens Prophete. Läs hans Wroberia i den Hel. Skrift.

27. Crescens, Apoſtelens Houli Lärjunge. 2. Timoth. 4: 10. ſom äfwen farit til Frankrike / och der männ

ga med sitt predikande omvändt, kom åter til sina Församlingar i Galatten/ och stadfäste dem i HERRANS werck/ in til des han under Keiser Trajano Martyr. Cronan bekom. Någre berättat honom wara den första/ som uti Maynts Christi Evangelium förkunnat.

28. Leo, den XLVI. Påfwe i Rom / har nederlagt Eutychianerna / samt år 456. öfvertalt Uttilam til at afslå med sitt härjande i Welstland / och gå der ifrån in uti Pannonien; derest denne grymme Konungen ej långt der efter blef död / så han en gång war hel drucken / och blodet alt för hästigt honom igenom näsan aflopp. Denne Leo är den förste, som befalt / at Belåten skulle någon ätro-wördning ske; samt inrättat wacht eller Capellanos utöfwer de Heligas grifter.

Men Leo den II. och den LXXXII. Påfwen i ordningen / är den / som förordnat / at hwarken Arche-Bisshopar skulle köpa sin låpa / eller någon annan något ämbete: hwilket likwål blifwit för dessa andeliga Fiskare en drågtlig not / hwar med de mycken penning slaggat hafwa. Han har eljes warit icke allenast i Latinska och Grekiska Tungomålen / utan ock i Musique eller Siunge Konst en så lård och försaren Man, at han de Gudelige Psalmer och Lof-Sånger i förmera lag skickat, samt gifwit dem tienlig ton och llud; år på denna dagen begrafwen; och så wätte många sin ögon med tårar / för hans froma och nitiska förhållande skull i sitt ämbete; särdeles de fattige / emot dem han aldeles warit en Fader. Men efter honom år 1684. kom Benedictus den II. som aldrast Christi Ståthållare på jorden kallad blef.

29. Petrus och Paulus, HERRANS Jesu Apostlar, hwilke uti Rom på ett år och på denna samma dagen / hafwa lidit / under den tyranniska Keisaren Nero år 69. Petrus blef korsfäst och begrafwen på berget Vaticano / der Petri härliga Kyrka ännu står / med hustoudet ned och fötterna up: ty han skal hafwa sagt sig ej wara den äbran wård / at hänga på samma sätt som HERREN Christus

stus sielf. Om hans kallelse läs Matthei 4. och Luce 5. samt om hans bedrifter i Apostla Gjerningarna. Paulus wardt med swärd afrättad och halshuggen/ samt i Rom begrafwen; och är der äfwen til hans äbro ett Tempel upfart. Se för öfrigit den 25. Januar.

30. Pauli åminnelse är ock på denna dagen/ derför re/ at ehurumål fordom Påfwen uppå en dag/ neml. den 29. Junii, uti bägge Apostlarnas Kyrkor Gudstiensten förrättat; så är likwål sedermera, för den långa wägen skul emellan Kyrkorna/ rådsamare actadt/ förra dagen ot fira i St. Peders Kyrko deras åminnelse tilhopa/ men dagen efter St. Pauli särskildt och fullkomligare i hans Kyrko.

Martialis dag hålles denna eljes för, uti Limoges i Frankrike/ tit denne Mannen utaf Apostelen Petro blifwit försänder/ Christi Ewaangelium at predika: der han ock warit den förste Biskop, samt under Kejser Wespasianus tid i HErranom afstidit.

Uti JULIO.

1. **A**ron, Israeliternas öfwerste Prest. Läs om honom i den Heliga Skrift.

2. Jungfru Maria Besökelse. Denne Fest är utaf Påfwen Urbano VI. först inrättad, och af des efterträdare Bonifacio IX. år 1389. allmänneliga påbudet/ i ock och mening at Jungfru Maria/ ju för en sådan ny Högtids skul, måtte höra deras åkallan/ och stilla den twebrächt (eller sedermera den der utaf förorsakade oröda) som war emellan Urbanum och Clementem VI. hwilke på en tid bägge wille wara Påfwar, litandes den förre på Italienernas/ och den senare på Fransosernas blifstånd, samt bannlysandes den ene den andra.

3. Anatolius, uti Laodicea i Syrien/ en berömdelig Biskop wid år 235. hafwer hårliga skrifter/ både uti Gudsk.

ackrihetens öfning, och den werldsliga wiskheten / ester sig lemnat.

4. Ulricus, Ulbaricus eller Hulbericus / uti Augsburg en from / lärd och nitälskande Biskop / hafwandes sin härkomst utaf den Grefweliga stämman von Dillingen / i Swaben; har i synnerhet warit en mächta nyckter / gifmild och waksam Man; och finnes en Epistel utaf honom med Apostolisk anda skrefwen emot Påfwen Nicolaum I. när han wille i Tyskland införa Klöster-lesnaden / och förbjuda Prestomen Altenskap / der uti han kallar sådant ett Pharisaiskt / förargeligt och förgiftigt uptåg / straffar Påfwen hårdeliga, bewisar utaf både det gamla och nya Testamentet Altenskapet wara allom åhrligt och godt; berömdandes han Biskopen Paphnutium / hwilken i det stora Niceniska Biskops. Mötet / der man ock warit på samma Påfwens galna wäg / Altenskapet / såjom en löstlig GUDS stadga / förfäcktat / påståendes det wara rätt kyskhet, sofwa när sin äkta Hustru; hwilken mening ock ändteligen utaf hela Mötet samtyckt och gillad wardt. Uti samma Epistel berättas ock / huru Påfwen Gregorius VII. låtit ett Altenskaps Förbud utgå; men när han en tid i en Fiske-Dam funnit 6000. Barna, Hufwud / hafwer han förskädt sådant wara utaf Munnornas och de öfriga Andeligas horeri kommit; och thy tagit sin Förordning tillbaka. Annu finnes i detta Bref åtskilligt annat emot Munkarnas diktade renlesnad och samwetelösa skörlesnad / som ock gått så wida / at en Carnel (jag wille såla en Cardinal) på Riks-Dagen i Augsburg oförskänd sagt / sig på sitt samwete fast håldre wilja hafwa 100. Frillor / än en Hustru. Ulricus wardt i HERRanom död den 4. Julii år 973, gammal 83. år / och 50. års Biskop.

5. Cyrilla, uti Cyrene i Libyen / en Christen Jungfru och Martyr / under Kejsar Diocletiani förföljelse; hon hafwer tillika med rökelse / några glödande eldkohl så länge hållit på sin bara hand stilla / til des de utstoknat /

willjandes ingalunda röta för de hedniska Afgudar: der på wardt hon grymmeliga massacrerad, och gick der med i sin egen blods prydnings til sin Sjåla-Brudgumme.

6. Esaias, gamla Testamentsens Prophete. Se hans Prophetia i den Helliga Bibel.

7. Claudius, med Protonotarien Nicostratus / Enstorius / Victorinus och Symphorianus. Dese hafwa utaf St. Sebastiano blifwit förde til Christi Tro / samt utaf Polycarpo döpte; men när de befunnos söka at begrafwa Martyrernas Kroppar / låt Domaren Fabianus dem gripa / böd til i tijo dagar både med lockande och hotande / at bringa dem ifrå Christendomen / men all förgåfwes, låt dem derföre först illa marteras / och sedan i hafwet störkas.

8. Kilianus, en Skotte / när han hemma i sitt land med predikande om de nya Ryrko-Ceremonier / Påskas Högtiden / Omstårelsen och annat mera angående / såg sig litet eller inter uträtta kunna / for han med någre Camerater til Engeland, yttermera för samma orsak skul til Frankrike / och så til Rom; der ifrån han sändes at predika i Tyskland, och wardt uti Würzburg i Frankensland år 686. den förste Biskop / dereft han Hertigen Gosbertum ifrån afgudinnan Diana til Herran Christum omwände / och honom döpte. Men när han straffade Hertigen / at han tagit Gailanam sin Broders Enkio til äkta / samt påstod / at han måtte henne öfvergifwa / så låt hon honom med sina Prester Colomanno och Tornano igenom twenne Boswar af daga taga den 8. Julii år 697. Det berättas / at desse Mördare sedermera af förtwisslan sig sielfwa likwet afhändt / jemwål Gailana blifwit af hin onde besatt.

9. Cyrillus, i Staden Gortyna, på ön Creta Biskop / födder i Alexandria / en både i Andeliga och Werldsliga Wetenskaper höglård Man / som af hans efterlemnade härliga Skrifter och Böcker stönjes / wardt i Kejsers

Decit förföljelse / och under Höfdingen Lucio / för Ero-
nes Bekännelse / kastad i eld; hans band afbrunno, och
han blef ostadd, samt för detta underwerckets skull lösgif-
wen: doch sedermera, som han ej uphörde Christum af
predika, utaf samma man halshuggen.

10. Canutus den fjerde / Konung i Dannemark / som
mächta fördökte Presterskapets och Biskoparnas både in-
komster och heder / när han wille med wäld utdrifwa de-
ras tjonde, wardt han med ett spjut wid altaret i Kyr-
kan genomrand och dräpen den 10. Julii år 1086. Doch
för omaket utaf Påfwen Paschali XI. gjord till ett Hel-
gon. I andra Calendariis, jemwäl uti Cifiojano stå
för denna dagen Siu Bröder och Martyrer; hwilkas
Moder war Felicitas (se den 7. Martii) i Keiser Anto-
nini tid under Ståthållaren i Rom Publio: utaf hwilka
Januarius blef först hudstruken med ris / och sedan med
blypistor ihjälslagen / Felix och Philippus med stänger till
döds bultade, Silwanus af en hög klippo nederstört / A-
lexander / Vitalis och Martialis halshuggne.

11. Pius den förste med det namnet / Biskop i Rom /
den nionde i ordningen / wid år 146. skal hafwa rådt
der till / at Påst måtte alltid om Söndagen firas; och när
han i 11. år Christi Församling berömeligen förestått,
wardt han under Keiser Antonian en Martyr.

12. Hermageras, Evangelistens Marci Lärjunge /
födder i Aquillia uti Italien / och der sammastådes den
förste Biskop / har under sitt trogna predikande / samt
mång folcks omwändande / åtskillig slags pino utstått / och
ändteligen med sin Capellan Fortunato blifwit hals-
huggen.

13. Joel, Propheten i gamla Testamentet; hvars
Prophetia finnes ibland den Helga Skrifts Böcker.

14. Phocas, uti Staden Synope i Ponto Biskop /
skal / sedan han under Keiser Trajano för Christi skull lidit
håchtelie / bosor, eld och swärd / som en rättstafans Mar-
tyr ifrån denna werlden afsted tagit. Han har först wa-

rlt en Siöman; och derföre hafwa de Siöfarande utt
farligheter på hafwet brukat honom så flitigt at åkalla.

15. Apostlarnas fördelning. På denna dagen
skola de tolf Herrans Jesu Christi Lärjungar och Apost-
lar sig til alla werldenes delar fördelt och utgått / Evan-
gelium at predika; så någre begiffwit sig öfver ut, andre
til de Landkap i söder / och så vidare.

16. Raineldes, uti Santis i Gallia en Gudfruktig
Jungfru / Gudulas Syster / wardt tillika med några fle-
ra / för Christendomens skul / utaf Barbarerna dräpen /
år 680.

17. Alexius i Rom / Euphemiani ens Råds-Herres
Son, när Fadren hade gift honom med en Jungfru af
wacker slächt / kommer han ej första natten wid Bruden /
utan går med en beshynerlig återhålds gäfw, sin gång
utur huset / bort i frivillig Landsflychtighet, wandrade
så i mång år och wida omkring / uppehållandes sig med
Betleri, i mening / at jemwäl der med gjöra GUDi en
tienst. Sedan hans Fader honom mycket och länge för-
gäfwes sökt / kom han omsider hem til sina Förältrar /
doch oländ / och som en tiggare / blef herbergerad och be-
spisad / tillika med andra fattiga / som der sitt dageliga
underhåld hade / i 17. års tid / liggandes bak om en
Trappa; under hwilken tid han led mycken skalkhet utaf
Fadrens Zieure / efter ingen af de andra Almöshjörn i
huset hölt sig så eländigt / som han, och hwad han eljes
fick i Staden med sitt betleri, det gaf han altsammans
åt de andra. Sidst / när hans dödstid war för handen /
författade han skrifteligen sitt lefwerne / såsom han det i
34. år yteligen fördt och förndtt hade; hwar utaf För-
ältrarna först efter hans död honom igen kände / som
skedde den 17. Julii år 398.

18. Fredericus, i Utrecht Biskop / och Martyr, fød-
der i Friesland af en Adelig stämme / har ifrån Barndo-
men fördt ett mächtige fromt och Gudfruktigt / ja snarare
sagt Engla-än Menniskio-lefwerne; blef utaf sin Moder
fatt

fatt til Rickfrid / så warande Biskop i Utrecht / hwilken honom för des förståndiga och dygdiga wäsende skul / för sin Son uptog, underwiste honom i Bokliqa Konster och Ryrlo-Läran / samt gjorde honom til Prest, doch emot hans wilja; såjom han åfwen / så han efter Rickfrid up på Församlingens kallelse / så wäl som Kejsarens Ludwigs (Caroli Magni Herr Söns) befallning skulle bli Biskop, har han saatt sig wara en syndig menniska och omwändig at bli annat folks Biskop, måste likwäl låta sig der til insättia och smörja; wardt der på utaf Kejsaren sänd til Sn Walachranam / at omwända folket ifrån deras syndiga ogudaktighet; det han ock med god framgång gjorde; lernade der några heliga Män efter sig / til at behålla alt i god ordning / for hem til Utrecht; wiserade med flit och åhoga alla sina Församlingar; brachte ock Frisländarne ifrån det Arrianiska lätteriet til rena Läran åter / samt uträttade til GUDS Åbro och Hans Församlings bästa mycket annat godt. Men som han uppå Kejsarens åfwanrörde befallning at straffa syndare / samt tillsäijesse at der utinnan wara försäkrad om Kejsarens nåd / icke stonke Kejsaren sielf / utan honom för olofligit Åktenkap alswarligen tiltalte, wardt han utaf twänne af Kejsaren utstickade hofswar i kyrkan dödeligen stucken: han bad dese mördare skynda sig sin wäg tillbaka; hölt i medlertid händerna för sina sår / at ej blodet skulle förrinna honom och inåfsworna falla ut; kallade så sina Prester och folket in til sig; steg uti sin förut tilbereddä graf och lik lisko, sång sina dödspsalmer, befalte HERAN GUDI sin siäl / och afömnade / under alla närwarandes gråt och klagan, den 18. Julii år 838.

19. Sara, Patriarchens Abrahams Hustru. Om henne läs uti den Helga Skrift.

20. Margareta, i Antiochia Afguda-Prestens Udesii Dotter / en Christen Jungfru / wardt för sin skönhets skul af Olibrio / en Landshöfwoinge i Orienten, til Åtta begjård; men som hon hwarcken wille samtycka der til / eller

eller förneka sin tro, blef hon först på marken utstråkt och grufveligen med spö slagen, sedan i järnbleck inspänter och fast någlad / äfwen med järngafflar ristad / och i fängelse förd; men som hon ännu andra dagen war i samma sinne beständig / har hon blifwit naken med sacklor bränd / och uti en watur^{et} till nederjankt / samt på sidstone halsbuggen år 152. den 20. Julii.

21. Praxedes, i Rom / en Jungfru / Kåds. Herrens Prudentis Dotter, hwilken / som hon i GUDS Ord wäl underwist uti kysthet / fasto / wako och böner lefde, så afled hon ock i en saligajörande tro på sin Frälsare, och wardt begrafwen jämte sin Syster Pudenciana. (Se den 19. Maji) år 167.

22. Maria Magdalena, af hwilken HERREN JESUS utdref sin diestlar / Luc. 8: 2. Marc. 16. 9. Mer om henne kan ses i Joh. 19 / och 20. samt Matthei 28.

23. Apollinaris, Biskop i Ravenna, skal hafwa varit Apostelens Petri Vårjunge / och blifwit utaf honom wigder, samt til Ravennam försänder: men när han der en tid predikat / wardt han utaf de Hedniska Prester grepen / på åskilligt och mångahanda sätt pinter / och ändteligen landet förwist. När han under sin landsflyktighet uppehölt sig i Umilia / omwände han äfwen der ganska mycket folck til Christna Tron; och wardt åter därför med hett waku / bojor / fängelse och andra marter plågad, samt der ifrån fördriwen. Då for han til Ravennam / och undergick der med beständigt tolamod en Martyrs åndalykt / i Kejsar Wespasiani tid / den 23. Julii år 72.

24. Christina, en Italiensk Jungfru / af Hög Adla / men Hedniska Föräldrar / tog deras gullende och silfwer afandrar / och udelte dem til fattiga Christna: hwarföre ock Fadren lät henne pikas / samt på andra sätt grufweligen handteras, ja / lät binda en stor sten wid henne och kasta henne i sjön: men som hon igenom
GUDS

GUDS makt der ifrån med lifwet undkom, slap hon der med/ til deß en annan Domare efter hennes Fader tillkom; han lät ännu wårre pina henne; det gick hon ock igenom. Omsider wardt hon under Höfdingen Juliano lagd i en brinnande ugn / der hon låg ostadd i fem dagar; kastad för ormar, som ej heller gjorde henne något; sidst blef henne tungan affuren / för hennes så ståndaktiga tro och bekännelse skul, samt hon med pilar ihjälskuten den 24. Juli år 300.

25. Jacobus Apostelen / Zebedei Son / den större kallad. Läs om honom uti Matth. 4: 10. och 17. cap. Marc. 1: 3. och 5. Luc. 9. Joh. 21. samt 1. Cor. 15. och Ap. G. 12.

26. Martha, en Jungfru, Lazari och Mariä Syster af Bethanien / Christi wårdinna. Se Luce 10. samt Joh. 11. 12.

27. Sin Sofware i Epheso / neml. Maximianus / Malchus, Martinianus / Dionysius, Joannes, Sero-pio och Constantinus hafwa varit Kejsar Decii Drabanten / och wärkeligen under hans förföljelse somnat / jag menar / afjornat i en bergsklofsto / tit de undan flytt / lefwande instängde / för Christi Namns skul, år 252. Men om de, som berättas / i Kejsar Theodosii tid / år 446. det är / efter 194. års förlopp / åter af sömnen uowaknat / det lämnas der hän / oaktadt äfwen Plinius och Apulejus om hwar sina 57. års sofware förmåla.

28. Botwidus, en Swensk Klöpman / som under sitt handlande och wissande i Enaeland / blef der / genom sin wård en Prest / til Christendomen omwänd. Men här bema på Rågd i Målarer / toa han med sig sin Gårdsfogde Esbjörn, och gick ut, til at borstafsa och lediaga en slaf, den han sielf of deß fångelse uthösi hade, samt döpa lätit / in på ett stiep / som skulle gå til Gotland: de funno iniet stieppet igen / utan lade sig af resan och sökande trötte / under eit stugaerit: trä et sofwa: Slafwen war den otacksamaste Karl / som skulle gå i et par stor,

for / gjorde af med dem båda i deras sömn / tog fartyget / som de kommo tit med och for sin wäg. Botwids broder Biörn / med en Prest som hette Henric / fant om sieder döda kroppen igen / och lät den begrafwa uti Husaby Kyrko / den något tilförene en Adelsman Hermund på sina åar upfattia lätit / och St. Albano til heder inwigas. Men 9. år derefter byade han på deras eget arfgods ett litet Capel af trä / flyttade sins broders ben tit och kallade det honom til äminnelse Bot-Kyrko / samt lät det år 1129. igenom Biskoparna Henric i Upsala / och Gerder i Strängnäs inwigas til GUDs och St. Botwids ähro. Sedermera / som folcket af widskepelse mycket foro tit / och gjorde til thet heliga rumet förähringar / wardt der år 1176. en Sten-Kyrka bygd / samt af den första Upsala Archi-Biskop Staffan / och Biskopen i Strängnäs Wilhelm (til des Stift hon ock / såsom i Edermanland belägen / hörde) til Junasfru Maria / St. Botwid och alla Helgon inwigd: så äfwen St. Botwid allmänneliga för ett Helgon utropades. Botwids och Biörns äminnelse ses i samma Kyrko än i dag / efter de tidens bruk / dels med Runsta / och dels med Latinstä bokstäfwer skrefwen.

29. Olaus, Konung i Norrige / Kong Harald Grönkes Son / uti Engeland i Christendomen underwist / och i Roatt döpter; wille med wäld och makt twinga sitt folk til den Christna Tro och Läro / låtandes uttota och aflifwa eho som antingen en trulskar / afgudadyrkare eller telnatydare war / och icke strax wille låta sig säja: dersöre blefwo honom Undersätarena omsider uprottiske / togo til Gemähr / slogo och dräpo honom i Sticklestad den 29. Julii år 1030. Men som han igenom sina Engelska Biskopars och Presters råd tagit sig det orädet före och satt lifwet til; så måste han ock / efter den tidens widskapeliga bruk / dersöre ibland Martyrer och Helgon räknad blifwa.

30. Abdon och Seiman, två förnämne Persianer / som för Christendomens skul blefwo under den Tyranniska Kejsaren Decio med järnkådjor bundne / til Rom förde / med blypistor slagne, och sist halsbuggne.

31. Helena, af Skedwi / Hertig Guthorms af Wästergöthland Dotter / och Konung Ingos den **Andra** Gemähl / samt efterlefwerka / gjorde under sitt **En**kestånd en wallfart til Christi graf i Jerusalem / kom hem igen på Götthene / och wardt, när hon skulle en gång gå til Kyrko / uppå ett ganika mordiskt wis dräpen år 1160. i Wästergöthland, af det tilfålle / at en hennes Måg / för des omåtteliga hårdhet emot sin hustru / blifwit af sitt eget folck ihjälslagen / hwar til hans anförwanter mente den oskyldiga Helena varit orsak. Hon begrofs i Skedwi Kyrko / den hon til en stor del med egen bekostnad bygd hade. För des mycket Gudeliga lefwerne skul wardt hon efter Påfvens Alexandri III. befallning / samt Caroll VII. Swea och Göttha Konungs påstående, utaf Upsala Archi-Biskop Stephano för ett Helgon förklarad år 1164. Hon är förlifnad i ungdomen wid Susanna / i sitt **Äl**stastånd wid Sara, och i Enkeståndet wid Judith. På denna dagen står uti Cefio Jano Germanus; men se om honom den 28. Maji.

Uti AUGUSTO.

1. **P**å denne dagen är utaf Påfwen Alexander förordnad / och i följande tider firad / en ihogkommelse utaf Apostelens Petri fångelse, eller de två kådjor / med hwilka Herodes honom i fångelset, och under krigs knektars walt / bundnan hade: hwar om läses i Apostla Sjerningarnas 12. Cap. Den ena utaf samma Kådjor skal Eudoria / Kejsarens Theodosii Gemål / lättit i Constantinopel förwaras / och stickat den andra til sin Dotter Eudoriam / Kejsar Valentiani Gemål i Rom; och skola i bå;

Båda orterna Dom-Kyrkor blifwit upsatta / samt årlige Högtider inrättade till dessa Kådior's heder.

2. Catharina, St. Brigittas Dotter, den första Abbotissa i Wadstena Klöster. Hon blef först gift med en förnäm Man i Sverige / wid namn Echarde de Kerren; men lefde med honom utt alt för stor kyskhet: for sedan bort, och besökte sin Moder i Rom: wardt Enka / och begynte åter till ålta (för sin dågelighets skul) utaf en rik Somersk Grefwe; men gaf honom net / sorg och kallsstin: kom der på tillbaka, och blef i Wadstena död år 1383. samt uti Helgona: Längden upford af Påfwen Sixto den fierde år 1479.

3. Helge Stephani, den första Martyrens / samt andra Helgons lellamen eller ben skola på denna dagen / igenom en särdeles uppenbarelse / wara i jorden igenfundne / och der på blifwit i Jerusalem hederlligen begrafne. Huruledes han af Judomen stenad wardt, läs i Apostla Gjerningarnas 6. Capitel.

4. Aristarchus, en Macedonisk Man af Thessalonica / Apostelens Pauli Lärjunge / trogne följeslagare och med-fånge / som ses af Apostl. G. 19: 29. c. 20: 4. och 27: 2. Colos. 4: 10. Philem. v. 24. Denne skal sedermera blifwit Biskop i Thessalonica / och ändteligen efter mycket kämpande på denna dagen i Christo saligen aflidit / under Keiser Nero.

5. Dominicus, i Bononien en Christi namns bekännare / samt en lärd Man och af heligt lefwerne: lefde all sin tid utom Åktenkap och i kyskhet / spåkiandes sin Tropp med wako / fasto / böner och studerande; satte sig up emot det Albigensiska Kätteriet: och emedan han såg mycken makt ligga på predikande emot så wäl Kättare som andra gudlösa och syndiga Människior / men de stora Canonicos eller Caniker och andra om Predika. Ambetet sig litet wårda; ty församlade han en hop andåktiga och ifriga män / instiftandes en ny Orden / uti hwilken Bröderne skulle fara i werlden omkring / och predika den

allmänna Iron eller Catholiska Låran. Denne så kallade Predikare- eller Dominicaner-Orden är utaf Påfwen Honorio III. stadfästad / och har sedermera måtta tilltagit. Dominicus slog sig alla nätter tre gånger med järn-käddor / först för sig sielf / sedan för werldenes synder / och tredte gången för Siälarna i stjärnselden: man har ock efter döden år 1223. funnit en järnkäbd om hans ländar. På sitt yttersta / sedan han många Klöster här och der uppsatt / gjorde han för sina Ordens-Bröder en Testamentlig förordning om werldenes försakande och ett ostyldigt lefwerne / förestrifwandes dem i synnerhet kärleken / ödmjukheten och en frivillig fattigdom. Påfwen Gregorius IX. har honom canonizerat.

6. Sixtus den andre, Romersk Biskop / född i Athen / wardt utaf en werklig wis Man en Christi Beskännare och Martyr; lade sig håstigt emot Sabellii, Cerinthe och fleras falska läror; hwarföre han under Valeriani försödhelse wardt angifwen / at han emot Kejsarens förordning Låran om Christo predikade; togs der på fången / och fördes i Martis Tempel / til at antingen der offra för Afguden Mars / eller ock sätta lifwet til. Han utwalde gjerna det senare, och blef halsduggen den 6. Aug. tillika med sex sina Presters eller Kyrko-Tjenare.

7. Donatus, Biskop uti Aretio i Tuscia / men i Rom barnfödd / samt i goda seder och konstler upfostrad. Han stal / förutan andra märkwärdiga bedrifter / hafwa genom sin bönn botat och helgjordt en Glas-Kalk (ty både Kalk och Paten brukades utaf glas i den tiden) som under den Hel. Nattwardens begående igenom Folkets trångsel nederföll och sönderslogs. Men under den affällingen Kejsar Juliano wardt han af Befalningsmannen Quadrations arepen och fångslig hållen / samt rå han för de Hedniska Afgudar ej offra wille / utan dem försmädde / halsduggen år 362.

8. Cyriacus, en Capellan eller Kyrko-Tjenare / som under Diocletiani och Maximiant sörfödhelse wart

tillika med Yargo / Smaragdo och tiugu andra Christna halshuggen / sedan han först öfwer hufwudet blifwit up-
på rätteplatsen med siudande het tiåro beguten.

9. Romanus, en hednist Soldat i Rom / wardt utaf den Hel. Martyrens Laurentii toliga lidande och be-
ståndighet uti Christna trons bekännelse i sitt hjerta så
rörd / at han gick på en offentlig samleplats / och bekän-
de sig wara en Christen / lát sig ock af samma Laurentio
döpas; men blef strax der på under Kejsar Valeriano
fast tagen / med klubbor jämmerliga slagen / och hals-
huggen.

10. Laurentius, en Arche-Diaconus eller förnäm-
ste Capellan hos Biskopen Sixtus (se den 6. Aug.) blef
ock fierde dagen efter honom / nemligen den 10. Aug. år
259. Bödlarna i händer gifwen, så för Christi namns
skul / som ock för det at han på befallning och tillfrågan
utaf tyrannen Valeriano, ej wille framgifwa Kyrkans
medel / eller bekänna hwarest de woro. Han lades på et
järnhaltst för en koleld / men wardt så litet der igenom
modfald at han tyrannen / som der när stod / uppenbar-
liga bespottade / säjandes: Tag nu af den ena sidan,
som redan nog stekter år, och ét / i medlertid den andra
beredes.

11. Susanna, Jofakims Husfru / en kyst Qwinna i
gamla Testamentet. Pås hennes Historia i den Helga
Bibel. Hwem har i Rom en förnäm och dygdig Chri-
sten Jungfru med det namnet warit / hwilken under Kejs-
ar Diocletiano igenom Bödelsyrkan sin Heders Krono
wunnit.

12. Clara, en mycket Gudfruktig Jungfru / uti
Assisio i Umbria / uti Kejsarens Friderici tid / har aldeles
försakat tråda i Altkenskap / och för sin helighet hos alla
warit i stort anseende; öfwergifwit sina Föräldrars Hus /
begifwit sig i Damiani Kyrko eller Klöster / och der i
bland andra fattiga Qwinnor under Minoriter-Orden /
och efter St. Francisci / alla Munkars Faders, reglor
lef.

leswat; har ock der brede wid en Runne-Församling uprättat, samt til den så kallade Clara-Orden lagt grundwalen. Omfider / sedan hon i 42. år genom hunger / wako och andra beswår sin kropp spåkt och utmårqat, har hon på sitt yttersta utaf Påfwen Innocentio IV. med det heliga Sacramentet besökt blifwit / och der på saligen dödt den 12. Aug. år 1253. Påfwen Alexander IV. påböd år 1255. at på denna dagen skulle i Christenheten hennes åminnelse begås.

13. Hippolitus, i Rom en Martyr / som ock igenom St. Laurentium / hwilken han i des fängelse under sin wakt hade / blef til Christna tron omwänd / åfwen under Kejsar Valeriano på många sått pinter / och åndteligen med fotterna fastbunden emellan halsarna af två wilda otamda hästar / således öfwer tistel och törne til döds släpad och söndersliten der 13. Aug. år 259. På samma dag blef också Concordia hans amma / med blypistor för honom ihjalslagen / samt nitton andre Personer utaf hans husfolk / halsbuggne.

14. Eusebius, i Rom en berömlig Prestman / som för det han den rena Catholiska Låran så tappert förfåttade / wardt utaf den Arianiska Kejsaren Constantio i håktelse kastad och innesluten / derest han siu månader Gudeligen i böner tilbragte / och der med i Christo afsonnade.

En annan Eusebius war Biskop i Cesarea / och binstade det Nicæniska Mötet år 325.

15. Senare Wårfrudag. På denna dag år GUDS Sons Moder / Jungfru Maria / år 48. igenom en salig död / ifrån denna werlden gånge / och hennes siäl i Jesu skidt uptagen / sedan hon här Gudeligen lefwat i 63. år. Johannes Evangelisten / hwilken henne / såsom en god och from Son sin Moder, i lifstiden stitelligen tiänt och åttat / låt henne ock hederligen begrafwa. De Påfwise kalla denna dagen Marie Himmelfärds eller up-tagelses dag; och föregifwa / at hon, såsom Enoch och

Elias / lefwande med kropp och själ til H:mla upfarit ;
Men der om triffa de lärde.

16. Brynolphus, Lagmannens i Westergöthland
Algoth Stures Son / och utaf den namnkunniga Folkun-
ga-slåkten. Wid sitt tiugonde och andra ålders år stude-
rade han i Paris med godt loford / kom där ifrån hem /
wardt Prest / och först Canik i Skara, sedan Decanus i
Lindkiöping / och ändteligen efter allas bejåran den för-
ste Biskop i Skara. Han war en lård, Gudfruktig och
arbetafsam Man; rålade en gång i misåmjo och twedragt
med K. Magnus Ladulås / ja / så at han blef förklarad
för Konungens owån / och fick ofta dödsens sändninge-
bod. Men när Konungen fick förstå hans otydighet
och Gudeliga lefwerne / gick han på senare Wårfrudag /
den 15. Augusti i Gudstiensten / som Brynolphus för-
rättade / och efteråt / när alt war slutit / lode bora sina wapn
(det ock Drabanterna gjorde) föll ned wid Altaret för
Biskopens fötter / bejårade wånstap och sitt onda upsåts
förlåtelse / böd honom också på sitt Kongl. Slo:t til mid-
dagsmåltid / samt wiste honom all wå'fågnad och bewå-
genhet. Sedan han sitt ämbete gansta berömeligen fö-
restått i 38. års tid / blef han saligen död den 6. Febru-
arii 1317. och begrafwen i Skara Kyrko; samt hans
ben / med Påstvens Alexandri den VI. tilstånd, högti-
deligen uptagne / och på ett hederligare rum i Kyrkan
lagde den 16. Augusti år 1498.

17. Veronica, en Christen Jungfru i Jerusalem /
eller som någre föregifwa, den Qwinnan / som tog på
Christi Klådefäll / och wardt genom sin tro utaf sin qwin-
liga swaghet hulpen och förlofad. Hon skal hafwa fådt
Christi swetteduk och där på Christi ansikte trykt eller må-
ladt / när han til sitt lidande utfördes: såsom des beläte
i Kyrkorna altid står med ett dylikt klåde i handen. Man
lemnar sådant der hån: men det är troligt / at hon wa-
rit en Qwinnna, som haft sin Frålsare Christum / om icke
på

på en duk aftagen / dock alldeles i sitt hjerta intrykt / samt honom troligen bekändt in i sitt yttersta.

18. Agapetus, en Gudfruktig Biskop i Rom under Kejser Justiniani tid / eller wid år 535 / som först i Rom inrättat Theologiska Scholar. Men Agapitus, hwilken andre på denna dagen införa / har varit i Braeneste uti Italien en yngling om 15. år: När han såg / huru de Christne / ändock de jämmerligen pintes och förgjordes, höllo de sig likwål så stadiligen wid sin tro; fick han ock lust at dö som en Christen: han wardt Christen / och derföre för hufwudet slagen / pistad och til Stads-Fogden antwardad, at han der måtte twingas til at offra för Afgudarna. Hwilket som han ej gjöra wille / så blef han uti ett slemt och orent fångahus innesluten / och honom ingen spis gifwen på fyra dagar. Ther efter hafwer man lagt glödande kohl på hans hufwud: och då han för sådant tackade GUDi / blef han wid fötterna uphängd och gislad / samt hans kropp beguten med siudande hett watn; hwilket han alt todeligen led för Christi skul. Yttermera kastades han för Lejon; och de gjorde honom ingen skada / utan lågo som tamde diur när honom / men omsider wardt han med swärd afrättad.

19. Magnus, en Gudelig Biskop uti Anagnia i Italien / som under Kejser Decii förfeljelse blef / för den Christna Trons skul / dräpen.

20. Samuel, Israels Domare och Herrens Prophete / then af sin GUD älskad war / han uprättade ett Konungarike / och smorde Förstar öfwer hans folk, Syrach. 46: 16. Mera om honom finnes uti 1. Samuels Bok. Hans ben skal Kejser Arcadius hafwa låtit föra til Constantinopel; derest ock sedermera en Kyrka til des heder och åminnelse blifwit upfatt.

21. Anastasius, uti Salona i Dalmatia / en Krigsman / som igenom Agapiti ståndaktighet til Christna Tron bewektes och omwändes / led ock derföre under Kejser Aureliano döden; hwarigenom han sigg upp til Martyr.

22. *Timotheus*, en Lärjunge / i then *H. Skrift* wäl underwist och lård / then *H. Apostelens Pauli* trogne följelagare och medhjelpare uti *Christi Evangelio*: hwilken honom ock på sidstone til en *Predikant* och *Biskop* i *Epheso* förordnad / samt twenne *Epistlar* honom tilskrifwit. Läs i *Biblen*. När han the *Epheser* på *Gudinnans Diana* högtid hårdeligen för sådant afguderi straffamände / skal han dersföre blifwit antastad / til *Rom* förd, på allehanda sätt pinter och ändteligen *halsbuggen* år 96.

23. *Zacheus*, en *Öfwerste* för the *Publicaner*; om hwilken *Evangelisten Lucas* i sitt 19. *Capitel* skrifwer. En annan *Zacheus* hafwer i *Jerusalem* warit den *fjerde Biskop* ifrån *Jacob Apostelen*.

24. *Bartholomeus*, en af *Herrans Jesu* *Apostlar*. När *Apostlarna* / efter *Christi Himmelsfärd* / sig fördelte til at i hela *werlden* predika *Evangelium* / skal *Bartholomeus* hafwa begifwit sig til *Indien* / där gjordt *Afgudarna* stumma / utdrifwit *dieflar*, och allahanda slags *franka botat* / många själar på *salighetens wäg* fört och döpt; men wardt äntelligen i *Armenien* / igenom de *Hedniska Presters stämpling* / af *Konungen Astyage* förfölgd / med *stafrar* slagen / *lefwandes flädder* / och så *halsbuggen*.

25. *St. Ludovicus* 9. uti *Paris* i *Frankrike* en mäkta from och *Gudfruktig Konung* / kom efter sin *Fader* på *Thronen* i sitt *trettonde ålders* år / och regerade i 41. års tid. Han gick med en stor *Krigshår* öfwer hafwet ut emot *Saracenerna* / stridde ofta med dem lyckeligen / men blef död i *Tunis* den 25. *Augusti* 1270. Påfwen *Bonifacius VIII.* canoniserade honom. I Påfwedömet brukas denna dag för *Epistel* 1. *Maccab.* 3. v. 3, 9. och *Evangelium* utaf *Luc.* 10. v. 12 / 26.

26. *Zephyrinus*, i *Rom* til Påfwe utwald år 204. Han ordinerade, at utaf ingen *Biskop* skulle någon *Prest wigas* / utan then ther lård och *stickelig wore* / samt uti en *uppenbar Församling*. Han säjes ock hafwa stiftat *kalar*.

kar af glas, i stället för trä / til then H. Rattwarden / på thet hwar man skulle des bättre se och weta hwar thet uti war instånckt / hwilken stadga dock sedan i tvenne Concilii's förwandlad blef / för glasets bräcklighets skul / och det i så måtto / at man skulle bruka kalkar icke af trä eller glas, utan af Guld / Silfwer eller Tenn. Han påböd ock / at alle som woro 12. år och thet öfwer / skulle ju til thet minsta gå en gång om året til GUDS Bord uppå förefattan tid / som war Påskedagen. Men Innocentius lade thet til thet hemliga Skriftermålet, så at ingen skulle communicera / utan han hade först skrifcat sig för Presten / och alla sina synder upräknat: som dock om möjligt är. Zepherinus wardt som en Martyr dräpen under Kejsar Heliogabalo / wid år 220.

27. Rufus, uti Rom en Gudfruktig Riddare / som hölt sig med alt sitt folk och sina tjenare til then sanna Tron: men wardt under Kejsar Diocletiani förföljelse / efter som thet på then tiden tillgick / grepen samt honom och hans husfolk mycken plåga pålagd. Hwar igenom som the dock intet låto sig drifwas ifrån Christo, utan höllo sig stadeligen til honom: så wardt han til en Christen Riddare slagen / och the alle med honom dräpne / samt således med heliga Martyrers Kronor krönte. En annan Martyr / med thet namnet Rufus / hafwer warit Biskop uti Capua i Campanien, en Man utaf stort anseende och värde / hwilken utaf Apostelens Petri Lärjunge Apollinari lät sig döpa och hela sin Familie.

28. Augustinus, uti Hippone i Africa barnsödd år 355. sedermera Biskop thet sammastådes / en förträffelig lärd Man och namnkunnig Kyrkones Lärare. I sin ungdom wardt han flitelig hållen til studier / och sårdes af Modren Monica i then Christna Låran underwift / dock ännu intet döpter. Han for til Carthago på sitt 16. år / at lära Grammatican / fick där läsa Ciceronis Hortensium / och fattade thet utaf lust til Philosophien; for ock sedan til Rom och Neiland / at thet läsa Rhetoricam.

cam. Ther blef han ock utaf then H. Biskopen Ambrosio (se d. 4. April) ifrån thet Manichæiska Kätteriet till den rätta allmänna Låran omvänd, och döptes Påskadag. Så kom han till Africa igen / och blef uppå folketshålliga kallelse / utaf Biskopen Valerio i Hippone till Prest ordinerad: hwilket dock mot hans wilja stedde / betingandes han med bittra tårar, sig ej kunna ett så swårt ansvar och tungt Arbete på sig taga / eller wederbörligen förestå; ehuru de wille trösta honom ther med / at han kunde likwål igenom Presteorde. blifwa med tiden Biskop. Men på thet han måtte i görligaste måtton kunna GUDS Församling betjena / förutan thet at han redo war en skarpsinnig och wältalande man / samt kunde flere tungomål, Hebreiska / Grekiska och Latin / lade han sig med stor flit på then H. Skrifts läsande, samt studerade där bredwid uti the gamla Fäders Skrifter. Andteligen wardt han på samma ställe Biskop; och sticade sig ther wid som en trogen Lärare och Församlingens förståndare / predikade stitelligen / och utspredde den sanna GUDS Lära icke allenast ibland sitt folk / utan ock ennorstädes / tit man honom begjærte. Och tlente han den Christeliga Kyrko icke allenast med lärande / jämwål emot alla slags Kättare / som then tiden woro / utan ock med skrifwande / mycket til godo: såsom hans Skrifter det nogsamnt utwisa / the ther ännu förhanden äro / och war da af alt lärdt folk mycket älskade och äctade. Hans lefwern: war jämwål Gudfruktigt och heligt: gjerna tiente han och halv de fattiga; hade ock / tå andre fattigmedel tröto, intet betänkande wid / at taga Kyrkans Silfwer eller Guldkärl / och them til the törftigas underhåld använda. Qwinfolk led han icke ens i sitt hus, ja / icke sin släkt eller egen Syster / för förargelse eller mistanckas skul / ibland sina Clerker / dem han alla hos sig hade till husrum och dist. Han drog ringa kläder / samt hade ordentelig och enfaldig spis; brukandes öfwer sitt bord mera läsande / Gudeligit tal och uppbyggeliga discurser / än plåg

plågning; och then som gjorde den minsta ed / han miste stroy sitt glas win. Ej war han ghrig efter penningar; icke eller wille han höra någons förtal; therföre han ock låtit skrifwa öfwer bordet:

Quisquis amat dictis absentum rodere vitam,
Hanc mensam vetitam noverit esse sibi.

Who som bruka wil förtal,
Och ha en ann på tungan fahl,
Han packe sig från detta bord:
Här höfswes icke sådan ord.

Uf Kejsler Theodosio wardt han kallad til det allmänna Ephesiniska mötet; och sedermera efter en Gudelig beredelse / förmedelst K. Davids Bot-Psalms innerliga betraktande / samt ouphörliga trogna böner til GUD och sin Återlösare i tijo samfalta dygn / upgaf han andan på sitt 67. ålders år / den 28. Augusti år 430. Hans ben blefwo / för Barbarernas skul / flyttade ifrån Hippone til Sardinien / åter sedan af Longobardernas Konung Eutricprando til Ticinum / och der med heder nedsatte.

29. Johannes Döparen, hvars hela Historia, affelse och födelse / lefwerne / bedrifter / förföljelse och ändalykt är utaf de Hel. Evangelister beskrefwen. Hans hufwud blef igenfunnit första gången wid Herodis forderna Hof i Jerusaleem / och andra gången uti Kejsler Valentii tid / på denna 29. dagen Augusti / samt sedermera utaf Kejsler Theodosio fördt til Constantinopel / och uti en Kyrko förwaradt / som för des skul upbygdes 700. steg ifrån Staden / men ändteligen är thet ock flyttadt der ifrån til Silvestri Kyrko i Rom.

30. Audaetus. När en Christen Prestman / wid namn Felix / under the Hedniska Kejsares Diocletiani och Maximiniani förföljelse / wardt til rätteplatsen utförd / kom honom en man til mötes på wägen / som ropade öfwerhjudt: jag är af samma tro / och bekänner

Herran Jesum Christum / hwilken thenne helige Prest hafwer predikat. Han wardt ock strax för hufwudet tagen / och tillika med Felix halshuggen. Men efter thet ingen wiste hans rätta namn / är han allenast kallad worden af någrom / för sin frimodighets skul, Audactus / men eljes / för det han gjorde den andra sällskap / Ad-auctus / jämwäl Adjunctus.

31. Aristides, i Athen en trogen och wis Man / then ther en bok skrifwit til Christna Lärans bestyrkande och försvar, samt henne gifwit åt Hadrianum; har ock likaledes förmedelst ett hårligit tal inför Kejsaren / kraft och tydeligen bewist Jesum Christum sannan GUD wara.

Uti SEPTEMBRI.

1. **A**egidius, uti Norbonne i Frankrike en Abbot. Han war födder uti Athen i Grekeland af förnäm släkt: men då hans Föräldrar döde woro / skiftade han all sin egendom ut ibland de fattiga / begaf sig til Biskopen Cesarium uti Arles i Frankrike / och blef ther hos honom i tu år. Derefter begaf han sig i öknen / och wardt Eremit: Men på en tid / då Carolus Martellus uppå jagt war / råkade han förmedelst sina Spårhundar på Aegidii Kulo, kom så til honom; förundrade sig öfwer hans ensliga och heliga lefwerne; låt der på / efter denaes begiäran / upbygga ett Closter wid then staden Nismes / och satte honom ther inne til Abbot. Sidst skal han wara blefwen Archi-Biskop i Rouen / wid år 715.

2. Justus, uti Lion i Frankrike Biskop / den 13. i ordningen, af besynnerlig helighet och Prophetisk anda; öfwer gaf sitt Biskopsäte / och gick bort til öknen i Egypten / tillika med sin Tjenare och Föreläsare Viator / förde ther ett måkta Gudeligit lefwerne / och affomnade i Herranom. Hans så wäl som Viatoris ben wordo se-

dermera flyttade til Zion på den andra dagen Augusti. Denne Justus war/ å alla Biskoparnas wagnar i Frankrike tilstådes uppå mötet i Aquileja/ uti Kejser Gratiani tid/ wid år 375.

3. Serapia, i Rom en Gudfruktig och kysk Jungfru, wardt under Kejser Adriani förföljelse/ twenne otuktiga ungarlar i händer gifwen, the henne förnedra skulle: men hwarcken fingo de sin wilja/ ej eller kunde hon sedan med brinnande factlor brännas eller stadas: dock blef hon omsider uppå den grymma Hedniska Domarens Verilli befallning med störrar slagen och halshuggen.

4. Moses är utaf den Hel. Skrift och sina 5. böcker nogsam bekant.

5. Eudorus, en Soldat/ hwilken tillika med Zeno, Macarius, och 1104. andra sina Kamerater/ uti Kejser Diocletiani förföljelse, blef för Christi Namns bekännelse afslwad/ och således Martyr-Kronan i såld bekom.

6. Zacharias, gamla Testamentsens Prophete: Se hans Prophetier med des förspråk i den den Hel. Bibel.

7. Regina, uti Augustoduno i Frankrike en stidn Adelig Jungfru/ af Hedniska Föräldrar, besökte altid sitellgen de Christnas Församling/ fattade der then rättä Låran om wår Herre och Frälsare/ och lät sig döpa. På sitt femtonde ålders år wardt hon af Domaren Olybrio/ för samma sin tro och bekännelse skul/ håftigt anfäktad/ wid armarna uphängd/ samt med lius och blöf bränder/ ther efter bunden til händer och fötter/ och uti ett stort kar fullt med watern lastad/ ja på allahanda sätt så jämmerligen plågad, at folket/ som Hedningar woro/ ej kunde längre se der uppå/ utan måste wända sig bort eller hålla för ögonen. Som hon äntå icke wille sin Christendom försaka, dömdes hon til döden/ och wardt afrättad.

8. Mormesa, thet är Jungfru Mariae/ Guds Moders/ Mesa eller högtid/ hennes Födelse-dag (som skal wara denne 8. Sept. efter thet at hennes Föräldrar

Joachim och Anna förmenes hafwa hållit bröllop den 9. Decemb. eller 9. Månader förut) til ihogkommelse och heder inrättad / som föregifwes / utaf Påfwen Sergio / och af det tilfalle, at en man skal i några år hört Unglarna hålla i Himmelen en Jubelfäst, samt / när han welat weta hwar öfwer / han fått uppenbarelse och swar / at Jungfru Maria i then natten födder wore.

9. Gorgonius och Dorotheus, twenne hederlige Hofbetjenter hos Keiser Diocletianum. Emedan de stygges wid hans omentifveliga förfarande med de Christna / bekände de sig ock frivilligt til samma tro och läro: thå låt han them för sina ögon uphånga / piffa / slå / sarga och rifwa öfwer hela theras kropp alt in på benen / samt ther uti salt och åttito ingiuta; der efter them på halster steka; och medaa de ännu lefde, sidst med ränsfuaro stryppa / på thenne 9:de dagen September.

10. Theodardus, Biskop uti Mastricht i Brabant / och Lambertus (se den 17. Septemb.) Praeceptor / i Frankiska Konungens Childerici 2. tid. Uti sin ungdom lefde han i Klöfret Stablen; ther han ock sedan blef Abbot; och när Remacius efter mångfaldigt anhållande fick lof at upgifwa sitt Biskops Ambete / samt begaf sig i samma Klöster; wardt Theodardus utaf alla så werldsliga som Aadeliga enhålleligen til Biskop beqärad och walder / samt utaf Eölniska Archi-Biskopen Cuniberto wigder. Då ställer han sig för ögonen then Hel. Pauli läro och förmaningar til Timotheum uti Epistlarna / förmanar med hälsosam läro / straffar de motspånstiga alfwarligen / samt winlägger sig der om / at han ej mindre med lefwernet och sitt eget exempel / än med lärandet / upbyggelse giora måtte. Efter thet han wille wara en trogen Herde för sin Fårabörd / så tänckte han sig til Konungen / at återsökla de för 30. år sedan ifrån Kyrkorna bortkomna gods: men Belials barn gjorde honom resan kort, öfverföll honom på wägen i Biskopsdömet Worms / högg honom hufwudstäl i tu, och styckjade hans hela kropp:

som stedde år 264. Han wardt begrafwen ther hardt in til; men Lambertus förde honom ther ifrån til Leggia eller Luttig.

11. Protus och Hyacinthus, i Rom twenne fromme Christne, stola hafwa varit then Heliga Jungfruns Eugeniae Euuchi eller Commartienare. Under Keiser Gallieno blefwo the grepne och nödgade til at offra för Afgudarna: men som de det icke gjöra wille / wordo the först grufweligen slagne / och sedan halshugne, wid år 264.

12. Cyrus och Ewentius, eller Juventius och Syrus. These hafwa uti Ticno i Italien / och i Städerna der omkring, Christi Evangelium stitelligen predikat / och ibland Hedningarna stor uppbyggelse gjordt.

13. Amatus, en nitälskande och berömlig Biskop hos thet folket Senones, gjorde GUDS Församling mycken dienst och afjonnade i HERANOM år 690.

14. Korsmeßa om Hösten. På denna dagen år 628. hafwer then Christelige Kejsaren Heraclius med sina trenne Krigshärar häriligen segrat öfwer Persiska Konungen Cosroes, hwilken Österlanden intagit hade, the Christnas Kyrkor stöflat / och ifrån Jerusalem bortförde then delen af Christi Korß / som Kejsarinnan Helena the qwarlåtitt hade. (Se den 3. Maji.) Det samma hämtade nu Keiser Heraclius utur Persien / såsom han ock besynnerligen derföre tit utdragen war / och förde til Jerusalem. Nägre wilja / at han lagt af sin Kejsertliga prydnung / och barfotad burit Korßet på sin rygg in genom den samma porten / som HERREN Christus det sielf utbar / samt at han det på Golgatha berg åter uprättat / och skal derföre denne dagen wara kallad Christi korß uphöjelses högtid, (exaltatio crucis) såsom den 3. Maji heter (crucis inventio) korßets upfinnelses dag. Men thenne säst hafwer sitt ursprung redo ifrån Keiser Constantino M. hwilken thet heliga Korß först uphöja och i åhro hållamände, (Se den 21. Maji:) warandes dock högtiden /

efter ofwannämde K. Heraclii dräpeliga seger / större blefwen.

15. Nicethas, en Gdthe / hwilken Konung Athanaricus / för then allmänneliga Christi tro och lærös skul, lät i eld lefwande upbrännas.

Eljes skrifwes om en annan Martyr / med det namnet Nicethas / hwilken man hafwer naken med oxesenor pissat / samt i en fiärra uppå hwassa järnspekar fidrt och skafat / sedan hängt honom up med en krok i munnen / wråkt glöddande järn igenom drönen / och stuckit tre äggat spiut uti sidorna ; widare uphängt honom med fötterna i rökl / bundit honom på en brinnande wedhop, huggit honom händer och fötter af / lagt honom på glödhett halster at stekas / stört honom ned af största högd uti en diuper grop / gifwit honom förgift at dricka ; och medan han äntå skal hafwa behållit lifwet och varit oskadd, hafwa the ändteligen måst öfwergifwa honom : blifwande således många omwände, hwilke ock låto sig utaf honom döpa.

16. Euphemia, uti Chalcedon eller Constantinopel en Rådsherres Dotter och Christen Jungfru / hwilken under Kejsar Diocletiano och vice Borgmästaren Prisco på åtstilligt sätt är marterad worden, med fångelse / hugg och slag / eld, påhängda grufweliga tyngder af sten / och eljes ; sidst wardt hon på en stådeplats ställd för wildiur, och ther af en biörn ihjäl biten.

17. Lambertus, til Biskop i Mastricht uti Konung Childeriel tid utwald och korad, men ther ifrån / utan någon sin skuld / affatt och förwist / blef sedan i Klöster siu år. Ther efter wardt han utaf Kejsar Pipino / för then Evangeliska sanningens skul til sin kyrko igen kallad. Men så han straffade / icke allenast annan ogudaktighet wid Hofwet / utan jemwäl Kejsar Pipinum self för des oflysthet ; och wille at han skulle låta ifrån sig Frellan Alpiadem / och hålla sig allena til sin Alta Måla wardt ;

wardt han utaf bemålte Frillos Broder hemligen och ynkeligen mördad / den 17. Septemb. år 698.

18. Methodius, Biskop först uti Staden Olympo i Lycia / och sedan uti Tyro i Phenicia / en man af stora gåfwor / lärdom och wältalighet / wardt Martyr. uti Cholis i Euboca / under Kejsar Valeriani förföljelse år 260.

19. Januarius, Biskop i Benevento uti Italien / wardt under Kejsar Diocletiani förföljelse / utaf Höfdinggen Timotheo gripen / och efter det han hwarken med godo eller ondo wille låta öfwertala sig til någon Afgudatienst / uti en i tre hela dygn upeldad ugn på glöden laad ; sedan , tillika med sin Capellan Festus / Låsemästaren Desiderius och flera froma Christna / på en Stådeplats för wilda blödnar kastad ; och / som de ännu skola blifwit oskadde eller wid lif / sidst alle halshuggne / på denna dagen , år 300.

20. Fausta, uti Cyzico wid Constantinopel / en Christen Jungfru / af rika Föräldrar / wäl upfostrad och i GUDS fruktan underwist. Efter theas död wardt hon utaf Afguda-Presten Evilasio förföljd / först til spott och blygd (1. Cor. 11. 6.) i hufwudet rakad och skallot gjord / sedan uphängd och jämmerligen plågad. Men när han wille låta hugga henne i tu, och bödels-yran ej rådde på henne / häpnade Evilasius der öfwer och trodde på Christum. Hon wardt ännu i hufwudet genomborad / kroppen ihopbögd och med dråstringar spikad, samt på glödbande halster lagd ; Evilasius med på åtskillig sätt grufweligen marterad ; och ändteligen bägge dödade : som skedde under den Kejsaren Maximiano.

21. Mattheus, Apostelen och Evangelisten : Han war först en Tullnär, som med mera finnes i then Hel. Skrift ; men sedermera skal han hafwa predikat i Aethiopia, och ther blifwit för Christi skul halshuggen / eller som någre willja / lefwandes uti jorden fastnaglad.

22. Mauritius, en Krigs-Öfwerste eller General för then Thebaniska Legionen utaf Syrien / under Kejsar

Maximiano. Då han och hans folk / som alle woro
Christne, ej wille låta bruka sig til at förgöra the Christi-
na i Frankrike, tit de commenderade woro / hafwandes
de unwer sitt tåg genom Italien / uti Rom blifwit af
Påwen Marcello i trone styrkte / samt honom sin ed gif-
wit, at de för wille låta sitt lif / än Christendomen för-
saka: så bleiwo the befalte at effra Afgudarna; men ef-
ter the thet ej gjöra wille / hwar tjonde man af them
falte til döden; och råckte de frivilligt fram sina halsar.
Annan gång bleiwo the likaledes fordrabe och tillsagde,
samt hwar tjonde man aflifwad. Men då the ännu tre-
die resan lika styft på sin mening stodo: utsände Kejsa-
ren hela sin hähr / och slog ned them alla samt med Mau-
ritio / som steddde år 300.

23. Thecla, en Jungfru uti Lycaonia i Asien, skal
hafwa blifwit af Apostelen Paulo ifrån Hedendomen om-
wänd / och gifwit then ena friaren efter then andra af-
slag / wiljandes lefwa uti ewig kyskhet och Jungfru-
dom. Sedan år hon i K. Neronis förföljette / för Jesu
sin Sjåla Brudammes skul / mångfaldigt med ormar,
eld och wildiur plågad; Men skal hafwa kommit der ifrå
ostadd / många der igenom til Christendomen bewelt / och
ändtelligt uti Seleucia effomnat i frid.

24. Gerhardus, en Biskop och Martyr / de Ungrens
Apostel kallad, hafwer lidit i Pannonien uti Keiser Hen-
riks den andras tid.

25. Cleophas, en af de Siuttijo och två Herrans
Christi Lärjungar. Se the Hel. Evangelister Lucam och
Johannem. Uti Emaus / och det samma huset / hwarest
han tilförene sutit til bords med Jesu, skal han utaf
Judarna blifwit dräpen.

26. Cyprianus, en högt uplyst / wåltalig och liuf-
lig Kyrkones Lärare / hwilket så wål utaf des hårliga
Skrifter öfwer Evangelia och flera Bibliska Böcker / som
andra lärda och nyttiga arbeten bekant är. Han war
född en Hedninge uti den Staden Carthago i Africa;

dereft han ock förft profiterat eller uppenbartigen läst Rhetoricam; men sedan är han genom Prophetens Jonæ flitiga läfande och öfwerwägande til den Christeliga tron omwänd worden; delte ut all sin egendom till de fattiga / wardt Prest, och på det sidsta utwald til Biskop dersam- mastådes; i hwilket ämbete han bewiste sig som en flitig och trogen GUDS Församlings Herde; War ock the He- liga Martyrer och alla förjagade Christna mycket benågen och hielsam med herberaering och stäncker; och så han sedermera sielf war landsflychtig / förmanade han sina med- hjelpare eller Prester / igenom skrifwelser / at de emot så- dana personer skulle sig godwilleligen finna låta. Under Kejsar Galieno och Valeriano är han utaf Ståthållaren Paterno för sin tro och läros skul förjagad; ock hafwer han icke mindre under denna sin landsflyktighet burit å- hoga och omsorg för sin hjord / än så han war närwa- rande tilstådes. Therefore ock the Christne i Carthago ho- nom med råtta en Fader kallat hafwa. När Paternus war död / kom han hem igen; men Galerius Maximus, som efterkom / war icke bättre; låt hämta honom til sig på en fiarra; och när han nu war kommen in för ho- nom / frågade han: Ästu Eyprianus / den de Christne sin Fader kalla? Han swarade: jag året. Så sade han: Wäre Stormåktige Herrar Kejsare låta biuda tig, och med allwar besalla / at tu skalt ock theras gudar åhra och tilbedia. Then helige GUDS Mannen swarade: Thet gjör jag aldrig. Ståthållaren wände intet der med igen / utan förehölt honom ännu sådana ord: Thet wore tlg bättre / at tu frälste titt lif / och låte wåra gudar wara ofdrackta. Eyprianus gaf til swar: HERREN JESUS Christus, then jag wil af hjertat ewinnerligen tiena / är min kraft och ende Frälsare / med mera. Så förgrym- mades Ståthållaren, och brast ut: Tu hafwer nu länge nog i ett sådant försmädeligt förehafwande lefwat / och til mig dragit det uproriska skändeliga partiet / samt tig så- som en uppenbar swåra gudars affagde fiende förhållit /

och aldrig wåra Kejsares många wånliga bod welat hõrsam wara, utan allestädes och altid det Christeliga namnet, som all förföljelse wårdt år / planterat och utspridt. Thersföre måste tu / allom them, hwilka tu til thenna skändeliga Låran kommit hafwer / til exempel och en spegel warda / på det the utaf tin ofård och död försträckte måga sig bättre förelse. Eyprianus tackade derföre / och lofwade sin GUD. När han på rättplatsen hade låtit gifwa åt Bödelen 20. Gyllen och sin bön gjordt / samt Domen war upläsen / så lydande: Denne Status Eyprianus / efter det han ej wil offra för wåra gudar / skal han med swård afrättad warda: Sade han der til: Amen / och sträckte halsen ut / befallandes sin anda i GUDS hand / som skedde år 259.

27. Damianus och Cosmas, twenne Oraber / Bröder och berömda Läkare / ledo uti K. Diocletiani förföljelse mångfaldiga marter och bojor, fångelse / wåtn / eld, stenar / pilar; och sist blefwo the halshuggne.

28. Wenseslaus, Hertig af Böhmen / Konung B. ratislai Son / en gansta måttelig / nycker / lyst / from / barmhertig och Gudfruktig Herre; han gick om nattetid ut / då vinteren war som hårdast / i wåtn / snö och is / och hade der utaf intet beswär. Efter thet hans namn war kommit i stor wördning ibland den meniga man / och de hade honom alle mycket kär / wårdt han til Konung i Böhmen utwald och insatt. Men thetta förtröt hemligen hans Broder Boleslaus / bød honom derföre i sitt hus til måltids / och drap honom, år 970. Andre berätta, at han warit ond på honom för hans nit om then Christina Lårans fortplantande / samt at han honom i Kyrkan under sin bön mörda låtit. Någre wilja / at Modren Drabonucia, en högfårdig och ond Fru / hafwer / emedan hon fick twillingar / behållit then ena, nämligen Boleslaum, wid sitt eget bröst / men gifwit then andra / som war Wenceslaus til en / wid namn Ludimilla / at upammas / och denne hafwer warit en Gudfruktig och dygdig Qwinn.

na. Der med blefwo de hwarthera sin Fostermoder like i seder och sinne: den ene en gudlös / åhregirig / ofyst / wåldsam och mordisk sälle; men den andre så dygdig och wållartad både til kroppens och själens gånswor / som redo förmålt är.

29. Michael, Szweringelen. Se uppå hans namn uti Registret / som står framföre i den Hel. Bibel. Swad utaf de Påswiska, om hans uppenbarelse / med mera / förmålt warder / är icke wårdt at anföra. Dock hafwer denne helige Ingvars Högtidsdag der i från begynnelse.

30. Sjeronymus, then namnkunnige och wida berömde Kyrkones Lärare / bårdig utaf then Staden Stridon / som ligger på gräntsen emellan Pannoniam och Dalmatiam; wardt af sina Förältrar, efter thet the woro Christne / strax ifrån barndomen / hållen til Catechismi läro och andra bokliga öfningar; sändes ock för sina studiers skul til Rom / der han under Donato och andra lärda Mån uti Latin / Grekiska och mera märkeligen tiltog / så han ännu en liten pilt war; wardt ock der döpt. Sedan hafwer han många andra swåra resor gjordt, i Constantinopel hördt Nazianzenum uti Theologia och then Hel. Skrift / kommit til Frankrike; der han många böcker med egen hand affskref. Och så han beslutit hade at blifwa en Muncck / droa han til Syrien / förde ett ansenligit Bibliothec med, och gaf sig til en omwänd Jude i Antiochia / som ock Muncck war / at lära hwad Klösterwäsendet tilhörde: men som orten war full utaf Arianer / och flere af hin onde på honom uphittade lättare / ackta de han bättre wara at wistas ibland wildtur / än hos sådant ondt parti, begaf sig uti en ökn emellan Syrien och Arabien: blef der i fyra år / tvingande sin kropp med wako, fasto och böner / studerade dag och natt, lärde den H. Bibel utan til på fingren / som man såja plågar / och tog på at skrifwa Böcker. Ther efter wardt han kallad til Rom utaf Biskopen i Egypten Epiphanio / samt Bi-

Stopen i Antiochia Paulino; och så hafwer han anammat wigel och Prestes-Orden. Han omwände der många til Gudackthets öfning, samt läste och förklarade den Hel. Skrift för dem / hwar ibland och en Jungfru war, som het Paula. Men för den förföljelse skul / som han lida måste utaf de andra Prester / them han både i lärdom och lefwerne öfwer gick / hwarföre de honom hemligen hatade / så drog han med Paula sin kos der ifrån / samt med Brodren Pauliano / och lände omsider til Bethlehem / der han wille blifwa allan sin ålder igenom / och lät sig der utaf Christna Judar i det Hebreiska tungomålet och Skriftenes rätta förstånd underwisa / samt begynte der på sielf then Hel. Bibel tolka och utlägga. Paula lät wid Bethlehem upbygga tre Runne-och ett Munke Kloster: För detta ena wardt Hieronymus föreståndare; men predikade dock samt läste och förklarade then Hel. Skrift siteligen i dem alla fyra; jämwäl / thet honom sedan förkastadt år / drog många Adelsmäns Söner til sig, och läste för them Rhetoricam samt Poësin. För det myckna öfwerlopp, han hade utaf Munkar ifrån alla orter, de honom b. söka wille, plågade han såja: Oppidum mihi carcer, solitudo Paradisus; ty ändock han hade der i öknene ett w'elt lefwerne haft / med en liten hydda, en säck til klädnat / legat på bara jorden, druckit kallt wata / ätit öfokad mat / ja / lidit hunger och törst / samt sin tid måst med suck och gråt förnött; så hafwer han likwäl uti sin andackt dersamma stådes altid haft sina ögon til Himmelen uplyftade / och understundom tyckt / lika som han warit i Himmelen hos de heliga Änglar; hafwer dersöre warit glad och sunnit. Hans förstånd och wisdom skönjes nog samt utaf de många och upbyggeliga skrifter / han efter sig lemnat / hwilka öfwer hela den lärda werlden högt actade och berömda warda. Ja, medan han ännu lefde / hafwer man honom den heliga allmenneliga Kyrkans Lärare kallat. Han hant til en hög ålder / och affomnade i HErranom 91. år gammal den 30. September år 420.

Uti OCTOBRI.

1. **R**m igius, Biskop uti Rheims i Frankrike / döpte Konungen Clodoveum år 500. samt af hans krigsfolck på en tid 3000 man; warandes han den som först omwände Frantsoserna til Christendomen, kallas ock derföre deras Apostel. Han war födder i Landun, lade sig flitigt på Studier / och kom på sitt 22:dra ålders år til ämbetet ifter Biskopen Kennadium / mera efter andras nödgande / än sin egen begärelse, hwilket han med stora gåfwor och besynnerlig åyoga förrättade / in til des han 96. år gammal afled / som stedde den 13. Januarii år 545. Men den 1. Octobris wardt sedermera hans lik til en annan grift bortflyttadt.

2. Leodegarius, uti Augustoduno eller Autun i Frankrike Biskop / af Adelig härkomst / först Didonis, Biskopens i Victuio Lärjunge / och utaf honom til Sverste Diaconus förordnad; der på wardt han, för sin höga wisdom och Gudfruktighet / af Konung Clothario til Hofwet kallad / at wara des Rådgifware / och sedan til Biskop i ofwannemde ort sätter; men för thet han straffade the synder och laster / som i Hofwet öfwades, kom han i tu års fångelse med lådjor sluten til armar och ben / ögonen blefwo honom utstungne / och efter mångfaldig annan pina / samt håhn och smålek / wardt han den 2. Octobr. 686. halshuggen.

3. Ewaldus, en Presbyter eller Prest / som tillika med sin Broder och flera andra wardt ifrån Angeland til Frisland utsänd / at predika Evangelium; gick der ifrån upp til gamla Sarenland / eller Westphalen / men der blefwo de af Hedningarna fasttagne och dräpne; winnan de således Martyr-Kronan til lön för, deras arbete i Christo; som stiedde år 700.

4. Franciscus, uti Staden Assisum i Italien födder / hafwer i forstone studerat / och sedan brukat Rödman's handel, men på sitt 25:te ålders år jemwål den

öfvergifwit, och blifwit Muncf; såsom han ock den efter honom nämnda Franciscaner (eller, som de Tiggare-Muncfar / sielfwe utaf mycken ödmjukhet sig kalla / Minoriter-) Orden wid år 1200. inrättadt och insticktadt. På denna dagen år 1226. skal han wara dödd bleswen, och tu år der efter af Romerska Påfwen Gregorio IX. uti Helgonens tahl inskrifwen.

5. Placidus, uti Messana i Sicilien / en Muncf / födder i Rom / och St. Bengts (se den 21. Martii) Discipel / hwilken samt med sina Bröder Eutychio och Victorino / Systren Fluvia / öfwer 30. st. andra Muncfar / utaf Söderöfwaren Manucha för Christna Trons skul jämmerligen pinter och dödad wardt år 540.

6. Bruno i Calabria / Carthusianer, Ordens förste uphofsman och sticketare wid år 1084. lefde in til år 1101.

7. St. Brigitta / hwilken man eljes kallat S. Brita / hafwer varit född af myndiga Adels- Personer här i Sverige på Finsta Gård i Upsala Biskopsstift / hvars Fader war Herr Bergier Lagman i Upland / och hennes Moder Fru Sigfrid. Af hwilka hon utan twifwel uti all åhro, tucht och Gudsfruktan är worden upfödd, derföre ock hon snart med giftermähl blef försedd. Ty då hon icke äldre war än 14. år, gafs hon en Riddare / benämnd Herr Ulf Sundnerfon til Blåsa / hwilken war Lagman i Nerike; och the fingo tillsammans 8. Barn. 4. Söner och 4. Döttrar.

När de uti 26. år tillsammans lefwat hade / uti Gudsfruktan och all åhrlighet / blef han dödd och wardt begrafwen i Alfwastra Kloster år 1320. Nret ther efter / då Konung Magnus (hwilken på det sidsta fick det namnet Smek, derföre at han igenom listeri och god ord lät sig från taga Skåne, Halland och Blekinge / samt hwad som kallades Nordan Sunden / och bärtegaf bref / som Sweriges Rike der på hade) tog sig före at föra krig med Rykarna och de Careler / hwilka som oftast gjorde

skada på hans land / begyntes St. Brigittae Revelatio-
nes / det är Uppenbareller / hwilka gingo måst här ut på /
hwad Riket tilstundade ondt eller godt; derföre om Ko-
nungen och andre wille lyda hennes råd efter / skulle in-
gen nöd wara på särde. Och besunnerligen sade hon
sig weta, huru thet kriget / om hwilket tilförende sagt
är / skulle lyckammeligen företagas och ändas / nämligen
altså : at Konungen skulle kriga med sitt eget folk allena /
intet brukandes der til något främmande krigsfolk. Men
der Konungen annat gjorde / worde han wäl förnimman-
des olycko / samt hela Riket med honom. Och på det hon
med sitt råd måtte blifwa betrodd / sköt hon in på Chris-
stum / hwilken hon kallade sin Brudgumme, och Jung-
fru Maria hans Moder / at de henne sådant hade up-
penbarat / hwilken konst hon af Munkarna lärdt hade /
ty när de något wille föregifwa / likt eller olikt / sade de
sig derom hafwa fått uppenbarelse. 2c.

När nu Konungen hennes råd eller uppenbarelse / som
hon det kallade / intet lydde / och kriget / som hon honom
spådde / intet lyckades, (ty spådom och gifning synes hon
mer hafwa brukat / än såsom någon wis uppenbarelse;)
begynte han sätta tro ther til / at hon skulle med en A-
postolisk anda af GUDI beqäfwad wara; Dock funnos
månge wise och förståndige män der hos / som der om
annorledes dömdo / hållandes hennes Prophetier för drö-
mar allenast, som det ock war likast; derföre stodo ock
månge lärde Män här i Riket hårdt deremot / at hon
intet skulle / för sina Prophetier skul / af Påstwen blifwa
Sanctad och i Calender blifwa insatt; ändock the intet
kunde uträtta för hennes wänner och släktingar skul, som
der på mycket arbetade / at hon skulle för en helig qwinna
blifwa lyft och utropad.

När nu hennes första uppenbarelse gick för sig, lät
hon der med intet blifwa / utan när hon war något kom-
men der in med / och råkade spå rätt / begynte hon kom-
ma fram med flera uppenbareller / hwilka allt gingo på

Konungen och Riket. Ty efter såsom förbemålte Konung Magnus / som Chronikorna utwisa / på det sidsta gaf sig til mycken lösacktighet och obehärlighet, der af Riket syntes i långdene wilja komma på obestånd / begynte hon åter handla med Konungen / förmannte honom til Gudfruktighet samt lydno och hörsamhet emot Påfwen / ty han war kommen i Påfvens Bann / samt hela Riket för hans skuld / hwilket warade en god tid. Orsaken war denne: at han hade låtit upbåra Romskatt / det år / den skatt, som Påfwen plågade upbåra och taga af Menige man i Riket, och brukade them til krig / som förr år omtalat; Och sade sig der til wara bewett / at hon så gjorde utaf den Revelation hon hade / på det Konungen skulle desto bättre taga samma förmaning til godo / och lyda henne efter; och hafwer så här af tagit tilfälle at skrifa om andre Konungar / som komma skulle / som hennes uppenbarelses bok noggsamt utwisar; then dock med ingen nytto låsas kan.

Til det sidsta hafwer hon dragit utu Riket til Rom, Sicilien / Neapolin och Jerusalem, och i lika måtto förmannt Kejsare / Konungar, Förstar / Grefwar ic. samt Gemene man til bot och bättring / lika som thet hade henne besynnerligen varit befallat af Gudi, och inge andre hade varit til / som så wäl som hon thet gjöra kunde / therföre hon ock mycket spe och förackt lida måste både inrikes och utrikes. Medan hon war der ute, drog hennes Dotter Fru Catharina ut med, hwilken hade en Riddare här i Riket / benämnd Herr Eggert Kirneter / och då Fru Brigitta war stadd i Sicilien / kommo ock til henne två hennes Söner / Herr Berge Ulffson och Herr Carl Ulffson / både Riddare och gifte Män. Herr Carl war Lagman i Nerike / och han affonnade i Cypern / och blef der hederligen begrafwen.

Tå förbemålte Fru Catharina der ute fick spörja / at hennes Herre war bleswen död, drog hon med sin Broder Herr Börje Ulffson til Swerige igen / och då bleswo af

förenämnde Konung Magnus Eriksson/ Herr Bergje Ulsson och Biskop Ednes i Werid ombetrodde til at wara Wadstena Klösters Förmyndare och tillsyningsmän; ty thet stod då i Byggning/ der til Konung Magnus och Drottning Blanka gäfwes 6000. Mk:er örtuger; många af Ridderskapet och Udeleu stänkte ock der til gods och gårdar.

Några år der efter drog Fru Catharina til sin Moder igen/ och war när henne på någon tid; och när Wadstena Klöster war så när upbyggt/ kom hon til Swerige/ och wardt der den första Abbedissa.

Men hennes Moder/ Fru Frigitta/ blef qwar der ute/ in til des hon på S. Apollinaris dag den 10. Augusti affomnade i Rom, der hon ock begrofs uti S. Laurentii Paucispenarii Klöster år 1372. Och året der efter fördes hennes lik til Wadstena Klöster/ genom hennes Dotters Catharine bekostning och försordran, och kallades sedan samma Klöster S. Brigitta Klöster. Huru hon sedan blef helig gjord och skrinlagd, wil man ock här korteligen beskrifwa och gifwa tillkänna, på det man må se, huruledes Påfwen, med samma handel, går tilwårda.

Om S. Brigittæ Canonicering.

SA Påfwen Urbanus Sextus hade lyst och förkunna låtit/ at gyldene året ske skulle i Rom år 1390. skref han til Wadstena Klöster efter Broder Magnum Petri/ som der war Confessor eller Munnornas Skriftefader, begjårandes honom til sia/ och sade at han S. Brigitta högtid och hennes Canonicering ända och fullkomna wille. Förbenämnde Broder Magnus for åstad med bref och förestrift af Drottning Margareta/ Konung Waldemars Dotter i Dannemarck/ och Håkans i Norrige efterlefde Förstinna/ som då nyss til Regementet i Swerige kommen war/ samt med Riks Råd, Biskopar och Abboter/ som honom med alla nödtorftigheter affärdade wid S. Michaelis tid/ och han kom så fram til Rom Jubletid/ då det

stora Uflåt skulle ändas. Men medan Broder Magnus war på wägen / blef Urbanus död / och Bonifacius IX. wardt Påfwe i hans stad. Då han nu kom för Påfwen med de bref och föreskrifter han med sig hade om S. Brigittae Canonisering / samt hennes uppenbarelser och Järteckn / blef han wäl undfången, och sade den helige Fadren / at han wille der om rådslå med sina Cardinaler och Höglårde. Han förordnade då strax trenne, som det ärendet sitteligen ransaka och pröfwa skulle / om thet måtte gå för sig / eller icke / nemligen: Cardinalen af Frankrike, Cardinalen af Engeland, och Cardinalen af Bari. Sedan församlade sig Cardinalerne och the Romerske Förstar och Herrar / som S. Brigittam tilförene kändt hade / och bådo Påfwen om hennes Canonisering; och besynnerligen war ibland them en stor Romersk Herre, som het Herr Genthil / han war S. Brigittae Gud-Son / han gjorde knåfall för Påfwen / kysste hans fötter / beärandes ödmjukeligen / at han det ärendet ända wille: Påfwen sade sig thet gjöra wilja / om thet kunde pröfwas wara rätt; och så befalte han Herr Magnum / at han hwar Cardinal en bok af S. Brigittae Uppenbarelser och Järteckn skulle bekomma låta. Han legde sig då 30. de bästa skrifware han finna kunde / och lät så hwar Cardinal få en bok wäl och stäteligen inbunden / så at hwart stycke kåstade honom tiugu Ducater.

Sedan blef disputerat om samma Canonisering; och ändock någre stodo däremot, så blefwo de likwäl intet hörde. Ther efter uti Cardinalernas närward / böd Påfwen Herr Magnum / at han skulle kostwerja och gjöra tilreds / efter sin förmodgenhet, thet som behöfdes til tidgården at samma Högtid; och sade sig den wilja fullända. Då lät Herr Magnus gjöra ett hundrade blåß / 8. pund war i hwart blåß, tuhundrade staklius / 4. pund i hwartheralius / och 300. lampor / och så många garnlinor och järn, som de skulle hänga uti / såsom ock bräder til blofen / i tem oljofat som 4. tunnor gingo uti, och så mycket färskt

Oljöldf/ som 10. åsnor kunde bära/ der med Påfwens Pa-
lats och S. Påders Kyrka skulle prydas.

När nu detta allt war redo gjordt och beståldt, kallade Påfwen, på Torsdagen efter S. Michaelis, alla sina Cardinaler tilhopa/ och med deras wilja och råd/ låt han ock stadfästa med Bulla och Bref, som der blefwo upsatte/ at där skulle röfwas i två dagar/ nemligen på Torsdagen och Söndagen näst efter Michaelis år 1391. Då S. Brigitta blef helig gjord/ både i Påfwens Pallats och i S. Påders Kyrko/ wordo aflöste alla syndare ifrån sin skuld och straff/ the som tit komma kunde.

The efter om Fredags qwällen/ begynte klockorna gå, först S. Påders stora klocka/ och alla andra stora klockor/ som i Rom woro wid alla Kyrkor och Capeller/ så innan mur som utan mur/ när klockan war wid 7. och warade den ringningen allt in til kl. 10. Sedan hölts uppå tils 2. slog efter midnatt, och så ringdes allt in til solen gick up om Lördagen/ och på den natten/ såsom ock den andre der efter. Så länge der Afstat och Högtid stod, sökte folcket til S. Påders Kyrko och Påfwens Palats, alla de som wille och kunde/ til en otalig stor hop. Allmogon och Qwinnor blefwo nedre i S. Påders Kyrko; men Förstar och Herrar och de som boklärde woro/ höllo Lördagens Högtid uti Påfwens Palats, hwilket war ganska hårligen beprydt med gyllende stycker, blåß, brinnande lius och hårlig lukt/ och församlades tilhopa om morgonen bittida när Solen upraa; då kom ock Påfwen med den hårligaste Påfwestrud/ och bars öfwer honom ett himmels-täcke fast kosteligt/ och honom fölgde Cardinalerne och Archi-Biskoparne/ Biskopar/ Abbotar, Doctorer/ Måstare/ Studenter/ Munkar och Präster ganska många. Och Påfwen tog strax ett waxlius i handen/ när han ingick/ så ock Cardinalerne hwar sitt/ och eljest alle the där wore/ skulle hafwa hwar sitt brinnande lius i handen; då begynte där siungas discant. Påfwen sång sielf Måßan; der sångs ock Litanien; och the gingo alle 3.

resor i Process med sänger kring om Pallasset innan til. Och detta warade alt in til middagen; sedan gingo de hem til måltid. Strax der efter kom Påfvens Köfemästare til Herr Magnum och sade honom / at Påfwen wille i morgon wara S. Brigittas och hans gäst. Och han swarade och undfick thet budet gladeligen och sägjen / och låt antwarda Köfemästaren alt som til måltiden behöfdes, hwilket han tilförene hade inkiöpt / som war en års gammal kalf / hwilken galt 7. Ducater / capuner 24 / höns 24. och dufwor 24. och allehanda Confect för 20. Ducater. Item 2. åhm win af det bästa / och detta alt bars up til Påfwen in för hans dörr. Då Påfwen det såg / undfick han det tacknämligen, befalte det förwaras, och gjorde sin wälsignelse öfwer dem / som sådant hade beklåstat / och sig der om bemödt. Om aftonsängs timan / på samma Lördag / då Högtiden börjades der nedre i S. Wäders Kyrko / på samma sätt som hon tilförende blef hållen i Påfvens Palats / war hela Kyrkan beprydd med oljelöf och blöf / och synneligen war Högh Choren fast härligen beprydd, och Påfwen säng der sielf aftonsäng; alla blöf och lius jattes på altaret brinnandes; då upständes 15000. Lampor / som med oljo woro tilredde / och de hängde innan och utom S. Wäders Kyrko. Och när aftonsängen war ute / utsläcktes alla blöf och lius / men alla Lampor blefwo brinnande den natten och hela Söndagen ut / til thet alt war sungit om qwällen / och på den natten likasom förr sökte Herrar och Allmogen Ustat.

Ther efter om Söndagen wid dagningen / gick Påfwen i sin härlighets strud / samt med alla sina Cardinaler i Högh Choren uti S. Wäders Kyrko / och där woro församlade många store Herrar / och fram för Påfwen gingo många hundrade hans tienare kosteligen bewäpnade för trångsten och förräderi skal. Så bars ther framför Påfwen ett gullkors. Sedan gafs them alla hwar sitt lius i handen / och begynte siungas och hållas tidgiärd / Påfwen

wen hölt Måsan öfwer S. Brigitta. Och då det kom till Offertorium / bar Cardinalen af Frankrike ett stort rundt hwetebröd wäl förgylt til altaret och offrade thet / och Påswen tog thet wid och lät bewarat ; Cardinalen af Engeland offrade ett dryckeskiäril med bästa win om en half tunna / och der offrade Cardinalen af Barri / och sedan alle andre hwar sitt brinnande lius. Der efter blef predikan hållen af en hwit Munck om S. Brigittae lefwerne / och den stora nåd som GUD henne betedt hade / theß alle tackade GUD. Sedan ändade Påswen Måsan / och gjorde wälsignelsen.

Til det sidste gick Påswen med alla sina Cardinaler / och flere der woro / ut uppå en plats / och satte sig på den stol / hwar utaf han plågade lysa det som skulle allmoggen kunnigt warda / och der uplät han en stor förgylt bok / och las i henne / och upnämde både Änglar och heliga Män / til desß han kom på det rummet der S. Brigitta skulle stå och inskriwas i Helgonens tabl / och då tog han en penna uti allmogens åsyn / och inskref i samma bok / ibland heliga Män / och S. Brigittae namn, kyste och betngade / at såsom han henne der inskref / altså skulle hon och inskriwas och helig hållas i hela Christendomen. Sedan blef hon skrinlad / och satt på altaret i samma Klöster / der hon hade sin begrafning / neml. uti S. Laurentii Pawispærnae Klöster.

S. Brigitta bref til sin Son Herr Börje Ulffson,
Lagman i Närke.

LÖf / heder och åhra ware HERRANOM JESU CRISTO /
enkanterligen för then bittra pinne han led / på forssets galga, för alla våra synder. 1. Aldrakäraste Son / begårar tu få en rättan kärlek til GUD sin Skapare och Aterlösare / så bär alltid hans pinne uti ditt hjerta / 2. och red lig til med hans lefamen och blod / af ett ångerfult hjerta / efter tin Skriftefaderns råd. Framdeles ehwar tu åst / spör tu husarmt folck / faderlösa barn / hjelp them
fe

efter tin mackt och ämne. Item / betala them wål som
 för dig hafwa arbetat. Item, nåps tina underfåtare
 skåliaen med mildhet. Item / haf ingen ilsådlig emot
 GUD i tin dienst. Item / når tu står up om morgonen/
 antwarda GUDJ tin siäl och lif / bed honom bestärma
 tina ord / tanckar och gjerningar / gjör förb för ditt ansig-
 te och på ditt bröst / och såg: JESUS Nazareus Juda
 Konung, förhärma dig öfwer mig / och tänck icke på mi-
 na synder! Item / når tu sitter wid bord / haf gudeliga
 ord och höfwißt snack, wakta dig wål för swärjandes sed-
 wånjo: många gå sållan ifrå bord / förr än the äro som
 grymtande swin. Item / når tu skalt tala, nämna icke
 djefwulen; utan såg först JESUS Christus tre resor;
 Frukt GUD i alla tina gjerningar. Lå tu sitter wid
 dom, betänck wål tin ord, förr än tu them framsörer;
 Döm så tin jämnehriften / som tu wilt swara för GUDS
 strånga dom. Item / gjör någon tia orätt / fly til Swe-
 riges lag; hämna icke tin wrede. Nr thet ock så / at tig
 icke sker rätt / gif tig til frids / och antwarda GUDJ tin
 sak / twisla intet om / han hjälper bättre än tu någon tid
 tänka kan. Här med befaller jag dig den Heliga Trefal-
 dighet med lif och siäl til ewig tid. Amen. Datum Rom
 år 1370.

Detta om S. Brigitta är ord ifrån ord tagit utaf
 ett Manuscript, sammandraget och förswenskat af Petro
 Benedicti Upsaliensi & Pastore Wekholmensi, skrifwit
 af Petro Andreæ Upsaliensi anno humanæ salutis 1614.
 Hwilken bok mig Herr P. Fincke i Stockholm commu-
 nicerat; men finnes ock i Skoklösters Bibliotheque; är /
 de Swenska Helgon undantagandes / en Version af Vin-
 centii Sturmii Calendario Sanctorum.

8. Demetrius, i Thesalonica Vice Borgmästare /
 förde många til Christi sanna kundskap och tro; wardt
 ock derföre uppå Kejser Maximiani befallning en Mar-
 tyr; blifwandes med spiut genomränd och til döds-
 stungen.

9. Dionysius Areopagita/ hafwer i Paris tillika med Rustico och Eleutherio/ twänne Präst-män/ blifwit Märtyr. Ty sedan han/ som först war en Affessor i den Areopagitiska Rätten i Athen, blifwit af then H. Apostelen Paulo omvänd och döpt (hwarom i Apostlag. 17. Cap. 34. v. förmått finnes) samt til den första Atheniensiska Biskop förordnad, har han kommit til Rom, af Påfwen Clemens blifwit sänd til Frankrike/ at der Christit Evangelium predika; men då han i Paris några år sitt anförtrodda Ämbete troligen föråttadt/ wardt han ändteligen utaf Höfdingen Fescennio/ efter mångfaldig och swår utståndn pinso/ samt med sina ofswannåmda Stallbröder/ halshuagen på sitt 110.de ålders år/ som war/ under Keiser Adriani regemente/ år 119. den 9. Octob. Någre förmåla/ at thenne Dionysius, såsom en i Astro-nomien wäl grundad Man/ hafwer uti Athen/ wid wärs Herras och Krålsares lidande/ den stora onaturliga Solens förmodfelse i akt tagit/ och där wid sagt: Aut Deus patitur, aut mundi machina dissolvetur.

10. Gereon, en Sswerste/ som tillika med andra trehundra och aderton Krigsmän/ under Keiser Maximiani förföljelse/ för Christna Låran och then sanna Gudens tjenst/ wid Staden Eöln, toletligen råkte sina halsar under bödels yran/ och således grufw-ligen dödade wordo.

11. Probus, med Tharace och Andronico. Dese blefwo uti R. Diocletiani förföljelse/ lång tid med fångelse plågade/ tre gånger på allahanda sätt pinade/ til at derigenom ifrån Christit namns bekännelse afsträckas; men ändteligen för deras ståndaktighet skul halsbuggne och saligen hådanstilde.

12. Valfridus, en berömlig Biskop uti York i Engeland/ hafwer sedan predikat GUDS Evangelium/ och det med stor iswer fortplantat hos Frisländerna/ samt funderat Biskopsdömet i Utrecht uti det 7:de seculo, och der på sidst i HErranom afjonnat på denne dag år 709.

13. Thee

13. Theophilus, den siette Biskop uti Antiochia / efter S. Petrum. Andre mena thet wara then samme / at hwilken Evangelisten Lucas båge sina Böcker de dicerat och tilskrifwit hafwer: Se Luc. 1. 3. Apostila g. 1: 1.

14. Burchardus, En Engelsman / hwilken af Biskop Bonifacio til Lystland kallad / hafwer Türingen och Hefen til Christum omwändt / blifwit sedan den förste Biskop i Würtsburg år 748 / och samma ämbete i tre och trettio år med beröm förestadt.

15. Hedwig, eller Hedvigis / en Polnisk Hertiginna och Gudsfruktig Fru / Bertholdi Margrefwens af Baden / och Fru Agnes Margrefwinnans af Rochlitz Dotter; hon bles uti Kitzing til studjer och bokeliga öfningar hällen / samt sedermera Henrico cum barba Hertigen i Schlesien til Äkta gemähl gifwen; hafwer ett härligt Klöster af Cesterciensist orden i Trebnitz / icke långt ifrån Breslau bygt / och satt der uti sin Dotter Gertrud til Abbotissa öfwer hundrade Junafur. Efter sin Herras död hafwer hon i 28. år i Enkestånd mäckta dygdigt och heligt lefwat; i all sin tid särdeles warit de fattiga til hjelp och tjenst; Andteligen i GUDZ affomnat den 15. Octob. 1243 / och af Wäfwen Clemens den IV:de uti Helgonens tahl införd år 1267.

16. Gallus, en Skotte och Abbot / hafwer bygt Klöster, samt der uti Herrans Jesu Evangelium öfwer 48. år i Frankrike och Schweiz;erland predikat / afled genom en stilla död 95. år gammal / år 640.

17. Lucina, en Gudellig Kommerst qwinna / besynnerligen derföre i äminnelse hällen / at hon i sin tid låtit sig så högt wårda om Martyrernas kroppars anständiga begrafning; hon är död år 287.

18. Lucas, Evangelisten. Se om honom i den h. Bibel / Col. 4: 14. 2. Tim. 4: 11. Philemon v. 24.

19. Ptolomeus och Lucius, tvenne Romare / af hwilka den förre, sedan han en vlyst qwinno til lyshet
och

och Christen tro omvänt hade, wardt han af en otuttig man hos Ståthållaren Urbic. um angifwen / i fångelse ka-
stad / och för sin stadiga bekännelse skul til döden utförd,
under Kejsar M. Antonio. Den senare / medan han
straffade sådan Urbici dom, och åfwen bekände sig offen-
teligen för en Christen / blef han lika ansedd / och fick
samma åndalykt.

20. Caprasius, uti Aigeuni i Frankrike / sedan han
någon tid i en be. gsklyffta hållit sig för den grusweliga för-
följelsen undan, wardt han igenom den heliga Jungfruns
Fidei exempel upmuntrad til at lida för Christi namns
skul; gick dertfore fram, led döden, och blef Martyr / un-
der Kejsar Maximiano.

21. Ursula, med Ellofwatufende Jungfrur / hån-
tade utur Engeland åt Connonum; en af de mindre En-
gelste Konungar / och deß Krigsmakt til at blifwa deras
Hustrur / uti landet Bretagne i Frankrike / hwilket de in-
tagit och allt folck der u'u fördrifwit hade. Men när de
på stiepp öfwerföras skulle / besito de igenom omåder til
Eysla stranden drefne, der utaf Hunniska Siörofware an-
kastade / samt när de wille efter Ursulae råd / och som
Christina Jungfrur wäl ansiod / sin kyskhet bewara / ånd-
teligen allasammans på grusweligt sätt mördade. Nå-
gre mena at genom wilkforche / hafwer någon i latinet,
utaf en enda *ÆMILIA*. giordt XI. *MILIA*
Virginum / det år 11000. Jungfrur.

22. Sewerus, en wålförtient och helig Bissop uti
Ravenna / hafwer lefwat wid år 430.

23. Sewerinus, en Bissop och Bistfader i Edln /
hwilken för det han under sitt Ambete ifrån år 346. til
400. och deröfwer / af ett måkta Gudeligit lefwerne / samt
många berömeliga gjerningar / i Kejsar Theodosii så wäl
som Ambrosii och Hjeronymi tid / bekant warit, och ånd-
teligen på denne dag i Herranom affidit; år han ibland
Helgonen råkad.

24. Evergistus, Biskopens Severini efterträdare, blef genom röfware jämmerligen af daga tagen år 410.

25. Crispinus, och dess broder Chrispinianus, Romerske Adelsmän / begåfwo sig / för de Christnas förföljelses skul til Soissons i Frankrike / och lärde der stomaflare handtwercket, samt det til näringsmedel brukade. Men när de befunnos wara Christne / blefwo de under Landshöfdingen Nictovaro / utt Diocletiani förföljelse / efter mångfaldig utståndn marter / med swärd afrättade ; men deras kroppar sedan til Rom förde / och utt St. Laurentii Kyrko hederligen begrafne.

26. Amandus / sätter til Biskop i Utrecht / och sedan i Strasburg / af Konunga Daoberto / wid år 630. afsonnade i frid år 661. 90. år gammal / skal hafwa warit en märckelig man både i lif och död. Han straffade en tid bemålte Konung för dess synd och laster, blef derföre ut Frankrike fördrestwen / men åter hemkallad / då Konungen fick en Son / hwilken han ej wille af någon annan döpas låta.

27. Sabina, en Romersk Herres Fru / som för Christi Lära under Keiser Adriano halshuggen blifwit.

28. Simon och Judas, twänne Jesu Lärjungar och Apostlar / den förrewid tilnamn af sin födelse ort Chana i Galileen / Chananeus / hafwer predikat Evangelium i Egypten / den senare kallad Saddeus i Mesopotamien / och sidst bägge i Persien : Hwarest de en otalig skara si nom Herra Christo tilhanda förde / samt på sidstone Martyr-Kronan wunno.

29. Narcisus, den trettionde Biskop i Jerusalem / en utaf helighet / tolamod och tro berömlig Man, hafwer sina belackare och förrådare til behag gjerna begifwit sig i willa Öfken / och där afbedit GUDS rättfärdiga hämnd öfwer dem : men när den samma förbi war / samt twenne Biskopar imedlertid genom döden afgått, hafwer han omsider / uppå mångas begjåran / Sätet åter tilträd / och

och 117. år gammal ifrå denna falska werlden ett saigt
 afftied tagit.

30. Zenobius, Biskop uti Nigea i Cilicien / haf-
 wer tillika med sin Syster Zenobia / under Kejsaren Dio-
 cletiano och Höfdingen Lysia, blifwit Martyr.

31. Ozwintinus, en förnam Man ifrån Rom / haf-
 wer uti Frankrike utprägdt Evangelii laro / och under Kej-
 ser Maximiano en Martyrs ändalyft sätt.

Uti NOVEMBRI.

1. **A**lle Helgon. Denna Högtid hafwer Påfwen
 Gregorius IV. år 835. inråttat / til den åndan /
 at hwad til åswenyras af mennisklig swaghet felat eller
 försummat wore wid några Helgedagar, eller Siå'amåf-
 sor / året öfwer / sådant måtte nu alt på en gång båttröds
 och fullgjordt blifwa. Anledning der til gaf det stora
 runda Templet Pantheon / som förut Sibere och alla gudar
 til åbro i Rom upbyggt war / och sedermera i Christendo-
 men af Påfwen Bonifacio IV. med Kejsarens Phocae
 tilstådtelse wid år 608 til Junefru Mariae och alla Mar-
 tyrers tjenst inwiggt / samt kalladt S. Maria runda / blif-
 wandes denne fäst årligen med stor hårlighet begången
 den 12. Maji. Men aldenstund sådan årsens tid / me-
 delst brist af lifsmedel för det myckna folck / som då från
 alla orter tiltrångde / war något obegwäm; ty hafwer
 öfwannånde Gregorius satt Festen på den 1. No-
 wember.

2. Tobias, med des Stallbröder / Martyrer / hwil-
 ke uti Sebasta under Kejser Licino plågade och dräp-
 ne blifwit.

3. Eustachius, i Rom / en Kriagsman uti Kejser
 Trajani tid / blef Martyr under Adriano / å 120.

4. Amatus, en Biskop i Frankrike / hwars lefwer-
 ne af helighet och underwårdt berömes.

5. Malachias, then ytterste Prophete i gamla Testamentet. Se then heliga Bibel.

6. Gustavus Adolphus, then store Konungen af Sverige / som för vår sanna Evangeliska Läro och landsens frihet / i det stora Fältslaget wid Lützen / år 1632. sitt dyra lif under en hårlig segerwinning upoffrade.

7. Engelbertus, Arche-Biskop af Edln, hwilken för den Christliga Kyrkos frihet / icke wedersatade at blifwa Martyr.

8. Villehadus, en Engelsman / och den förste Biskop i Bremen år 788. hwilken tillika med sin kära Fader Bonifacio uti Frisland och Sachsen Christi Evangelium utspredt; han affomnade i Herranom den 8 Novembr. år 790.

9. Theodorus, en Soldat, som i Kejsar Maximianus tid / för Christna Trons bekännelse / blef först hårdeligen hudslängd / sedan i fångelse kastad / och ändteligen / efter grufweltg utstånd en pinso / lefwandes bränd / år 300.

10. Martinus Lutherus, den H. Skrifts Doctor / och Theologiae Professor uti Wittenberg i Sachsen / född år 1483. den 10. November. Hwad tjenst han Christi Sörsamling gjordt / är allom ibland, och nog samt bekant.

11. Martinus, hos Eurones i Frankrike Biskop wid år 371. skal hafwa upwåkt trenne döda och många andra underwerck gjordt; dödde år 397. på sitt ålders år det 81. På denna helga dag hafwa de Påfwise för Epistel / Philip. I. v. 20. 24. och för Evangelium Luc. II: 33 / 36.

12. Cunibertus, Biskop i Edln / för sin ogemenska Guds fruktan och lärdom der til utkorad efter Biskopen Premigium wid år 643. död år 683.

13. Briccius, hos Eurones Biskop uti Konung Arcadii tid / hafwer först, medan han war Capellan, eller Diaconus, stått sig nog ohöflig emot sin gamla Lärofadern

och Biskop Martinum / samt honom föraktat och baktalt; men blef ock efter som han honom spådde under sitt 33. åmbets år / derföre belönter / för fader af ett dåfta barn bestykt och i landsflyktighet dreswen: warandes åfwen folket öfwer hans sielfgodhet och illistiga / samt förmåtna Regering illa tilfrids. Omsider efter sju år, sedan han sin synd bekänt och ångrat / samt then efter honom komne Biskopen genom döden afgått / kom han til sin lågenhet och förra heder igen; lefde ännu i sju år.

14. Hypatius, Biskop uti Sangra i Pappflagonien / hafwer varit en Bisittiare uti det stora Nicäniska mötet, men på återresan der ifrån / af kättare nämligen Novatianerna stenad / och för den rena läran, som en Martyr / dödad.

15. Leopoldus, en Marg Grefve i Österrike / död på denna dag år 1136. men för sin gismildhet emot the andeliga år 1480. af Påfwen Innocentio VIII. ibland Helgonen uphörd.

16. Edmundus, Biskop uti Cambridghe i England / hafwer för sin heliga åmbetetes nit kommit i landsflyktighet / och deruti dödt på denna dag år 1204.

17. Anianus, Biskop uti Orleans i Frankrike / ock en så föriråffelig man / ot han berömes för at hafwa varit en af de bästa Biskopar i werldene: lefde i Kejsarenas Valentiniani och Martini / samt Påfwens Leonis tid, och dödde år 453.

18. Maximus, Biskop i Maynts wid år 354. hafwer under Kejsar Constantio mycket lidit af Arianerna / och saligen affömnat den 18. November, år 378.

19. Elisabet, Konung Andreæ Dotter i Ungern / och Lant Grefwens i Hessen / samt Thüringen Ludovici Gemåhl / en oförliknelig dygdig och from Kurfstinna / i sonnerhet för sin mildhet emot de fattlaa berömd / och i sin tid deras Moder kallad / hon hafwer icke hållit sig för god at swiana / wircka och sy at folck för lön, på det hon ock måtte sielf förwårswa något at gifwa allmosor

utaf hwarföre om henne / såsom ett sanfärdigt exempel och mönster för alla dygdiga Qwinnor, kunna med skäl säjas de ord / som stå uti Konung Salomons Ordspråk i det 31. Cap. hon råcker sin hand til rätten / och hennes händer fatta tenen; hon utsträcker sin hand til de fattiga och undiätter them torfiga ic. v. 25. Hennes prydnad är, at hon renlig och flitig är. År 1231. den 19. November, har hon ett saligt afsked härifrån tagit / och år 1236. uti Margburg blifwit ibland Helgonen räknad / i närvaro af Keiser Friedric / Archi-Bisken af Mayntz och Trier / Biskopen uti Hildesheim / samt många Furstar / och en otalig hop annat folk.

20. Pontianus, i Rom den 19:de Biskop i ordningen / wid år 237. wardt / för de Hedniska Afgudars och Presters skul, af Keisaren Alexandro, til Sardinien uti Landsflychtighet bortförd / samt der med störr till döds slagen: men hans lekamen derefter af Biskop Fabiano til Rom åter förd / och i Calixti Kirko-gård begrafwen.

21. Heliodorus, i Pamphilia en Martyr uti Keiser Aureliani förföljelse och under den ogudaktiga Landshöfdingen Utio.

På denna dag hafwa eljest de Påswiske insatt en Minnelse af Jungfru Mariae offring i Templet, dit hon skal utaf Föräldrarna blifwit upförd på sitt tredje ålders år / der til at upfostras: De bruka ock för Epistel ån i dag Cyr. 51. v. 18. 21. Samt för Ewangelium / Luc. 11. v. 27 / 28.

22. Coecilia, en förnam och rik Jungfru i Rom, af Biskopen Urbano til then Christeliga tro förd. Hon omwände sedan sin Fästeman Valerianum och theß Broder Tiburtium, samt brakte them at blifwa Martyrer; Men sedan the af daga tagne woro / och hon hwarken utaf Ståthållaren Almactico eller sina Föräldrar lät sig öfvertala til at offra för Afgudarna / lät han kasta henne uti hett siudande watern / och / som hon deruti icke upbrän-

brändes eller stadd blef / straxt derpå genom Bödelen
halsbugga; som skjedde under Keiser Severo den 22.
November år 230.

23. Clemens, den tredje Biskop i Rom, dersam-
mastådes barnsödd och then helige Pauli med-arbetare
uti Ewangelii utwidgande. (Se Phil. 4: 3.) Han skal
hafwa skrifwit en Epistel til the Corinthier / icke olif S.
Pauli til de Hebreer; samt många menniskior igenom
sin kraftiga Predikan til den Christeliga tro omwändt.
Swarföre han utaf Keiser Trajano blef inpå en ö lands-
flöcktig bortsticad, derest han 2000. andra sådana Christo-
na fant, hwilke der Marmorsten hugga måste. Men
som han ännu flera jämwäl der omwände / sände K.
Trajanus några Drabanter dit / hwilke honom med ett
ankare wid halsen bundit / i hafwet kastade och fördränkte
år 102. sedan han 9. år / 2. månader och 10. dagar
Biskop varit hade.

24. Christogonus, eller som andre skrifwa / Chry-
sogonus, en from Romersk man / hwilken efter lång-
samt fångelse / samt swåra band och bojor / för Jesu
Namns ståndaktiga bekännelse / på den Hedniska och ty-
ranniska Kejsarens Diocletiani befallning / blef til Aqvi-
lejam förd / der först med grymt hot / och sedan med an-
bud af stor äro och höghet frestad til affall: men som
han derpå swarade sig tilbedja then ena sanna Guden i
himmelen / och Kejsarens Digniteter som skarn förakta;
wardt han halsbuggen och s. dan i hafwet utkastad / år
300.

25. Catharina, en Christen Jungfru i Alexan-
dria / af sin Fader ifrån barndomen hällen til at studera
Philosophien och lära wisshet; deruti hon ock the fram-
steg gjordt / at hon 50. Philosophos eller Höglårda Mä-
stare med disputerande öfwerwunnit / och til Christum
omwände / förutan sielfwa Kejserrinnan Faustina / Por-
phyrium / Kejsarens närmaste råd och goda wän / samt
twåhundra tusend Krigsknektar; af hwilka hon ock
mån

många såsom Martyrer / genom döden / fram för sig til Christum sände. Hon wardt omsider i fångelse satt / med skorpioner grufweligen länge plågad, och så halshuggen, på denna dag, 307. under Kejser Maximiano.

26. Linus, then förste Biskop i Rom / S. Pauli åhörare och följeslagare / (Se 2. Tim. 4: 21.) wardt såsom en Martyr uppå Borgmästarens Saturnini befallning / med yra afrättad år 79. och sedan i Vaticano begrafwen.

27. Vitalis, och theß Herre eller Husbonde Agricola uti Bologne. Then förre blef så marterad, at icke på hans kropp then minste fläck war utan sår / och gaf thetmed up andan under trogna böner och förböner; then senare wardt med månaa spikar korsfäst: bägge för Jesu Namns skul / under Kejser Diocletiano och Maximiano.

28. Sosthenes, i Corintho / then S. Pauli Lärjunge / (Se 1. Cor. 1: 1.) war först Szwerste af en Synagoga / och blef sedan Christen / samt in för Vice-Borgmästaren Gallio hårdeligen piskad och slagen.

29. Saturninus och Sisinius, tvåanne Martyrer i Rom uppå via Salaria / under Kejser Maximiano / hwilke länge i fångelse hållne blefwo / sedan efter Ståthållarens befallning på sträckbänk lagde / slagne med störrar / och med skorpioner plågade, för eld brände, och ändteligen halshuggne.

30. Andreas, Apostelen. Om theß kallelse til Predika-åmbetet med mera, läs i then S. Skrift / särdeles Joh. 1: 40 / 41 / 42. Matth. 4: 18 / 19. Apostl. G. 2: 4. Han hafwer i Thracia och Eentha Christi Ewangeliem predikat / samt uti Patris i Achaia fångslad / hårdeligen piskad och sidst korsfäst blifwit / för det at han utom andra sielfwa Landehöfdingens egen Husfru Maximillam underwist, skal på korset hafwa lefwat i två dagar / predikat och många omwändt.

Uti DECEMBRI.

1. Eligius, uti Nimmwegen i Nederland en Berömlig Biskop, död på denna dag år 665 / wid 70. års ålder. Någre berättas, at han först varit en mycket konflikt Guldsmed i Belgland / och der gjort åt Kejsaren twenne Sadlar af makalöst arbete; men sedan öfwer gifwit handtwercket / begynt predika Christi Evangelium uti Frankrike och Flandern; ja / ända ifrån Bononien och in til Ostburga Folcket genom sin läro til trona omwändt; sedan blifwit Biskop i äfwannemunde ort; medelst Konungens tilhjelp många Kyrkor upbyggt / samt emot fattiga / siuka och förföljda mycken stor barmhertighet och kärlek bewist.

2 Babiana eller Bibiana, i Rom en Jungfru / som för Krålsarens Jesu Christi aldrabeligaste namns bekännelse skul / under den gaudaktiga och aflålliga Kejsaren Juliano, wardt med blypistor til döds slagen, och således en helig Martyr.

3. Zephanias, gamla Testamentsens Prophete. Se förspråket til hans Prophetia uti den heliga Bibel.

4. Barbara, uti Nicodemia en Jungfru utaf Adelliga men Hedniska Föräldrar; har af barndomen haft wederwilja för den Hedniska Gudstiensten / och hemligen gjort sig kunnig i den Christna Låran; hwilket när hennes Fader förmärckte / lät han henne först instånga i ett högt toru / ifrån alt folks umgånge / och sedan jämmerligen piskas med rå Dre-senor. Som hon ändock hwarfen med plågor eller smikrande ord stod at öfwertala til at offra af udom / har han låtit bränna henne under fötterna med sacklor / skära bröstet af / och omsider med egen hand och swärd henne halsbuggit (hwilket skiedde i Kejsar Maximiani tid;) och stal han sielf icke långt efter af limgeld blifwit ihjälslagen.

5. Crispina, en Adelig Fru uti Theboste i Africa / hafwer under N. Diocletiani förföljelse heldre welat öf-

vergiftwa sin Moder och Barn / än söka Kejsarens gunst igenom affall ifrån den Christeliga Tron. Hon skal år efter Christi Börd 306. på denna dagen under samma ogudaktiga Kejsare hafwa Martyr-Kronan bekommit.

6. *Nicolaus*, född uti Patara i Lycien, har af barn-domen mycket ålstat studier / varit ther uti flitig / och förde ett Gudfruktigt lefwerne: hwartaenom han gjordt sig ål-stellig hos alla rättssinta / och omsider / sedan han kommit til mognare år / stickelig at förestå Biskops-Ambetet i Myra / som är Hufvud-staden i Lycien; hwilket Ambete han utan all egeninttighet och airighet förwaltat / anwändandes sina egodelar til de fattigas understöd. Han hafwer ock varit med på det Niceniska Mötet. Af Keiser Diocletiano blef han kastad i fångelse; men ther utu befrid ad af Constantino Magno. År efter Christi Börd 343. skal han saligen hafwa aflidit / sedan han troligen förmanat sina Ambets-Bröder / at omikelligen blifwa wid den rena Evangeliska Låran.

En annan *Nicolaus* har varit Biskop uti Lindkiöping; han war född i Skeninge; hölts utaf Föräldrarna til studier / för sin qwickhet och goda böjelses skul / reste ut til Frankrike at inhämta större lärdom / sedan han hemma en god grund laag; blef der Theologae Doctor; och när han åter war hemkommen / wiad til Prest / der på *Archidiaconus* i Lindkiöping / och sedan Biskop. En rättssint och frimodig Man: then ther stod med all flit emot den orreda / som igenom goda lagars fullkastande och skadeliga förslag tyktes hota Swerige med undergång i Konung Magni och Alberti tid / ja / när han såg intet annat wilja hjelpa / satte han them i bann; hwarom uti Lindkiöping's Biskops Chronika läses desse rim:

Swat oskel war han straffade thet,
 Behwem thet war mot eller met.
 Konung Albreck satte han i ban,
 Och epther Guts lagom straffade han,

För mycket oret som han gjorde,
 Han wardade intet hoo thet sporde.
 Konung Saken gjorde han sammaled,
 Och achtade inthet at han war wred.

I mat och dryck lefde han så wäntelig / at han oftast war nögd med ett litet stycke bröd och salt / med watn der til. En dag i welan har han altid fastat / men under tiden ock på hela tre dygn ingen mat smakat. För des lärdom och stränga lefwernes skul blef han kallad then Helige. Han är i Linköping dödd och begrafwen år 1391. Men 1497. år han tillika med Brynolph i Glara och Hemmingi Åbo worden canonizerad uppå ett bref / som Rådsherrarna i Sverige der om uti sitt och Konung Johans namn affärdade til Påfwen Alexandrum VI. Denna Biskop til hugkomst och ähro år ock en särskild Latinsk Messa gjord / samt der uti hans lefwerne innesattat. Se Högw. Herr Biskop Benzeli Monumenta Historia. vet. Eccles. Sweo-Goth. pag. 109.

7. Agathon, en gudfruktig Krigsman uti Kejsar Decii tid / när han bannade dem som så skamligen handterade de Christnas döda kroppar / har derigenom blifwit uppenbart / at ock han war en Christen / och han förden skul fångslig Domarena öfwerantwardad ; hwille, emedan han blef fast wid sin bekännelse / läto honom hufwudet affhuaga.

8. Zeno / en Biskop i Verona / har för Gudfruktighet och lärdom i sin tid warit mycket namnkunnig, år på denne dagen dödd år efter Christi Födelse 260.

9. Anna, Jungfru Mariae Moder, efter the Patrikas gifning. Hennes Fest och ihugkommelse har först i Bernhardi tid beagnats at firas uti Frankrike år 1120. och år sedermera af Påfwen Piv V. så wäl som Tridentiniska Mötet, påbuden och stadfastad.

10. Judith, Manassis Enka utaf Rubens släkte / hwilkens Historia kan ses af des egen Bok uti den Hebräiska Bibelen.

11. Daniel, hwars Historie äfwen kan ses af des Prophetie / samt uti the Stycker af Esthers Bok i then Heliga Skrift.

12. Alexander, en Martyr / som tillika med Epimacho är länge i fångelse hållen / och med många Tyranniska plågor marterad utaf Kejsar Decio: hwilken ock omsider, på denne dagen, dem bägge låtit upbränna.

13. Lucia, en Gudfruktig Jungfru uti Syracuse i Sicilien; hon war af sin Moder Eutychia trolofswad til en ung Adelsman: men in emot den tid hon med honom skulle hålla bröllop / och såg sin lektyster Agatha med så stor frimodighet och tolamod lida döden för Christi namns bekännelse skul / öfwertalade hon sin Moder at gifwa henne sin Brudskatt / den hon wille skänka åt de fattiga / brukandes der wid de ord / som Apostelen Jacob säger i sin Epistels 1. C. v. 27. Hwilket när hennes Brudgume märkte / anlagade han henne för den Christna Låran hos Paschasium / som på hwarjehanda sätt sökte förnä henne til at offra åt Afgudarna / dock förgäfwes. Det såges, at när Domaren hotade henne der med / at han skulle låta föra henne i ett Skidokhus / hafwer hon swarat: Min kropp warder icke med orenlighet besläckad / när jag icke willigt samtycker der til; Men blifwer jag med wåld twingad til okyskhet / skal jag dershöfver belömma en dubbel kyskhetens Krono. Skal ock / då Paschasius wille låta föra henne dit, ingen kunnat röra henne af stället; dershöfver han sedan låt göra upp en eld kring om henne; uti hwilken när hon äfwen stod aldeles ostadd och utan pino / blef Paschasius illa wid / skändes och gick sin wäg; Men en Bödel sknekt ränner då til och sticker henne genom halsen med ett swärd / som stiedde på denna dag år 300.

14. Nicasius, uti Reims i Frankrike Biskop, en Gudelig Man / och uti den Wendiska förföljelsen Martyr / hafwer uti god och ond tid sitt Ambete lika ifrigt / trolligen och ståndakteligen drifwit / många Christina / under på

påstående marter och pino tröstat / styrkt och frimodiga gjort; äfwen sielf i thet yttersta stått der emot både med predikande och bediande; wardt på sidstone, tillika med sin Syster Eutropia och flera / utaf den Tyrannen Konung Attila / i Kyrko-dören dräpen. Någre hafwa derföre haft den widskelpelse och wantro / at om de allenast på Micasti dag skrefwe des namn på alla dörrpåster / skulle derigenom huset rensas ifrån möß.

15. Irenæus, en Lärjunge af Polycarpo (som war Johannis Apostelens discipel) och Kyrkones Lärare / war Biskop i Lion i Frankrike; en mycket djupsinnig man / och kallas Apostlarnas efterträdare / dels för sin höga wisdom och heliga lefwerne skul, dels ock derföre / at han straxt efter deras tid / och såsom de / för Christi Namns bekännelses skul / jemte en stor hop af sina åhörare / i den femte de Christnas förföljelse / af Keiser Sulpicio Severo tyranskeligen mördad blifwit år 210.

16. Lazarus, Marthæ och Mariæ Magdalenæ Broder / then Jesus upwäckte ifrån the döda, hwarom kan läsas hos Ewangelisten Johannes Cap. 11: 5 / 11. 43 / 44. har blifwit utaf Judarna förfölgd / hwilke ock stämpade efter at dräpa honom / som ses af Joh. 12: 9 / 10, 11. aldenstund många för hans skul begynte tro på Christum.

17. Ignatius, en Kyrko-lärare / Johannis Ewangelistens Lärjunge / och efter Apostelen Petrum den tredje Biskop i Antiochia. Det skrifwes om honom, at han utu Syrien blifwit til Rom försänd / och der / för Christi bekännelses skul, utaf willdjur ihjäl refwen. Men under hela wägen / som han med wakt fördes igenom Asien, hafwer han i alla städer församlingarna med GUDS heliga Ords predikande och alswarsamma föreställningar til beständighet förmanat / samt warnat dem för falsk läro och lätteri; hafwer ock uti Smyrna, der han litet låg stilla / skrifwit några Epistlar, hwaruti bland annat läses detta: Andra ifrån Syrien och til Rom

Rom är jag uti håstig strid med willda oförnuftiga djur, både til wata och lands: ty jag måste dag och natt ligga / som en fånge / under tijo Leoparder / eller en Rota Krigs-luecktar / hwilke äro af det kynne, at ju mera godt man gör dem / ju wårre och argare blifwa de. Dock ländler deras onda wäsende mig til mycken underwifning. Och GUD gifwe, jag måtte en gång komma til de uti Rom mig tilförordnada willdjuren / som på mig wänta: ty jag ästundar dem af hjertat; wil ock sielf reta och upägga dem på mig, at de mig straxt måga angripa och upswälja / om de / såsom med några Martyrer händt / finnas dertil tröge. Nu först begynner jag blifwa en rätt Christi Lärjunge; och frågar intet efter hwarken det synligt eller ofynligt är / utan allena min Saliggjörare JESUM: Hwarfore det ock gör mig lika / antingen jag dör i eld, eller i galge / eller genom wildjur, eller mina ben warda mig sönderflagne; aktar ej eller / fast all den olycka och plåga / som djestwulen uptänka kan / på mig ensam drabba skulle, när jag allenast wid min Frälsare blifwer. Denne H. Martyr hafwer sitt lidande utstått år 111. under Keiser Trajano; och är sebermera des lefamen på denna dag flyttad ifrån Rom til Antiochiam / och der lagd uti Kyrko-gården eller Begravnings-platsen utom porten portam Daphniticam. Wid hwilket tilfälle den H. Chrysostomus hafwer hållit til folket en predikan. Men sebermera äro åter des ben förde til Rom igen / och uti Sanct Clemens Kyr:o / tillsäta med samma Biskops och Martyrs lik / hederligen nedsatte.

18. Abraham, 19. Isaac, 20. Jacob, Gamla Testamentens Patriarcher eller Fäder. Hwilkas lefwerne och pris är utaf Skapelseboken nogsamit kunnigt.

21. Thomas, en af the tolf HERRANS JESU Apostlar. Läs om honom i then H. Bibel.

22. Joseph, Patriarchens Jacobs Son. Hwars märck

märckwärdiga historie likaledes i then H. Skrift finnes / sårdeles uti 1. Mose Bok.

23. Victoria, i Rom en helig Jungfru och Martyr / som uti Kejsar Decii förföljelse / emedan hon war trolös / wad med en Hedninge wid namn Eugenio / och wille hwarken gifta sig / eller offra för afgudarna / wardt / efter många underwärd / hwar igenom ännu en stor hop Jungfrur HErranom Christo tilhanda brattes / upå des egen Fästemens begjåran / utaf Böldelen med swärd i hjertat genom ränder.

24 Adam och Ewa, wåre förste Föräldrar.

25 Jesu Christi Födelses dag.

26. Stephanus, nya Testamentsens förste Martyr.

27. Johannes Ewangelisten och Apostelen.

28: The Menlöse Barnen, som Herodes, i fruktan för then nyfödda Juda Konungen / och i mening honom at förgöra, låt slå ihjäl uti Bethlehem och der omkring. Hwar om kan läsa i den H. Bibel.

29. Thomas, Biskop uti Canterburn i Engeland / hwilken för sin ut om rättwisan och Kyrkans bästa igenom ogudaktigt folks upror, uti Domkyrkan blef med swärd nederstucken / och således en helig Martyr / år 1171. den 29. Decemb. Han hafwer icke burit Krono / såsom de andre Biskopar / utan en slät hwit Phrygisk hufwa / igenom sitt predikande gansta många til Christendomen dragit; förordnat, at ingen werldsig skulle få draga en andelig man för rått; at en Prest / när han i Kyrkan wil gå til sitt Arbete / skulle han taga en Dalmatica på sig / och omlinda sin wånstra hand med hwitt linne, äfwen wid Messan icke bruka något Siden eller Damast / utan i hwitt linne sig klåda.

30.. David, Israels och Juda Konung / samt gamla Testamentsens Prophete, utaf den H. Skrift wäl belant.

31. Sylvester, i Rom Biskop/ hafwer döpt Kessaren Constantinum/ det Nicaeniska Mötet confirmerat, och sedan han mycket godt uträttat, affomnat i frid/ den sidste December år 334.

En annan Biskop eller Påfwe med det namnet Sylvester/ wid år 1003. hafwer för sin åhre-och penninge-girighet skul/ genom förbund sig den onda fienden satan i wäld gifwit/ på det han honom til denna lägenhet befordra skulle: men thet köpet wardt honom på sidstone surt. Therföre min gode Läsare/ på thet tu ick/ så om denne/ i hjertat och gjerningen, fast ick i munnen eller förståndet/ gudlöse Biskop/ må gjöra illa emot tig sielf (emedan tu wäl intet altar hwad tu emot Herren GUD eller tin ostyldiga nästa bedrifwer) så betänck tin handels påfölgd, des skamliga uppenbarelse och

E N D A.

Register.

Aron d. 1. Julii. Abdon 30. Jul. Abel 2. Jan.
 Abraham 18. Dec. Achatus 8. Maji. Adam
 24. Decemb. Adauctus 30. Aug. Adelber-
 tus 24. Apr. Adalgunda 30. Jan. Adrianus 4. Mart.
 Aegidius 1. Sept. Agobus 13. Febr. Agapetus 18.
 Aug. Agatha 5. Febr. Agathon 7. Dec. Aneia
 21. Jan. Albanus 21. Jun. Albinus 1. Mart. Alex-
 ander 28. Mart. 12. Dec. Alexius 17. Jul. All Hel-
 gon 1. Nov. Almandus 26. Oct. Amantius 4. Nov.
 Amatus 13. Sept. Ambrosius 4. Apr. Amos 31.
 Mart. Anastasius 21. Aug. Anatolius 3. Jul. An-
 dreas 30. Nov. Anianus 17. Nov. Anicetus 17. Apr.
 Anna 9. Dec. Ansgarius 4. Febr. Anshelmus 21.
 Apr. Anthimus 27. Apr. Anthonius 17. Jan. 13.
 Jun. Antipas 11. Apr. Apollinaris 22. Jul. Apol-
 lonia 9. Febr. Apollonius 10. Apr. Apostarnas För-
 delning 15. Jul. Arcadius 12. Jan. Aristarchus 4.
 Aug. Aristides 31. Aug. Athanasius 2. Maji. Au-
 gustinus 28. Aug.

Babiana 2. Dec. Barbara 4. Dec. Barnabas 11.
 Jun. Bartholomeus 24. Aug. Basilides 30.
 Jun. Basilius 30. Maji. Basilla 20. Maji. Beda.
 27. Maji. Benedicrus 21. Mart. Bernhardus 19. Apr.
 Brigitta 7. Oct. Blasius 3. Febr. Bonifacius 5
 Jun. Botolphus 17. Jun. Botvidus 28. Jul. Bric-
 eius 13. Nov. Brigitta 1. Febr. Bruno 6. Oct.
 Brynolphus 16. Aug. Burchardus 14. Oct.

S Alirtus 16. Apr. Candida 6. Nov. Canutus 13.
 Jan. 10. Jul. Caprasius 20. Oct. Carolus M.
 28. Jan. Catharina 2. Aug. 25. Nov. Christina 24.
 Jul. Christogonus 24. Nov. Christophorus 15. Mart.
 Chrysostomus 27. Jan. Clara 12. Aug. Claudius 7.
 Jul. Clemens 23. Nov. Cleophas 25. Sept. Cletus
 26. Apr. Coecilia 22. Nov. Concordia 18. Febr.
 Conon 5. Mart. Constantinus M. 21. Maji. Corona
 14. Maji. Cosmas 27. Sept. Crescens 27. Jun. Cri-
 spina 6. Dec. Crispinus 25. Oct. Cyprianus 26. Sept.
 Enriacus 8. Aug. Cyrilla 5. Jul. Cyrillus 9. Jul.
 Cyrus 12. Sept.

D Amianus 27. Sept. Dantel 11. Dec. David 25.
 Jun. 30. Dec. Demetrius 8. Oct. Desiderius
 23. Maji. Dionysius 9. Oct. Dominicus 5. Aug.
 Donatus 7. Aug. Dorothea 6. Febr. Dorotheus
 9. Sept.

E Diltrud 23. Jun. Edmundus 16. Nov. Edwardus
 18. Mart. Eleutherius 26. Maji. Elias 17. Apr.
 Eligius 1. Dec. Elisabeth 19. Nov. Elizaens 14. Jun.
 Emanuel 26. Mart. Emerentiana 23. Jan. Enaelber-
 tus 7. Nov. Enoch 3. Jan. Epimachus 10. Maji.
 Erasmus 3. Jun. Erhardus 8. Jan. Ericus 18. Maji.
 24. Jan. Esaias 6. Jul. Eschillus 12. Jun. Eva 24.
 Dec. Evaldus 3. Oct. Eucherius 20. Febr. Evdors-
 us 5. Sept. Evergistus 24. Oct. Eulalia 12. Febr.
 Euphemia 16. Sept. Euphrasia 11. Febr. Eusebius
 14. Aug. Eustachius 3. Nov. Ezechiel 10. Apr.

F abianus 20. Jan. Fausta 20. Sept. Felicianus 9.
 Jan. Felicitas 7. Mart. Felix 14. Jan. Ferdin-
 andus 3. Apr. Fides 23. Mart. Florentia 20. Jun.
 Franciscus 4. Oct. FRIDERICUS 18. Jul. Fulgen-
 tius 6. Mart.

Gabinus 19. Febr. Gabriel 24. Mart. Gallus 16.
 Oct. Georgius 23. Apr. Gereon 10. Oct.
 Gerhardus 24. Sept. Germanus 28. Maji. Gertrud
 17. Mart. Gervasius 19. Jun. Gordianus 10. Maji.
 Gorgonius 9. Sept. Gothardus 5. Maji. Gregorius
 12. Mart. Gulielmus 6. Apr. Gustavus Adolphus
 6. Nov.

Hedvig 15. Oct. Hegesippus 7. Apr. Helena 3.
 Juli. Heliodorus 21. Nov. Hemmingus 22.
 Maji. Henricus 19. Jan. Heribertus 16. Mart. Her-
 magoras 12. Jul. Hieronymus 30. Sept. Hilarius 14.
 Jan. 21. Febr. Hippolitus 13. Aug. Hugo. 1. Apr.
 Huldericus 4. Jul. Hyacinthus 11. Sept. Hyglus
 11. Jan. Hypatius 14. Nov.

Jacobus 1. Maji. 25. Jul. 20. Dec. Januarius 19.
 Sept. Jeremias 26. Jun. Ignatius 17. Dec.
 Immanuel 26. Mart. Joachim 20. Mart. Joel 13.
 Jul. Johannes Apostelen och Evangelisten 6. Maji. 27.
 Dec. Johannes Chrysostomus 27. Jan. Johannes
 Döparen 24. Jun. 29. Aug. Jonas 29. Mart. Jo-
 sephus 19. Mart. 22. Dec. Jrenaeus 15. Dec. Jre-
 nes 5. Apr. Isaac 19. Dec. Isidorus 7. Jan. Jus-
 das 28. Oct. Judith 10. Dec. Juliana 16. Febr.
 Julianus 9. Jan. Julius 12. Apr. Justina 16. Jun.
 Justinus 14. Apr. Justus 2. Sept.

Kilianus 8. Jul. Korsmessa 3. Maji. 14. Sept.
 Kunigunda 3. Mart.

Lambertus 17. Sept. Laurentius 10. Aug. Lazarus
 16. Dec. Leander 27. Febr. Leo 28. Jun. Leo-
 degarius 2. Oct. Leontius 18. Jun. Leopoldus 19. Nov.
 Linus

Vinnus 26. Nov. Lucas 18. Oct. Lucia 13. Dec. Lu-
cina 17. Oct. Lucinus 19. Oct. Lovicus 25. Aug.

Macartus 28. Febr. Magnus 19. Aug. Mala-
chias 8. Febr. 5. Nov. Malchus 28. Mart.
Mamertus 1. Maji. Marcellinus 2. Jun. Martellus
16. Jan. Marcus 25. Apr. Margaretha 20. Jun.
Maria 2. Febr. 25. Mart. 2. Jul. 15. Aug. 8. Sept.
Maria Magdalena 22. Jul. Marianus 30. Apr. Mar-
tha 26. Jul. Martialis 30. Jun. Martinus 10. 11.
Nov. Mathildes 14. Mart. Matthaenus 1. Sept. Mat-
thias 24. Febr. Mathusalem 4. Jan. Mauricius 22.
Sept. Maurus 15. Jan. Maximinus 29. Maji. Mari-
mus 14. Apr. 18. Nov. Medardus 8. Jun. Mtho-
bius 18. Sept. Michael 29. Sept. Mohrm. ffa 8. Sept.
Monica 4. Maji. Moses 4. Sept.

Narcissus 29. Oct. Nestor 26. Febr. Nicanor 10.
Jan. Nicasius 14. Dec. Nicephorus 13. Mart.
Nicethas 15. Sept. Nicodemus 1. Jun. Nicolaus
6. Dec.

Olaus 29. Jul. Olympias 15. Apr. Optatus
4. Jun.

Pancratius 12. Maji. Paulinus 22. Jun. Paulus
25. Jan. 29. 30. Jun. Peregrinus 16. Maji. Per-
petua 7. Martii. Perpetuus 8. April. Petronella 31.
Maji. Petrus 22. Febr. 29. Apr. 2. Jun. 29. Jun. 1.
Aug. Philemon 8. Martii. Philippus 1. Maji. Pho-
cas 14. Jul. Pius 11. Juli. Placidus 5. Oct. Poly-
carpus 26. Jan. Polychronius 17. Febr. Pontianus
20. Nov. Potentiana 19. Maji. Praxedes 21. Jul.
Primus 9. Jun. Prisca 18. Jan. Priscus 28. Mart.
Pro-

Probus 11. Oct. Prochorus 7. Apr. Portus 11. Sept.
Ptolomaeus 19. Oct.

D Vintinus 31. Oct. Quirinns 30. Mart.

R Einhold 16. Jul. Regina 7. Sept. Remigius 1.
Oct. Richardus 7. Febr. Robertus 7. Jun.
Rogatianus 24. Maji. Romanus 9. Aug. Rufus 27.
Aug. Rupertus 27. Mart.

S Ubas 24. Apr. Sabina 27. Oct. Samuel 20
Aug. Sara 19. Julii. Saturnius 19. Nov.
Scholastica 10. Febr. Sebastianus 20. Jan. Sennes
30. Juli. Serapia 3. Sept. Servatius 13. Maji.
Servilianus 20. Apr. Servinus 23. Oct. Severus
22. Oct. Sigfridus 15. Febr. Simon 28. Oct. Sim-
plicius 2. Mart. Siu software 17. Jul. Sisinus 29.
Nov. Sirtus 6. Aug. Sophia 15. Maji. Sosthe-
nes 28. Nov. Soterus 22. Apr. Stanislaus 7. Maji.
Stephanus 3. Aug. 26. Dec. Sulpitius 20. Apr.
Susanna 11. Aug. Sylvester 31. Dec. Syrus 8.
Febr.

T Jela 23. Sept. Telesphorus 5. Jan. Tertullianus
23. Febr. Theodardus 10. Sept. Theodora 28.
Apr. Theodorus 9. Nov. Theodosia 2. Apr. Theo-
philus 13. Oct. Thomas 21. 29. Dec. Tiburtius 14.
Apr. Timon 19. Apr. Timotheus 9. Maji. 22. Aug.
Tobias 2. Nov. Torpetus 17. Maji. Tychicus 29.
Apr.

V alburga 1. Maji. Valentinus 14. Febr. Valeris
anus 14. April. 18. April. Valertus 29. Jan.

Walfridus 12. Oct. Venceslaus 28. Sept. Veronica
 17. Aug. Victor 22. Martii. Victoria 23. Dec. Vic-
 torinus 25. Febr. Vigilius 31. Jan. Wilhelmus 6.
 Apr. Willehadus 8. Nov. Vincentius 22. Jan. Vin-
 dicianus 11. Apr. Vitalis 27. Nov. Vitus 15. Jun.
 Ulricus 4. Jul. Urbanus 25. Maji. Ursula 21. Oct.
 Senare Wärfredag 15. Aug.

3 Zacharias 6. Sept. Zachaeus 23. Aug. Zeno 8.
 Dec. Zenobius 29. Oct. Zephanias 3. Dec. Ze-
 phyrinus 16. Aug.

Wäderleks = Spåman.

§. I.

Märken af Menniskan och Kreaturen.

1. **S**åre fötterna om Winteren blifwa falla, lika som man stod i kallt watten, fast en wore uti et warmt rum: Äfwenfå, när det på ryggen ilar, och gör ondt i gamla skador på kroppen, af sjukdom, eller annor händelse tilkomna, betyder alt Tö = Wäder eller Nederbörd.

2. När man drömmer om döda Menniskor, kommer merendels Nederbörd.

3. Somlige hafwa Catharre eller Snufwa, när det wäntas Nederbörd: särdeles emot Tö.

4. Vik = tornar flia och öma emot Wäderwäxling.

5. Om små Foglar, särdeles Swalor, flyga högt i lusten om Sommartiden och äro lustiga, hafwer man at sågna sig af Wackert och Klart Wäder.

6. Men flyga de lågt wid watnet ut med jorden, eller skrika om aftnarne, är förebud til Regn.

7. Då Gås och Ankor plaska sig, eller sitta wid watten och pläcka sina fiädrar, kommer Regn.

8. Så ock när Fiskemånsar, Zärnor och andra Sjö-foglar flyga ifrån Sjön up åt Landet: Samt när Lomen, som kallas Wäder-gåsen, flyger och fallar.

9. När Kråkor gå om Winteren på wägarna och skrika, är Mildt Wäder och Regn på färde; men när Grön-och Zättingar flyga allenast et litet stycke undan för en på wägarna, och Snö-skator mycket skocka sig, följer Ur-Wäder, helst när de sätta sig i snön intill husen.

10. När Snö-sparfwen Emberista Nivalis wisar sig, bebådar han mycken Snö och Köld.

11. Sala Hönsen om qwällarne, kommer Wät-Wäder.

12. När Glador och Hökar flyga och sunda högt i lusten, wänta de Klart.

13. När Torndyflarna flyga och surra om aftnarna, bådardet en påföljande Klar Dag.

14. När Härkränkar och Flugor stickas mer än wanligt, och Wägge-smeden bultar, wäntas Regn.

15. Be

15. Begynna Flugorne, rätt som de äro aldraqwickast, at sitta under taken och knäpa på Sommartiden om mornarne, må man wänta Långsamt Regn.

16. Uglan låter illa emot Blatt Wäder: I synnerhet om hon far tidigare ur sitt bo om oftonen, än wanligt år, och flyger omkring med stort skrikande.

17. Bien gå icke ur stocken, när de wänta Kulit eller Regn-Wäder: äro de ute, skyn da de sig hem, när de wänta Regn.

18. När Met- eller Dagg-maskar frypa Sommar-nåttren hoptals ur jorden och ligga helt bittida om mornarne, som hopplingrade rep, och Grodor wisa sig, kommer Regn.

19. Om Boskapen wrålar och ristwer i marlen med söttren och hornen, wäntas Regn.

20. Men sätta de sin mubla luktande i högden och sleta sig emot håren, är teken til Storm.

21. Spiinelen wärfwer flidigt, när han wäntan Blåster.

22. Då Swinen utan hunger hwina och gnålla illa, samt draga halmtappar i munnen, eller icke wilja gå til bysja, betyder det Rustot Wäder.

23. När det knorlar i buken på Hundar, och de äro mat-granne eller äta gräs, och när Klofkor skälla, kommer Regn.

24. Springer Fisker up ur vatnet i klart wäder och leker, följer derpå Regn.

25. När Tranorna flyga hop-tals eller uti en skara, och hålla sin kosa ånda fram, må man wara wiß om en Önstelig Wäderlek.

26. När de Wattu-foglar, som äro wane at lefwa uti fårr, små sjöar och strömmar, öfwergifwa deras wanliga plats och flyga bort til stora sjöar, som icke lätteligen kunna tilfrysas, så följer en Stark Köld och Frost, som ej brått förwandlas til Is.

27. När Katten länge slickar sina framfötter, och smeker sig på halsen emot bogarne, lika som han wille twåtra och kamba sig, så är Nederbörd för handen.

28. Ju längre Böken låter sig höra, ju sjukligare blir Luften i det nästföljande året.

§. II

Märken af Solen.

1. **S**är Solen om aftonen går hel klar eller eld-röd neder, med glittrande och guld- eller purpur-färgade strålar, i synnerhet efter Regn, och inga tjocka moln på något ställe upstiga, utan några röda moln-fläckar synas straxt efter nedergången, får man dagen derpå säkert Klart Wäder.

2. Sär

2. Går Solen up med glittrande och gulfärgade strålar på en klar himmel, kan man hoppas en Behagelig Dag.

3. Men om hon uti upgången synes blek eller gubaktig, skjutande stackota och heta strålar ifrån sig emellan molnen, eller är ock sielf något fläckig och genom-gråaktig, som jemndragne skyar, och ser ut som et flot med strålar under, kommer Storm och Regn.

4. Går hon ock wäl klar up, men synes dock lika som iholig neråt och wattuaktig, får man Regn eller Blåster, om hon allenast litet är iholig.

5. Om Solen wid upgången har en ring omkring sig, kommer Blåster ifrån den sidan, der ringen är öpen; men går ringen på en gång bort, blir Klart.

6. Om Solen wid nedergången har en hwit ring, blir den natten Lindrig Blåst; men är hon mörk, blir Stark Blåst följande dag.

7. Om Solen går neder i tjockt och svart moln, bäddar under sig, såsom det såges, eller gömer sig under en stark moln-wågg, lemna röda strimor öfwer sig och synes fläckig eller blek; eller swarta moln eljest upstiga, och lika som bädda sig under henne, så at det snarare, än wanligt är, mer eller mindre qwållas, kommer följande dagen Storm med Regn.

8. När molnen wid Solens uppgång lägga sig på henne, och gjöra lika som en förmörkelse, kommer Blåster ifrån den sidan, som molnen luta åt: Sker detta om middagen, blir Regn och Blåst.

9. Solens förmörkelser hafwa merendels med sig Klart Väder, men Månens Blåster.

10. När Solen är röd som en eld afton och morgon, och wisar sin hela rund utan några strålar, betyder det Uphålls Väder och en Stark Torka.

11. När det är en stark morgon-rodnad, och Solen mycket glofar i uppgången, eller drager watten, som man säger, så regnar det innan aftonen.

12. När stora och tjocka moln = klimpar flyta på himmelen, och Solen emellan dem mycket sticker och bränner, så är regnet icke långt borta.

13. Röda Väder-solar tillsäja Storm; men bleka Regn.

14. På röd Sol följer Blåst och Storm.

15. Skinner Solen på Väster eller Söder moln-wägg, som blekaktig upstaplas, har man Regn.

16. När tunna skyar, wid Solens uppgång, söndra sig, förmedelst Solens annalkande, så har man den dagen Klar Väderlet.

17. När

17. När Solen om Winteren wid nedgången är rödare och klarare, än hon eljest plågar vara, och det är Nordan eller Nord-väst Wäder, blifwer Stark Köld.

18. När Solen uti sin up- och nedergång synes brunaktig, blek eller grön med gul färg beblandad, det bemärker Winter-Wäder med Köld.

19. När Solen om Wintren uti nedergången är rödare och klarare än hon eljest plågar vara, och det är Nordan eller Väst-Nordan Wäder, så följer derpå en Starp och Genomträngande Köld.

20. Eller när en liten sky upgår för Sole om morgonen, och Solen derpå följer med stilliga färgor, då förwäntas Regn ofört wadt.

21. När Solen wid des up- och neder- synes vara större, än efter wanligheten, Wäderleken är mörk, då är det tekn til Rey i synnerhet wid den tid, då dag och natt är lika långa.

§. III.

Märken af Månan.

1. **S**är tredje, fjerde och femte dagen i Nyet äro wackra, samt Syllet skiner blankt och klart, utan några dunster, rök, moln och annat förhinder, plågar man kunna gjöra

gjöra räkning på, at hela Månaden, til emot slutet, blifwer Wackert Wäder.

2. Sådane som första Ny och Nedan plåga förhålla sig efter Wår-dagjämningen, sådane plåga de allesammans wara intil Høste-dagjämningen.

3. I gemen berättas om Månan, at hurudan Wäderleken är en dag före, och två eller tre dagar efter Ny-tändningen, sådan skal han ock blifwa hela Månaden igenom, åtminstone til Fyllet.

4. Afwen är ock en gammal Regel, at som fjerde dagen i Ny-månaden ställer sig, sådant skal ock hela det Nyet wara; Ty rått som Wädret då war om morgonen, middagen eller tonen, sådant får man hafwa det om hela Månaden, antingen i första Qwarteret, Månaden, eller sista Qwarteret.

5. När Månan skiner klart med hwit-gul eller silfwer-färg, så bådär det Uphålls Wäder.

6. När Månan två eller tre dygn efter Ny-tändningen synes med hwarfa horn, eller ock straxt efter Fyllet lyser klart, och utan några dunster brede wid sig, det tillsäger Klart eller Kalt Wäder.

7. Om den öfre spetsen på Nyet är mörkare än den nedre, så betyder det Regn uti första Qwarteret: Är den nedre mörkare, får man gemen-

gemenligen Regn uti sista Qwarteret: Men är Nyhet mörkt midt uppå, wäntar man, då Månan blir full, Regn hwar aften.

8. När öfre spetsen står ända rätt up emot den nedre, och synes hwafare än den nedre, har man andra dagen Nord-wäst Wäder.

9. Men om det understa hörnet synes mer krokot, dock hwast, än det öfwerste, blifwer Sunnan Wäder.

10. När ringen kring Månan helt och hållit tillika försvinner, hugnar det med Godt Wäder.

11. Äfwen så, när deß hela ring synes wid Ny-tändningen.

12. Om ringen bryter sig, och det beghr ner blåsa från samma sida, hotar det med Illakt Wäder.

13. Åro många brutna ringar omkring eller guhl Månad, och de bryta sig på åtski- ga ställen, bemärker det en Slygande Storm men är det då Sunnan- eller Östan-wäder: Nederbörd.

14. Om Nyhet hänger mera på en sida, eller i säck, som man säger, wäntas Neder- börd.

15. Men står det rätt up och är mycket hwast, kommer Skarp Köld.

16. På blef Måne följer Regn: På röd, Bläst och Storm: På skär och klar, Skönt Wäder.

17. Om

17. Om Månan icke synes förr än den fiende dagen efter Nyttändningen, och det är Sunnan Wäder, så följer derpå Nederbörd.

18. När man rör på sjön om nattetid, och Månsljuset tyckes gnistra mot årorne, så är Regnet ej långt borta.

19. När Fullmånan hafwer en hel cirkel omkring sig, så kommer Stark Bläst ifrån den sidan, på hwilken berörde cirkel måst skiner.

20. Faller Olofsmånsdagen in i Fullmånad, säger Bonden, då får man full Winter, och om det regnar den 3 Julii, betyder det nästa år en wåt Sommar.

§. IV.

Märken af Stjernorna.

1. När Stjernorna om Winter-qwällarna spela klart, flyga, och lika som falla, kan man wänta starkt, men icke långsamt Winter-kalt: Sjöra de det samma efter midnatten, har man säkert en Stadig Köld at förmoda.

2. Då Stjern-skott synas, kommer alltid Bläst ifrån den ort de skjuta: Komma de ifrån flere orter, förbedas Storm och O-wäder.

3. Om

3. Om Sjernorna synas något röda, och ostwan liksom ludna, är tekn til Regn och Sunnan-wäder.

4. Sitta de bleka, mulna, tåkta, stora, och hafwa lika som fransar omkring sig, kan man wänta Nederbörd och Storm.

5. När Winter-gatan synes helt klar och ljus, betyder Köld; men är hon dunkel med swarta fläckar, bliswet Snö-winter eller Tö-wäder.

6. När omkring Stjernorna synas hwhita eller rödaktiga cirklar eller ringar, så förmodas Klart, med Stilla Wäder.

7. När swarta, blå-röda och grönaktiga ringar synas omkring Planeterna och andra stora samt ljusa Stjernor, då följer gär Nederbörd.

§. V.

Märken af Luftten, Wädret i Molnen.

1. Sunnan-wädret hafwer alltid stor Tort med sig, och skal gemenligen hos oss, efter något stadigt Nordan-wäder, märka Regn, särdeles om det är litet åt Wästra kanten och i Röt-månaden.

2. När Nordan blåser om Wären, har man intet annat, än Torka och Matt-frost:

Deremot gifwer Sunnan-wädret Regn, och förhindrar Matt-frost.

3. Alla slags Nordan-wäder äro måst alltid kalla och torra: Deremot äro Söder, Sudost och Sud-väst wättskattige.

4. När Wädret om Sommaren blåser tungt, lusten synes mycket låg, wågor tyckas gå på watnet och blåsa, fast de seglande kånna ingen stor hjelp derutas, har man den tiden en Stor Torka.

5. Om det mer dundrar än blixtrar, blir Storm ifrån den kanten, hwarest Tordönet måst höres: Blixtrar det ofta, blir mycket Regn och ofta Sagel.

6. Tordön om morgonen gjer Wäder, och om middagen Regn; Men när det ljungar om kvällen, utan något Tordön, så är det wist rike til Klar Luft; dock ofta med Blåser.

7. Starckt Tordön gjer både Regn och Ålåt; men om det allenast gnyr, Blåst.

8. Blixter i klart Wäder förebådar Regn och Storm.

9. Hör man på fasta landet i skogen bittida om mornarne et ljumt dån några gångor på rad, betyder det Regn och Tiederbörd; men höres det håstigt, en flygande Storm.

10. När man skjuter, och Böfan luftar deraf illa, plågar Regn förmodas.

11. Då sten-röfen står tjock fring Himmelsbrynet (Horizonten) warar Torkan.

12. Fast Himmelen om morgonen wäl är mulen, men fring Himmelsbrynet är en klar rand, at det synes lika som land-löst, blir ändå en Wacker Dag.

13. Åro skyarne små-knottrige, hwita och höga, samt skiljas åt, har man Wackert Wäder.

14. När skyarne gå fort, hafwa de Wäder med sig.

15. Begynner det at blåsa up i stilla regn-wäder, och skyarne skiljas åt emot Nordan eller Wästan, och Wädret kommer derifrån, får man Klart Wäder.

16. Om det faller mycken dagg, blifwer Uppehålls Wäder, särdeles om han faller straxt sedan Solen är nedergången; men på ingen dagg, följer Regn.

17. När Dimban eller Töfnen faller neder; eller när den öfwer stillastående watten, såsom fårr, ångar och andra sid-lända orter, står som en tjock mur wäl neder til watnet eller marken, men ofwansföre är klart, så kan man säkert hoppas Wackert klart Wäder; åtminstone estermiddagen, såsom ordspråket lyder: En mulen morgon gifwer en klar dag.

18. Men slår Dimban up, och stiger åt Slyn, så kommer hon igen med Regn.

19. När stark morgonrodnan går för Solen, wäntas Regn.

20. När röda och mörka skyar för Solen om morgonen upgå, lagas til Regn eller Blåst.

21. Röda aften-skyar spå Klart Wäder.

22. Mörka skyar, som drifwas ifrån Sunnan eller Wästan, gifwa åftwen Regn.

23. När wid en klar dag tunna moln börja eftermiddagen wisa sig i West-söder och omsider öfvertäcka Solen, lika som hon skjene genom flor, plågar om natten eller andra dagen komma Regn.

24. När Regn-bogen synes, regnar det wisserliga, och wäntas ån mer Regn, särdeles om han är dubbel; molnar han bort, kommer Regn; flarnar han bort, blir Klart.

25. Om aften-rodnan upstjuter ifrån Himmelsbrynet wid och efter Solenes nedergång, och molnen äro strimoge, men tunna och fina, kommer Blåst och Storm-Wäder.

26. När Noe ark står ifrån Norr til Söder, wäntas Uphålls-Wäder; men står den ifrån Öster til Wäster, bådast Nederbörd.

27. Flere Måln-hwarf öfwer hwarandra båda Regn.

28. Ligga Målmen lågt på berg och backar, wäntas Storm.

29. Kommer hastigt Måln på klar himmel, dröjer icke Öwäder.

30. Hastig natt-frost har ofta Nederbörd
 efter sig.

31. Små runda hagel, som falla uti fro-
 stens begynnelse, betyda Köldens tiltagande.

32. När Lusten omkring höga berg-spetsar
 synes ren och klar, då förväntas wist et
 Klart Wäder.

33. När Winter-frosten är tidig och jämn,
 samt medelmåttig Snö betäcker jorden, så har
 man at förwänta et Fruktbart år.

34. Det samma har man ock at förmoda,
 när Wäderleken är klar och torr wid Sädes-
 tiden, Aprilis wät och Majus kall, med regn be-
 blandad, samt när dagarne äro warme under
 den tid, som jord-och trä-frukter stå i blomma.

35. Måst alla skyar, som drifwa ifrån
 Söder til Norr, föreboda Regn.

36. När tiocf Töfn står på höga bergs-
 fullar, är det märke til snart kommande Wät-
 wäder.

37. När mycket Regn faller i Sädes-tiden,
 har man at befara Stor Miswärt.

38. När Solenes hetta i Sädes-tiden, så
 wäl som då axen börja mognas, är mycket
 stark, så plågar Åkermannen icke gjöra sig hopp
 om ymnig bergning.

39. Den Blåster, som begynner om dagen,
 plågar wara häftigare än den, som upkommer
 om nattetid.

40. Nordan och Nord-wäst plågar gärna stilla sig emot astoneu.

41. När Sud-öst stillas om astoneu, så plågar samma Wäder komma igen den följande dagen.

42. Om Stormen ej saktar sig efter Sole-nes upgång, då blifwer han långvarig.

43. Om mycket Tö-wäder infaller i Januarii månad, så at marken blir snö-bar, är det et slått tekn til godt år, och et säkert tekn til Sjuk-dom och Krämpor.

44. Om icke det stora Regn, som somlig-stådes kallas Helgomåso-flod, faller i denna månad, så kommer ej Winteren så hastigt; men deremot skal i bästa Plöjnings-tiden om Wären komma stor och skadelig Wattu-flödning.

S. VI.

Marken af Elden.

1. **S**är Ljus-logan brinner friskt och klart, och glöden i spisen tinrar och lyser up, så bemärker det Klart och Kalt Wäder; Men när goda Ljus brinna mörkt, lika som de wille slockna, eller när en ring af åtskil-liga färgor synes om natten kring om Ljusets låga, så följer derpå Suktigt Wäder.

2. Men fastnar på Ljus-branden stora klim-par, lika som spitsar, och Ljusen brinna dun-felt, blifwer Regn och Tö-Wäder.

3. Om

3. Om Röken ur Skorstens-piporne slår neder til jorden, och icke wil gå friskt up, kommer Wät-Wäder.

4. Faller Sotet af sig sielst utur Skorstenen neder, bebådar det Regn.

5. Klimpar Askan ihop af sig sielf, lika som hon hade warit wät, tillsäger det Tö-Wäder.

6. Gifwer Elden, som brinner, många strålar ifrån sig med sprakande och brusande, må man wänta Bläst och Storm.

7. Wil torr Bed på Elden lagd icke wäl brinna, kommer Regn, Snö och Nederbörd.

8. Ju starkare hetta Elden gifwer ifrån sig inne i husen, ju skarpare Köld har man ute.

9. När Olan uti en brinnande Lampa och des låga, förutan all naturlig orsak, sprättar och owanligt gnistrar, lika som der wore wät uti, så är Nederbörd för handen.

§. VII.

Märken af Watnet.

1. **S**är Sjön brusar, fast i Hamnen är stilla Wäder, blifwer Bläst och Storm.

2. Rör man i Hamnen, och Watnet faller af ådrorna som gnistror, likaledes Bläst och Storm.

3. Stiger Sjön i Skår-gården högt upp på landet, hwilket Skår-karlarna kalla uppsjö, blifwer Regn=Wäder; men faller han ut, det de kalla utfsjö, följer Torfa.

4. Om stilla-stående Watten Sommartiden blifwer hastigt warmt, wäntas Regn.

5. Begynner det på at regna sakta och småningom, särdeles uti Sud=ost Wäder, och sedan förökar sig: är tekn til Långsamt Regn.

6. När det regnar stora droppar, och blåsor eller stora hwita blådroor sätta sig på Watten, så blir Långsam Wäta; äfwen så efter Sol-skins regn.

7. Lufta Dy-puskar illa, mer än wanligt, kommer Regn.

8. När små Båtar på Hafwet om morgonen sköldra som stora Fartyg emot Himmelsbrynet, är märke til Blås=wäder.

9. Om Ström=forfar och brusande Watten, som äro belägna emot Norden, Nord=ost eller Nord=wäst ifrån den ort man bor, höras om aftenen starkt dån och brusa, hoppas man Klart Wäder.

10. Men äro de Göder ut belagne och höras hårdt brusa, wäntas Mildt och Wät=wäder.

11. När Holmar i Sjön synas närmare til landet än de äro, wäntas Regn.

12. När

12. När Hafwet är mycket blått, så wäntas Sunnan-wäder; men när Hafs-watnet tyckes wara swart, så wäntas et brusande Nordan-wäder.

§. VIII.

Märken af Jorden och flere Ting.

1. **S**är Märken med små Dwärgs-nät är öfwerdragen, eller gårde-glindret synes, då det ute på Marken spelar, glindrar och leker i Wädret för ögonen, som en fin Myggeswärm, kan man glädjas af Wacker och Särligt Wäder.

2. När det luktar rätt af Silfwer eller Zenn, wäntas Regn och Tö.

3. Om Bergs-kullarne sködra högt emot skyn, betyder det Storm-wäder.

4. Stinka hemlig-hus mer än wanligt, wäntas Regn och Tö.

5. När Murar och Sten om Winteren utflå och rimas, och Sten-golf bli wata, blifwer Tö-wäder eller Regn.

6. Begynna salta Kärl, torrt Kött, torkad Fisk at watskas, äfwen Tim-skifwor och Papper, som ligga i fri luft at mjukna, såsom ock Strängar på Fioler och andra Spel at spännas ur Tonen eller springa af, hafwer man Regn och Tö-wäder; men när Köttet i Wist-huset håller sig torrt, så spår det Tork-wäder.

7. Sjödra Jern-grytor Arter och färsta Soppor swarta, är likaledes Regn och Suktigt Wäder för handen.

8. Med Klocke-ljudet ifrån Städer och Rhykor, samt Hamrar ifrån Smedjor, rop och skott, är måst lika beskaffadt, som med Strömmars brusande, hwarom §. VII. 9. 10. och när Klockornas klang höres längre än wanligt är, så är det märke til Nederbörd.

9. Gifwer utslagit eller ock i husen infördt Hö Sommar-aftonen en stark luft ifrån sig, är äfwen tekn til Regn.

10. När Dörrar och Fönster gista och blifwa mycket glappuga uti sina farnar, är det tekn til Wackert Wäder; men tyckas de swälla och gå trögt igen, wäntas Regn eller Töwäder.

11. När höga Berg, Torn, Trån och mera dylikt ej gifwa någon skugga ifrån sig i Mån-skjen, så är det märke til Blåster.

12. När Löf, Dun och annat dylikt flyger af och an uti stilla Wäder, så är det tekn til Storm.

13. När Mar-swinen wältra sig i sand, så wäntas Blåster.

14. Blifwer Löfwet i October länge grönt på Trån, sedan frosten är kommen, har man en Långwarig och Strång Winter at förwänta.

§. IX.

Carl Gustav Boijes Anvisning i des
 Hushålls-Rön, Pag. 375 och 376,
 at gjöra en Wäder-Spåman
 af Trå.

1. Denna gjöres af en half alns lång Furu-
 spån, som är på tvåren skuren, och
 tre tum bred; uti denna Furu-spånen
 inskåres en lika lång Björke-sticka på längden
 skuren af en tums bredd, så nått och tått, som
 möjligt är. Både spånen och stickan skola
 vara lika tjocka; men bågge så tunt höflode,
 som de kunna bära sig. Hårtill gjöres en Tasta,
 som är en aln hög och halfannan aln bred, uti
 hwilken intappas en af hårdt trå gjorder tapp,
 som är en tum i fyrkant och halfstierde tum lång.
 Midt uti denna tappen insågas den förr omtalte
 spånen således, at han står rätt up och neder,
 den sidan åt wånster, som Björke-stickan är in-
 skuren på, och den slåta sidan af Spånen åt
 höger. Sedan kan man med swart färg öfwer-
 stryka Tastan, at så mycket bättre derpå ut-
 märka graderne, som kunna delas efter egen
 godtycko. När det nu skal blifwa Wackert
 Wäder, så kröker och båclar sig denna Spå-
 nen til höger; men när han båclar sig til wån-
 ster, så wántar han Regn.

2. Wäderlekens omskiften kan man åfwen-
 mål utröna genom en Färm-strång med en Bly-
 fula.

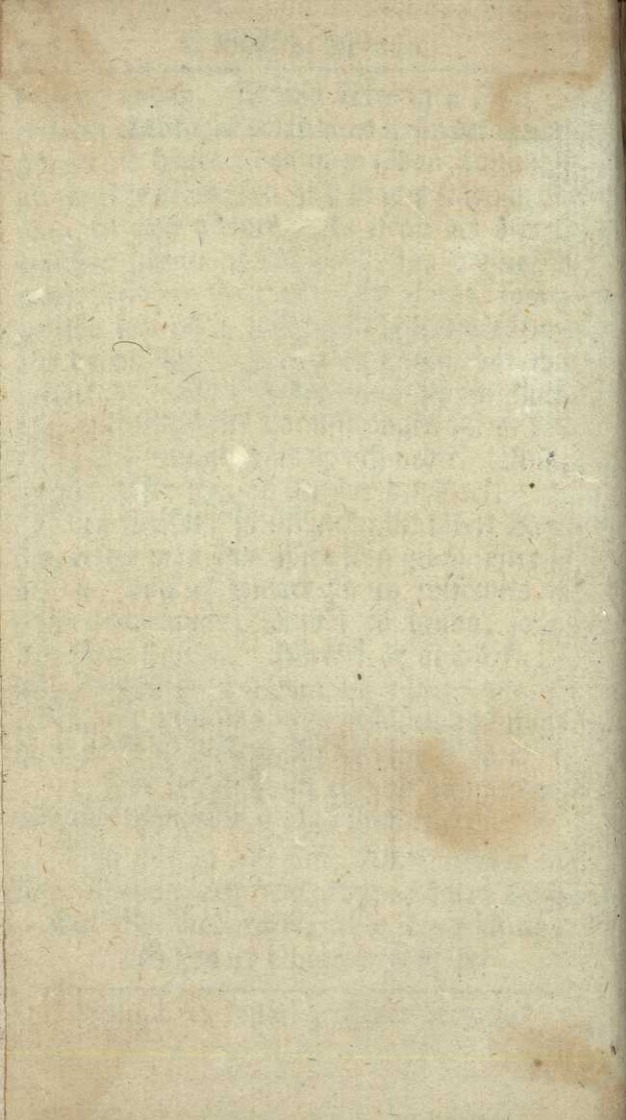
fula uti åndan. Denna Strången fästes med en liten tånlika, en två hand ifrån det öfwersta hörnet på högra sidan af en sådan Tassa, som ofwanföre är omrörd, och drages sedan uti rätt linea til två händer bredt ifrån det öfwersta wänstra hörnet på samma Tassa, hwarest bör vara fästad en liten trixa utaf Metall, som går ganska lätt på en efter henne passad Stål-axel. Uti denna trixa, hwars peripherie bör vara utholkad, som et strång-hjul på en flocka, lägges den omtalte Tarm-strången på en kula, så at hon hänger rätt up och neder. När nu Kulan höjer sig, så betyder det Torka; men när den sunker, så utmärker det säkert Regn, hwarest man kan göra sina grader efter eget behag, dock ej vidare än en tolfstedels tum ifrån hwarannan, så wäl på denna, som på den förra Tassan. Härwid är at märka, det desse Tassor ej så hänga uti något rum, som eldas uti, utan är bäst hafwa dem i förstugan, dock at de ej rubbas af förwetna händer.

3. För öfrigt tjenar en god Barometer til underrättelse om ändring i Wäderleken.

Om någon wil tjena Allmänheten med flere Rön och Anmärkingar i detta ämnet, skal det med tacksambet emottagas, och i en ny Upläga införas.

Exemplaret kostar 3. Daler Kopp:mt.

Finis: U. M. R.

